
Kyrkomötet
Motion 2011:1
av Lars-Ivar Ericson

Förmå församlingarna att söka EU-bidrag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera en kampanj för att förmå församlingarna att söka EU-bidrag.

Motivering

Den ekonomiska situationen för många församlingar i Svenska kyrkan är besvärlig. Därför kan det tyckas besynnerligt att så få församlingar tar tillvara möjligheten att söka EU-bidrag.

Orsakerna till detta kan vara många. Knappast någon församling borde vara omedveten om att det finns EU-bidrag att söka. Ändå utnyttjas inte möjligheten vilket kan bero på för stor respekt inför den förmodade blankettproceduren och förväntad lång handläggningstid. Svenska kyrkan på nationell nivå och stiftet kan säkert erbjuda tips och medhjälp vid ansökningar. Det gäller bara att medvetandegöra församlingarna om hur EU-medel finns för olika församlingsangelägenheter och detta kan ske genom ovan nämnda kampanj.

Tyringe den 29 mars 2011

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:2
av Lars-Ivar Ericson

Handbok för lekmanaledda gudstjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en handbok för lekmanaledda gudstjänster.

Motivering

Församlingssammanläggningar och försämrade ekonomiska villkor gör att den söndagliga gudstjänsthållningen minskat eller i stort sett försvunnit på många platser i Sverige. En lösning vore att ta vara på de goda krafter som finns i församlingarna. Församlingsbor som kan ställa upp och leda en gudstjänst medför att det kan firas flera gudstjänster.

Dessa frivilliga krafter kan behöva ett förberedelsematerial som skulle kunna erbjudas genom den i motionen föreslagna handboken som exempelvis kan innehålla: förslag till gudstjänstordning, hänvisning till textkommentarer och teologisk litteratur, tips på predikosamlingar, psalmvalsprinciper, litteratur om muntlig framställning o.s.v.

Tyringe den 29 mars 2011

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:3
av Sten Johansson

Revisionsplikt för Svenska kyrkans stiftelser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till regeringen framföra behovet av förändring av revisionsplikt för stiftelser med små tillgångar.

Motivering

Svenska kyrkans församlingar har sedan nya stiftelselagen infördes på 1990-talet ett mycket stort antal stiftelser som förvaltas och som årligen revideras av auktoriserade revisorer. Många av dessa stiftelser har ett kapital som är litet. Avkastningen som ska bära både kostnader för revision och generera utdelning till ändamålet/en är ofta mycket blygsamt. Inte sällan räcker avkastningen numera endast till revisionskostnaden.

Riksdagen beslöt under hösten 2010 om nya regler gällande medverkan av auktoriserade revisorer i bolag. Reglerna kan således börja implementeras under 2011. För att slippa kravet på auktoriserad revisor krävs att tre villkor är uppfyllda.

- ♦ Högst tre anställda
- ♦ Högst 1,5 miljoner kronor i balansomslutning
- ♦ Högst 3 miljoner kronor i nettoomsättning.

Det vore rimligt, enligt min mening, att motsvarande lättnader angående revisionsplikt infördes även för Svenska kyrkans stiftelser.

Teckomatorp den 14 maj 2011

Sten Johansson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:4
av Sten Johansson

Skyddet för barn och ungdomar i Svenska kyrkans verksamhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda om utdrag ur det s.k. belastningsregistret alltid ska krävas vid anställning inom den församlingsvårdande verksamheten.

Motivering

Enligt kyrkoordningen intar barn en särställning i Svenska kyrkans verksamhet.

För att skydda barn och ungdomar i samhället ska de som söker tjänst inom barnomsorgen och skol- och fritidsverksamheten före anställning uppvisa ett utdrag ur det s.k. belastningsregistret.

När motsvarande anställningar görs inom Svenska kyrkan finns inte motsvarande krav eller rutiner på utdrag ur belastningsregistret. Vid anställningar i kyrkliga förskolor tillämpas dock kravet. Barn och ungdomar är således mer skyddade för vissa övergrepp inom den kommunala verksamheten än inom Svenska kyrkans verksamhet.

Något hundra procentigt skydd mot övergrepp mot barn och ungdomar inom Svenska kyrkans verksamhet kan inte skapas. Kyrkoordningens skrivning om barnens särställning motiverar att Svenska kyrkan åtminstone har motsvarande skydd som kommunerna vid nyanställningar. Utdrag ur belastningsregistret bör därför alltid krävas för anställning inom kyrkans församlingsvårdande verksamhet. Självklart ska även präster och diakoner omfattas av detta krav.

Teckomatorp den 14 maj 2011

Sten Johansson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:5
av Christina Meltin Westerlund

Ansvaret för Svenska kyrkans teckenspråkiga arbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över ansvarsfrågan när det gäller det teckenspråkiga arbetet i Svenska kyrkan.

Motivering

Dövhet är i grunden en funktionsnedsättning som gör det i princip omöjligt att fira gudstjänst med hörande och att ha en kontakt med pastorsexpeditionen, där de anställda i allmänhet inte behärskar teckenspråk samt med andra hörande anställda.

I Sverige finns idag ca 13 000 döva. De flesta som föds döva har hörande föräldrar. Tar man då också med i beräkningen att de döva oftast kommunicerar med hjälp av teckenspråk, bland annat med sina hörande föräldrar, så är teckenspråk ett lika viktigt språk som svenskan är för oss hörande. För de döva är det ofta enda möjligheten att kunna kommunicera med andra och fungera i samhället.

I Härnösands domkyrkoförsamling arbetar idag den ende döve prästen i Svenska kyrkan. Han får tjänstgöra runt om i stiftet i olika församlingar när behov finns. Det gör det ofta och utan kostnad för de församlingarna. Arbetet i andra församlingar består av allt från dop till begravning, alltså det som präster normalt gör. Hans anställning betalas till 50 procent av stiftet och 50 procent av församlingen. Numer arbetar han nog ca 30 procent i församlingen, men hans lön betalas fortfarande till 50 procent av församlingen. Jag anser att hela hans lön bör betalas av stiftet. Enskilda församlingar har inte den ekonomiska och/eller personella möjlighet som bör ges de teckenspråkiga.

Med hänsyn till ovanstående bör hela ansvaret för teckenspråksarbetet i Svenska kyrkan ligga på stiftet och inte på enskilda församlingar. Det skulle förhoppningsvis kunna innebära att Svenska kyrkan får fler döva präster, och fler stift än Härnösands stift har förmånen av att ha en döv präst anställd.

Härnösand den 8 juni 2011

Christina Meltin Westerlund (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:6
av Ylva Wahlström m.fl.

Motverka kärnkraft och uranbrytning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att Svenska kyrkans nationella nivå ska motverka allt bruk av kärnkraft.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att Svenska kyrkans nationella nivå även ska motverka uranbrytning.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inte investera i kärnkraft eller uranbrytning och att ändra nationella nivåns placeringspolicy, enligt denna avsiktsförklaring.

Motivering

För tre år sedan lyfte vi samma livsviktiga motion. Efter naturkatastrofen och kärnkrafthaverierna i Japan är frågan ännu viktigare. Vid katastrofer slås hela samhällen ut av strålning. Vill vi fortsätta att leva med detta strålningshot mot mänskligheten? Detta är en global fråga, men vi bör agera på våra arenor.

Vi har redan viktiga satsningar på förnyelsebara energikällor, inom kyrkan och i landet som helhet. Inom kyrkan vi har till exempel projektet "Etik och energi". Men Svenska kyrkan borde ta ställning i kärnkraftfrågan, vilket är ett viktigt etiskt ställningstagande. Jorden och mänskligheten klarar inte av flera kärnkraftolyckor!

Det är inte försvarbart att lämna ännu mer radioaktivt avfall till kommande generationer. När allvarliga olyckor inträffar är läget än värre. Hela vår matproduktion påverkas nu av den radioaktiva strålningen och alvarliga sjukdomar blir följden. Hungern blir allt svårare att utrota när delar av mat produktionen drabbas av radioaktivt nedfall. Kärnkraften är inte ens koldioxidfri om man ser till hela kedjan från uranbrytning till slutförvar.

Denna industri bidrar också med att vi får kärnvapen av olika slag. Dessa så kallade lättare kärnvapen har redan använts i t.ex. Irak och bidragit fosterskador, cancer och andra alvarliga skador för civilbefolkning och soldaterna. Inget som kyrkan skall bidra med, tack!

Dessutom hade vi 1980 en folkomröstning där "linje två" som vann ville avveckla kärnkraften till 2010, så nu är det även demokratiskt rätt att tydligt markera från kyrkan att vi vill se andra energikällor framöver och låta kärnkraften snart tillhöra historien. Detta ger ett viktigt skydd för mänskligheten och moder jord.

Stockholm 9 juni 2011

Ylva Wahlström (MPSK) Soili Brunberg (MPSK)

Emma Thorén (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:7
av Ylva Wahlström och Ida Netzel

Andliga mötesplatser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förslag på hur Svenska kyrkan kan inrätta andliga mötesplatser på stora järnvägsstationer, gärna ekumeniskt eller till och med flerreligiösa.

Motivering

Vi vill alla att kyrkan skall finnas på platser där människor behöver andlig vila, stöd, tröst och hopp.

På flygplatser finns utrymme för detta och personer som finns till hands. Så är det inte på större järnvägsstationer, platser där människor möts och skiljs och där ofta känslorna kommer fram.

Dessa platser och små lokaler kan med fördel vara en resurs vid eventuella katastrofer och en plats att få gifta sig på i lite enkelhet. Bönerum börjar efterfrågas allt mer, där vill vi också finnas med.

Närliggande kyrkor eller kapell kan även användas i denna funktion eller bara en järnvägspräst kanske. Om man tänker lite vidare kan vi finnas tillhands på flera järnvägsstationer än bara de största.

Stockholm den 9 juni

Ylva Wahlström (MPSK)

Ida Netzel (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:8
av Margareta Viklund

Modell för att hjälpa prostituerade att komma bort från prostitutionen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utifrån begreppen människovärdesprincipen, mänskliga rättigheter och förvaltarskapstanken arbeta fram en modell för att få de prostituerade flickorna och kvinnorna bort från prostitutionen.

Motivering

I såväl politiska som kyrkliga dokument betonas vikten av att människovärdet upprätthålls och förstärks, att alla människor är lika mycket värda och att exempelvis Svenska kyrkan ska ha förvaltarskapstanken som en grund i sitt beslutsfattande.

Som exempel på dokument kan nämnas ett relativt färskt dokument och beslut gällande Finanspolicy för Stockholms stift, vilket antogs av stiftsfullmäktige den 8 juni 2011 och där framförallt ”två grundläggande moraliska principer hämtade ur ”källorna för en kristen etik – skapelsen och uppenbarelsen i Bibeln, nämligen människovärdesprincipen och förvaltarskapstanken” var finanspolicyns grundläggande utgångspunkter.

Sedan år 1999 är köp av prostitution olagligt, det vill säga, förbjudet. Det är bra att frågan uppmärksammats och att beslutsfattare på olika nivåer och sammanhang försökt att göra något åt den. Lagen medförde att gatuprostitutionen minskade och försvann delvis, åtminstone under en tidsperiod. Men förbudet var inte tillräckligt för att stävja verksamheten och hjälpa de utsatta, vilsna kvinnor, unga flickor och pojkar det handlar om. Inte särskilt mycket har gjorts och görs för att hjälpa dem att återfå sitt människovärde. En prostituerad är idag inte mycket värd sett med samhällets ögon utan ses på av många med förakt, marginaliseras och behandlas på flera olika sätt inte människovärdigt.

Många enskilda, församlingar och kyrkor gör dock heroiska och stora insatser för att hjälpa de människor, som genom prostitutionen hamnat i samhällets utkanter. Som exempel kan nämnas S:t Clara kyrka i Stockholm, som genom sin uppsökande verksamhet kunnat hjälpa många kvinnor att bildligt ta sig ur det liv de egentligen inte vill leva, men som många genom olyckliga omständigheter mer eller mindre tvingats in i. Det kan handla om incest och våldtäkter i barndomen, föräldrar som övergivit dem genom sina egna missbruk, skilsmässor, narkotikamissbruk, att de redan som barn blivit sålda till någon människouppköpare samt trafficking.

Det finns de som också blivit kidnappade och mot sin vilja tvingats till det liv de inte själva valt. I Stockholms nattliv förekommer skrikande och gråtande barn,

som kastas in i bilar, där beredvilliga människor tar hand om dem för att förstöra deras liv.

För att kunna ta hand om den människa, som ofta under natten söker kontakt och hjälp, fordras stort tålamod, förmågan att kunna lyssna och att möta en sargad själ. Det fordras stor lyhördhet men också ett team av orädda, förstående, lyssnande och bedjande människor. Det finns före detta prostituerade flickor/kvinnor som har blivit omvända till tro och nytt liv i gemenskap med både Gud och människor.

Ett relativt nytt problem i sammanhanget är de utländska kvinnor/flickor, som förekommer och är nya offer från så gott som hela världen. Schengen-avtalet har gjort det relativt lätt att i Europa transportera dessa kvinnor/flickor från det ena landet till det andra. Det tycks finnas många beredvilliga chaufförer för de transporterna. Nattpatruller har träffat på förvirrade unga flickor i tolvårsåldern, som under stort motstånd har kastats in i olika bilar.

Det behöver göras en massiv insats för att rädda dessa flickor/kvinnor och hjälpa dem, som, ibland kanske ordlöst, ber om hjälp. Svenska kyrkan kommer ofta i kontakt med människor, som inga andra organ eller institutioner når. Svenska kyrkan har också en enastående möjlighet att hjälpa människor i nöd, peka på en möjlighet att bli fri, hjälpa och stödja. Men då behövs dels en samverkan på plats men också en samverkan mellan församlingar och kyrkor över hela landet. Den möjligheten finns om bara viljan finns.

Det är inte enbart i Stockholm, som problemen med prostitution finns utan också i Göteborg, Malmö och andra ställen. Kanske också på de platser man minst anar. Det gäller därför att vara lyhörd, uppsökande och framförallt försöka få tag i de barn och unga, som verkar fara illa, så att de kan få hjälp och stöd i ett så tidigt skede som möjligt.

Svenska kyrkan måste också kunna erbjuda någon form av övernattningslägenhet för akut drabbade, en särskild lokal med plats för olika befattningshavare exempelvis psykolog, läkare, präst och andra frivilliga krafter för att hjälpa och stödja med enskilda samtal etc. I förlängningen av olika insatser för att få en människa rehabiliterad kan också utbildningar av olika slag bli aktuella. Här öppnar sig även möjligheter till olika gemensamma insatser av kyrkor och församlingar.

Det behöver tas fram modeller för hur Svenska kyrkan i samverkan skall kunna hjälpa de prostituerade bort från prostitution utifrån begreppen: människovärdesprincipen, mänskliga rättigheter och förvaltarskapstanken.

Nacka den 15 juni 2011

Margareta Viklund (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:9
av Margareta Viklund

Förföljda kristna och gömda flyktingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning i syfte att finna metoder för att stödja de kristna förföljda folken i Mellanöstern, främst i Irak.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att intensifiera arbetet för de gömda flyktingarna i Sverige av vilka tusentals är kristna flyktingar som flytt för sina liv på grund av förföljelse och terror.

Motivering

Till kyrkomötet 2010 skrevs en motion, Mot 2010:7 Stöd till förföljda kristna med likalydande förslag till beslut, som förslaget till denna motion. Även om motion 2010:7 behandlades välvilligt avslogs den. Efter att frågan behandlats i plenum framkom möjligheten att skriva till kyrkostyrelsen och framlägga ett förtydligande och en utvidgning av motionens text och innehåll.

Denna skrivelse har verkställts och insänts till kyrkostyrelsen, men ingen reaktion har ännu hörts av. Med anledning av detta och att situationen för de kristna inte har blivit bättre utan istället hårdnat med förföljelser, trakasserier, bombningar av kyrkor och på gator och torg, mord och terrorhandlingar av olika slag med många flyktingar, umbäranden och död som följd, väcks frågan på nytt.

I Sverige finns ett stort antal flyktingar, som i sina hemländer på grund av sin kristna tro och övertygelse mött förföljelse, trakasserier, hot, misshandel och nära anhörigas död. De har flytt därför att de styrande i deras hemländer inte kan ge dem skydd eller inte vill veta av dem, som har en kristen tro och kristna värderingar. De kan dessutom ha åtråvärda egendomar eller affärsrörelser, som man av olika skäl vill lägga beslag på. Då många inte har fått asyl i Sverige på grund av beslutsfattares i huvudsak okunskap om hur situationen egentligen är, har ett stort antal flyktingar sänts tillbaka till sina hemländer. Där är de fullständigt utlämnade, då deras egendom har beslagtagits. De är också ett tillåtet villebråd för dem som tidigare förföljde dem, så att de ansåg sig behöva lämna sina bostäder och hemländer.

Men Sverige tar inte emot många av dem, utan skickar dem tillbaka, trots information om vilka fruktansvärda förhållanden de kommer ifrån. Även om de är gamla, dödsshotade, höggravida eller dödsjsjuka skickas de tillbaka till det land som de flytt ifrån. I fruktan för sina liv i hemländerna och på grund av myndigheters och beslutande politikers bristande förståelse och okunskap om situationen där, måste de hålla sig gömda utan några samhälliga och mänskliga rättigheter.

En konsekvens av den svåra situationen i framförallt Mellanöstern är bland annat att en stor flyktingström av assyrier nått vårt land, av vilka tusentals under

svåra förhållanden håller sig gömda, därför att de inte får uppehållstillstånd. De har också flytt till flera länder i Mellanöstern, framförallt till Syrien. Även där håller de sig gömda av rädsla för sina liv och för trakasserier och förföljelse.

Flera enskilda politiker och organisationer har genom lobbyverksamhet, uttalanden, artiklar och upprop i olika sammanhang, både i Sverige och internationellt, pekat på de kristna folkens situation i många länder. Men de styrande i vårt land har inte lyssnat eller förstått dem. Myndigheterna och tycks inte vilja eller kan inte förstå att kristna förföljs i många länder. Man tycks ha en motvilja mot de genom religionen förföljda människorna som bedöms som icke trovärdiga, utan litar istället lita på felaktig information från källor man ansett mer trovärdiga än de som utsatts för förföljelsen.

Eftersom styrande politiker och myndigheter i Sverige inte tycks kunna ge många kristna flyktingar från framförallt uppehållstillstånd i Sverige, är det hög tid att Svenska kyrkan engagerar sig helt och fullt i ett arbete, som visar att kristenheten i Sverige inte accepterar den förföljelse av kristna som äger rum i många länder i Mellanöstern inklusive Turkiet. Det är också angeläget att Svenska kyrkan ännu mer än tidigare även engagerar sig för speciellt de kristna flyktingarnas situation i Sverige.

Svenska kyrkan är den instans, som speciellt när många andra sviker, borde ta ett ansvar och ställa sig på de kristna brödernas och systrarnas sida i framförallt Mellanöstern. Det skulle i så fall inte enbart handla om uttalanden utan även om åtgärder i form av exempelvis att ta initiativet till en uppfordrande internationell konferens riktad till kyrkoföreträdare och beslutsfattare, uppvaktningar riktade till företrädare för beslutande organ, ökat samarbete med olika invandrarkyrkor och föreningar i Sverige, internationella påtryckningar och uppvaktningar till exempelvis EU och FN samt kyrkor och församlingar i olika länder. Svenska kyrkan kan också i sitt övriga internationella arbete än mer inkludera de förföljda kristna.

Nacka den 14 juni 2011

Margareta Viklund (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:10
av Karl-Gunnar Svensson

Kyrkobyggnader som säljs eller överläts till annat samfund

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förslag till tillägg eller ändringar i kyrkoordningen som innebär att när en kyrkobyggnad säljs eller överläts till annat samfund så behöver inte kyrkobyggnaden tas ur bruk.

Motivering

Att ta en kyrkobyggnad ur bruk innebär att Svenska kyrkan inte längre ska använda kyrkobyggnaden som gudstjänstlokal. Därmed kan församlingen sälja byggnaden som kan användas till vad som helst annat än att fira gudstjänster.

I kyrkoordningen för Svenska kyrkan (27 kap. 3 §) står det: "När ett kyrkorum inte längre skall användas för församlingens gudstjänster skall det tas ur bruk vid en gudstjänst där detta tillkännages." För att markera hur viktigt detta är har man sagt att gudstjänsten skall ledas av biskopen eller präst som biskopen utser. Samma sak gäller också för kyrkobyggnader enligt kyrkoordningen 40 kap. 7 §.

Det finns ingenting i kyrkoordningen som säger vad man ska göra om kyrkobyggnaden eller kyrkolokalen på något sätt övergår till ett annat samfund och därmed fortsätter att vara gudstjänstlokal. Det märkliga blir i sådana fall att man först har en gudstjänst för att ta gudstjänstlokalen ur bruk för att därmed inte längre använda den som gudstjänstlokal. Sedan kommer nästa samfund att inviga lokalen igen. Det kanske samfundet skulle göra i alla fall. Det borde väl i sådana fall inte vara nödvändigt för Svenska kyrkan att ha en gudstjänst för att ta gudstjänstlokalen ur bruk när den ändå sedan ska användas som gudstjänstlokal? Istället borde det vara möjligt att ha någon form av överlåtelsegudstjänst vid sådana fall när en kyrkobyggnad övergår från en församling i Svenska kyrkan till en församling i något annat samfund.

Träslövsläge den 9 juni 2011

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:11
av Ylva Wahlström

PR-satsning för kyrkomötet 2012

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram en PR-satsning för kyrkomötet 2012.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att möjliggöra att medlemmar kan lämna in medlemsförslag på rätt nivå i den demokratiska strukturen.

Motivering

Vi behöver lyfta fram att vi i Svenska kyrkan håller kyrkomöte i storskala i Uppsala, dels som ett startskott inför valet 2013, men även för att hela allmänheten ska kunna ta del av kyrkans demokratiska struktur. De allra flesta i Uppsala bör ha chans att veta att nu har Svenska kyrkan sitt kyrkomöte, under klang och jubel till Guds ära. PR-satsningen bör innehålla en mediasatsning lokalt och på rikspanet, men även en större tydlighet i stadsbilden att kyrkomötet pågår. Kanske ska en orkester eller kör finnas på stationen den dag, de flesta anländer och även ett tydligare pr-ansikte utanför lokalerna vi använder.

Vidare vill vi att medlemmar i vår kyrka ska känna till detta och våga använda sig av den demokratiska processen även inom kyrkan. Medlemsförslag bör kunna lämnas in till kyrkokansliet, via hemsidan på liknande sätt som sker lokalt i våra kommuner ute i hela landet. Detta skulle fördjupa vår demokratisyn. Varje medlem kan ha kloka och viktiga idéer till vår folkliga kyrka.

Stockholm den 9 juni 2011

Ylva Wahlström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:12
av Karl-Gunnar Svensson

Ersättning för kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att för kyrkomötet redovisa effekterna av kyrkomötets beslut med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2010:9 Ersättning för kyrkliga handlingar samt lägga fram förslag till ändringar i kyrkoordningen om så kan anses vara nödvändigt.

Motivering

2010 fattade kyrkomötet beslut om vad som ska gälla vid ersättningar vid kyrkliga förrättningar. Kyrkomötet biföll Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande EE 2010:09 som i huvudsak innebär ”att en präst inte ska få ta emot arvode eller annan ekonomisk ersättning för en kyrklig handling från någon annan än en församling inom Svenska kyrkan. Utskottet finner att den föreslagna ordningen skapar tydlighet och tillstyrker förslaget.”.

Tanken var att göra det enklare och mer rättvist att hantera förrättningar inom Svenska kyrkan och hitta ett system som gör det möjligt att undvika ersättningar på andra sätt än genom ekonomisk hantering av församlingarna.

Frågan är om det har visat sig fungera som det var tänkt. Har det som var tanken till tydlighet och enkelhet fått det resultat som var meningen eller har det, i vissa fall fått direkt motsatt effekt? Kan det istället blivit så att risken ökat så att praktiska system skapas där man åter igen får risken att ekonomisk ersättning vid sidan av tjänsten förekommer? Kan det ha blivit så som Gudstjänstutskottet skriver i sitt yttrande 2010:2y?

Det är, enligt utskottets uppfattning, av stor betydelse att de av Svenska kyrkans medlemmar som av tradition har en ”familjepräst” också i fortsättningen ska kunna hålla fast vid detta. Den reglering som införs måste vara så utformad att den upplevs svara mot medlemmarnas behov.

Utskottet ser med viss oro att det kan komma att uppstå problem när den präst som anlitas inte är anställd vare sig i den församling där de som begär den kyrkliga handlingen är bosatta eller i den församling där denna ska äga rum. I ett sådant fall får den senare församlingen ökade kostnader och kan då välja att i stället hänvisa till den egna församlingens präster.

Det kanske inte går att skapa ett vattentätt system för att hantera ersättning vid kyrkliga förrättningar, men det borde kunna gå att skapa smidiga vägar för det om det inte fungerar som kyrkomötet har fattat beslut om.

I utskottets betänkande står det om kyrkostyrelsens skrivelse angående clearingsystemet:

Styrelsen konstaterar att det behövs en ny översyn av ersättnings-systemet men vill avvakta några år tills vissa andra processer inom Svenska kyrkan har kommit längre.

I den här översynen och kanske redan nu, är det rimligt att fråga om hur det har blivit med beslutet om "Ersättning för enskilda handlingar" har fungerat i praktiken. Har det uppstått problem som kyrkostyrelsen borde uppmärksamma? Har det framkommit sådana oönskade effekter att kyrkomötets beslut om kyrkoordningens 17 kap. och 42 kap. åter behöver ses över?

Jag vill därför att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen i uppdrag att redovisa effekterna av kyrkomötets beslut i Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2010:9, *Ersättning för enskilda handlingar*, och återkomma till kyrkomötet med en redogörelse om effekterna samt förslag till ändringar i kyrkoordningen om så kan anses vara nödvändigt.

Träslövsläge den 17 juni 2011

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:13
av Maria Johansson-Berg och Irene Gustafsson

Förändrad församlings- och stiftsavgift

Förslag till kyrkomötesbeslut

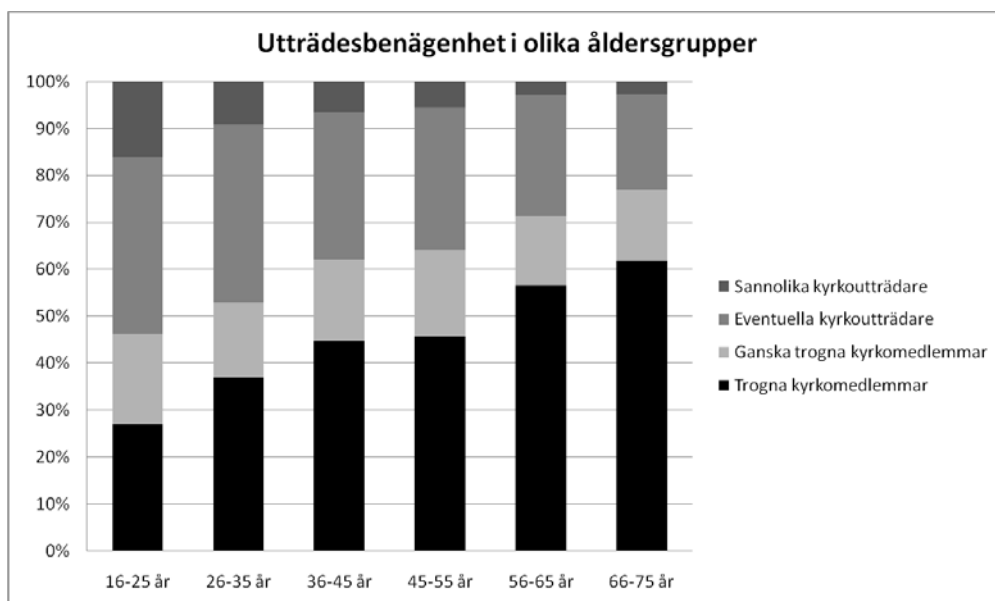
Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning om förändrad församlings- och stiftsavgift för att möta medlemsutvecklingen.

Motivering

Enligt alla prognoser fortsätter medlemstalet i Svenska kyrkan att minska. Det finns flera anledningar till detta, enligt kyrkokansliets analyser. En av de anledningar vi kan påverka är medlemsavgiften.

Medlemsutvecklingen måste resultera i en mängd åtgärder, bland annat att kreativt och förutsättningslöst arbeta fram nya former för medlemsavgifter och medlemskap. Så länge medlemstalet minskar bör ett sådant arbete pågå parallellt med andra åtgärder som tillsammans kan bryta trenden.

Församlings- plus stiftsavgiften varierar idag mellan 0,61 och 1,81 vilket gör 1 220 kronor eller 3 620 kronor per år för en årsinkomst på 200 000 kronor (Begravningsavgiften varierar mellan 0,08 kronor och 0,76 kronor vilket för samma inkomst gör 160 kronor eller 1 520 kronor). Ett livslångt medlemskap i de dyraste församlingarna är en stor satsning för den som behöver varje krona till basala behov.

- ◆ Sveriges största babyboom 1989–1993 kommer enligt prognoserna att bli föräldrar inom tio år och bo i våra största städer. Är de då medlemmar? Kommer de att döpa sina barn? Hur påverkar en medlemsdemografisk förändring utjämningsystemets utveckling?
- ◆ Icke medlemmar ”använder” idag de flesta av våra verksamheter
- ◆ Man kan gå in och ut ur medlemskapet vid behov och ha samma rättigheter som medlemmar med längre medlemskap.

Svenska kyrkan tar inte längre ut en skatt för medlemskapet och ska mentalt inte längre leva kvar i det tänket. Skillnaden mellan skatt och avgift är att skatt betalas av alla oavsett om de utnyttjar nyttigheterna eller inte. Avgifter tas ut av den som utnyttjar tjänsterna. Ju förr vi börjar tänka på medlemskapet som något som människor aktivt och positivt väljer desto bättre.

Svenska kyrkan har idag 20 procent aktiva användare av medlemstjänsterna, 60 procent passiva medlemmar och 20 procent icke medlemmar. Om en låginkomsttagare tillhör den största, passiva gruppen medlemmar betalar hon 3 620 kronor för sitt medlemskap i den församling som har högst avgift. Detta är omöjligt att motivera! Man måste utgå från ett belopp som står i proportion till dessa medlemmars betalningsförmåga, betalningsmotivation och andra utgifter i deras liv.

Låt kyrkostyrelsen initiera en utredning om förändrad församlings- och stiftsavgift för att Svenska kyrkan i framtiden ska vara mentalt förberedd för snabba beslut i frågan! I jämförelse med andra kostnader i människors liv kan kyrkoavgiften inte vara hur stor som helst om du inte har så hög inkomst!

Råneå och Boden den 15 mars 2011

Maria Johansson-Berg (S)

Irene Gustafsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:14
av Maria Johansson-Berg och Irene Gustafsson

Utöka Svenska kyrkans verksamhetsstatistik

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att besluta att utöka Svenska kyrkans verksamhetsstatistik så att den omfattar det så kallade sociala arbetet.

Motivering

Svenska kyrkan genomför mängder av arbetsuppgifter och insatser inom till exempel diakoni och mission som ryms inom begreppet socialt arbete. Verksamhetsstatistiken innehåller tyvärr inte många redovisningar av dem.

Samhällsutvecklingen har gjort att Svenska kyrkan får en allt större roll när det gäller socialt arbete och samarbetar med, eller kompletterar, den offentliga sektorn på många, många sätt. Privata aktörer inom området ökar i antal, exempelvis kan man delta i sorggrupper för några tusenlappar. Man kan bara hoppas att deras kunder inte är medlemmar i Svenska kyrkan.

Medlemsundersökningar och andra opinionsmätningar av allmänhetens attityd till Svenska kyrkan säger alla samma sak: människor anser att Svenska kyrkan är bäst på, och bör prioritera, det sociala arbetet. Tyvärr saknas underlag för att marknadsföra mycket av det omfattande och fantastiska arbete som redan görs.

Svenska kyrkans församlingar måste få bättre verktyg för att förstärka marknadsföringen av en tillgång som allmänheten efterfrågar och där man har mycket högre trovärdighet och status än andra aktörer.

Verksamhetsstatistiken tjänar idag interna behov och måste utvecklas och användas för att kommunicera våra paradgrenar och efterfrågad verksamhet externt.

Råneå och Boden den 3 april 2011

Maria Johansson-Berg (S)

Irene Gustafsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:15
av Karl-Gunnar Svensson

Gör pastorat och kontrakt till samma enhet och nivå i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förslag till förändringar i kyrkoordningen så att pastorat och kontrakt blir samma enhet och nivå i Svenska kyrkan.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förslag till förändringar i kyrkoordningen så att pastoratet/kontraktet blir kontraktsprost-ens verksamhetsområde.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram förslag till förändringar i kyrkoordningen så att kyrkoherdens verksamhetsområde blir församling.

Motivering

Enligt kyrkoordningen är kyrkoherden idag chef för ett pastorat som i sin tur kan innefatta fler församlingar. Sedan 2010 har kyrkoherden allt verksamhetsansvar i pastoratet. Samtidigt är församlingen den grundläggande enheten i Svenska kyrkan där huvudgudstjänst ska firas varje söndag. De här bestämmelserna har lett till stora strukturförändringar i Svenska kyrkan och strukturutredning *Närhet och samverkan* har slutförts och överlämnats till kyrkostyrelsen för att gå på remiss fram till december 2011.

Från år 2000 har många församlingar slagits samman och blivit större och i många fall blivit församlingspastorat där tidigare församlingar istället bildat distrikt. I vissa fall slås pastoraten ihop och blir stora enheter med många församlingar. I andra fall har pastorat blivit samfälligheter. Allt det här har behandlats av strukturutredningen och man har kommit fram till förslag till förändrade strukturer när det gäller församlingar och pastorat.

Frågor om kontraktet, kontraktsprostar, kyrkoherdar och stiftets samt biskopens tillsyn är frågor som borde ha funnits med mer tydligt i strukturutredningen "Närhet och samverkan".

I utredningens förutsättningar sägs att en av utgångspunkterna var att inte ha med för många ändringar i kyrkoordningen utan att få fram strukturer för Svenska kyrkan som fungerar bra ändå. En annan av förutsättningarna var att lokala nivån ska vara med och besluta om sin egen struktur även om det avgörande beslutet ska fattas av stiftsstyrelsen. Men frågor som berör kontrakten och biskopens tillsyn borde varit med redan nu och inte komma som en separat fråga när beslutet om Svenska kyrkans struktur har tagits. För att kontrakten och biskopens tillsyn ska fungera på ett tillfredställande sätt borde också beslut om det tas i samband med beslutet om Svenska kyrkans struktur.

I en episkopal kyrka som Svenska kyrkan är bör biskopen vara ytterst ansvarig för att de grundläggande uppgifterna blir utförda i församlingarna och att ämbetsbärarna utför sina uppgifter på ett fullgott sätt. Enligt kyrkoordningen finns detta reglerat i 8 kap. 1 §, punkten 3 där det talas om att biskopen ska "svara för ledning och tillsyn". Det som tidigare var ett arbetsgivaransvar, är nu endast ett tillsynsansvar. Det här förstärks något enligt strukturutredningens förslag, men kopplingen mellan biskop och församlingar kommer inte att förändras så mycket enligt förslaget. Det blir fortfarande kopplingen mellan biskopen och kontraktsprosten som blir den tydliga kopplingen mellan biskop och församlingar i kontraktsprostarnas kontrakt. Kopplingens band blir fortsättningsvis också ämbetet, inte tjänsten.

Den utvecklingen som har pågått från år 2000 har inte bara förändrat församlingars och pastoratens strukturer utan också lett till att kyrkoherdarnas arbete förändras till att bli mer och mer administrativa tjänster och mer och mer tappa möjligheten att i första hand arbeta med de fyra grundläggande uppgifterna. Kyrkoherdens roll kan därför upplevas ha blivit mer ledande av personal än att leda utvecklingen av församlingens grundläggande uppgift. Egentligen är detta inget problem i sig, men som det ser ut nu kommer många pastorat bli väldigt stora även om antalet församlingar inte behöver bli färre. Det kan innebära att det blir väldigt få kyrkoherdetjänster med stort ansvar för personal, ekonomi och hela verksamheten i väldigt stora pastorat. Mitt i allt detta kommer kontraktsprosten, som koppling mellan biskop, stift och kontraktet att minska. Det kan till och med bli så att vissa pastorat och kontrakt blir samma enhet.

Det här är en utveckling som borde gå att reglera på ett klokt sätt så att Svenska kyrkan också fortsättningsvis kan fungera som en episkopal kyrka där biskoparnas roll förstärks och kopplingen mellan biskop och församlingar blir tydligare och tillsynsansvaret får en mer effektiv funktion.

För att få ihop tillsynen med den nya tänkta strukturen i Svenska kyrkan, måste vi kanske våga tänka i något nya banor. Vi har vant oss vid att tänka kontrakt som större enheter jämförbara med dagens geografiska kommunindelning. Kontraktsprost tänker vi oss som ett uppdrag som utses av biskopen som ska ha någon form av tillsynsfunktion under biskopen enligt kyrkoordningen 8 kap. 2 § och 6 §. Men idag har många församlingar slagits samman till stora enheter och pastoraten har i många fall blivit ännu större och några av dem har blivit pastoratssamfälligheter vilket har inneburit att kontrakten har kommit mer i skymundan. Kyrkoherdens roll har blivit allt viktigare i allt större pastorat medan kontraktsprosten mer har blivit en roll vid sidan av sedan arbetsgivaransvaret gått från stiftsnivån till pastoratsnivån.

Jag menar att det nu borde vara möjligt att förändra rollen som kontraktsprost och därmed också rollen som kyrkoherde. Det borde vara möjligt att göra den förändringen utan att behöva ändra kyrkoordningen så mycket eller strukturutredningens förslag.

Tanken är följande. Låt pastoraten och kontrakten bli samma enhet där kontraktsprosten blir en tjänst man söker. Kontraktsprosten blir därmed det som kyrkoherden är tänkt att vara, chef för pastoratet med de uppgifter som kyrkoordningen nu beskriver att kyrkoherden ska ha i pastoratet. Kontraktsprosten blir inte utsedd av biskopen. Det borde inte spela någon roll eftersom domkapitel och biskop redan idag är med i processen när det gäller valet av kyrkoherdar. I denna process bör då läggas in någon möjlighet för domkapitlet och biskopen att vara med i beslutet om vem som ska väljas till kontraktsprosttjänsten. Det här innebär att kontraktsprosten blir den tjänst vars arbetsområde är pastoratet.

Kyrkoherden blir verksamhetsansvarig för all verksamhet i en församling men inte över de administrativa personalfrågorna, frågor om byggnader och annat som är en grund för att verksamhetens grundläggande uppgifter ska kunna utföras. Övriga uppgifter som en kyrkoherde kan behöva men som inte denna ändring i KO medger blir därför en delegationsuppgift som ska ligga på chefen i pastoratet, kontraktsprosten. Enligt det här förslaget blir kyrkoherdarna underställda kontraktsprosten när det gäller pastoratet. I enlighet med strukturutredningens förslag bör det därför åter kunna skapas flera församlingar. Det betyder att de distrikt som tidigare var församlingar, i många av de idag stora församlingarna, åter kan bli församlingar.

Vinsten med det här förslaget är att:

- ◆ Det löser problemet i strukturutredningens förslag med kontraktsnivån och frågan om kontraktsprostarna.
- ◆ Det skapar en större möjlighet för biskopen att ha tillsyn över församlingarna.
- ◆ Det öppnar upp för den grundläggande synen att det är församlingarna och inte pastoraten som ska vara den grundläggande nivån i Svenska kyrkan.
- ◆ Det skapar en tydlighet i vem som är verksamhetsansvarig i församlingen.
- ◆ Det skapar en närhet till ansvarig präst och församling.
- ◆ Det förändrar inte de förslag som gäller strukturerna i Svenska kyrkan som strukturutredningen för fram.

Enligt det här förslaget så kommer vissa delar att försvinna. Blir kontraktet och pastoratet en enhet måste något av dessa begrepp försvinna. Lämpligast är väl att begreppet kontrakt försvinner. Kontraktet har inget eget kapitel i kyrkoordningen och det behöver inte göras så många förändringar. Det blir ändringar t ex i 6 kap. 3 §, 8 kap. 6 § och 36 kap. 5 §.

Om begreppet kontrakt försvinner är det väl också lämpligt att ändra kontraktsprost till prost.

För att detta ska kunna bli möjligt vill jag att kyrkomötet ska besluta att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram förslag till förändringar i kyrkoordningen så att pastorat och kontrakt blir samma enhet och nivå i Svenska kyrkan, att pastoratet/kontraktet blir kontraktsprostens verksamhetsområde och att kyrkoherdens verksamhetsområde blir församling.

Träslövsläge den 28 juni 2011

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:16
av Susann Torgerson m.fl.

Rätt att överklaga beslut om obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar om ändring av kyrkoordningens 31 kap. 18 § till följande lydelse.

Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i prästexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. *den som beslutet angår om det gått honom emot, och*
2. biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en präst obehörig enligt 11 § punkten 1.

2. Kyrkomötet beslutar om ändring av kyrkoordningens 32 kap. 18 § till följande lydelse.

Biskopens beslut enligt detta kapitel får inte överklagas. Domkapitlets beslut att godkänna eller inte godkänna en kandidat i diakonexamen får inte överklagas.

Domkapitlets beslut i övrigt enligt detta kapitel får överklagas hos Svenska kyrkans överklagandenämnd. Rätt att överklaga har

1. *den som beslutet angår om det gått honom emot, och*
2. biskopen, såvitt avser domkapitlets beslut att inte förklara en präst obehörig enligt 11 § punkten 1.

Båda ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2012.

Motivering

Svenska kyrkan har ånyo drabbats av negativ publicitet med artiklar om präster som begått sexuella övergrepp och domkapitlens hantering av dessa ärenden. Detta sätter fokus på regelverket för dessa känsliga ärenden.

Nuvarande regler om överklagande innebär att endast den präst eller diakon som berörs av beslutet, och i vissa fall biskopen, har rätt att överklaga ett domkapitelsbeslut. Det kan inte vara rimligt att den kvinna/man som blivit offer för gärningar av detta slag och som anmält prästen/diakonen till domkapitlet inte ska ha rätt att överklaga det beslut som i högsta grad berör henne/honom. Även den som domkapitelsbeslutet angår bör få rätten att överklaga. Med ”den som beslutet angår” bör givetvis endast avses den person som i anmälan beskrivs som den förfördelade och inte vilken person som helst som känner sig berörd av den påstådda gärningen efter att ha fått information genom uppgifter i media eller på annat sätt fått kännedom om händelsen.

Mot 2011:16

Vi motionärer har anledning anta att ärenden av detta slag bedöms olika av Sveriges domkapitel. Med en rätt även för den berörda att överklaga till Svenska kyrkans överklagandenämnd skulle en större likabehandling kunna uppnås.

Grundsund den 5 juli 2011

Susann Torgerson (FiSK) Georg Lagerberg (FiSK) Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:17
av Sten Johansson

Ökad tillgänglighet till Den svenska psalmboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att den svenska psalmskatten görs tillgänglig på Svenska kyrkans hemsida.

Motivering

Dopfamiljer och brudpar som själva planerar sina familjehögtider söker efter information om dop och vigsel på nätet. På olika privata hemsidor såsom dopguiden och vigselguiden m.fl. finns en mångfald förslag på psalmer, sånger, musik parat med råd och anvisningar. Hemsidorna är också platser där reklam och många "säljråd" ges till osäkra besökare.

Svenska kyrkans egna hemsidor saknar värdefulla funktioner som dessa privata hemsidor erbjuder. Särskilt allvarligt är att den kyrkliga sång- och musikskatten helt är frånvarande på kyrkans hemsidor.

Varför ska dopfamiljer hellre besöka dopguiden.se än svenskakyrkan.se osv? Det har tidigare i vissa sammanhang uppgivits att det handlar om upphovsrättsliga frågor som hindrat att psalmboken funnits tillgänglig på nätet. Uppenbarligen har de privata hemsidorna dopguiden och vigselguiden m.fl. löst dessa frågor. Det är vidare intressant att konstatera att den danska folkkyrkan gjort hela den danska psalmboken tillgänglig på nätet (texter, musik som också kan avlyssnas) <http://www.dendanskesalmebogonline.dk/>.

Jag anser att Svenska kyrkan nationellt bör ta ett större ansvar för att efterfrågad information kring dop och vigsel finns tillgänglig på nätet. Det finns stor en fara i att helt överlåta åt privata aktörer att förse unga familjer med relevant information om dop och vigsel. Kyrkan bör inte bidra till att skapa en marknad för vinstdrivande "sekulära" företag att torgföra information om de kyrkliga handlingarna.

Teckomatorp den 2 juli 2011

Sten Johansson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:18
av P-O Flodström m.fl.

Utökat demokratiskt inflytande för unga i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att 11 kap. 1 § i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:
Kyrkomötet består av tvåhundraftioen valda ledamöter.
I kyrkomötets arbete deltar också stiftens biskopar *och ledamöter i Svenska Kyrkans Ungas förbundsstyrelse*.
2. Kyrkomötet beslutar att 11 kap. 9 § första och andra stycket i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:
Stiftens biskopar *och ledamöter i Svenska Kyrkans Ungas förbundsstyrelse* får delta i kyrkomötets överläggningar och framställa förslag.
Ledamöterna i kyrkostyrelsen har rätt att närvara och delta i kyrkomötets överläggningar. De får delta i besluten bara om de är ledamöter av kyrkomötet.
3. Kyrkomötet beslutar att 11 kap. 10 § i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:
Kyrkomötet ska besluta i ärenden som har väckts av
 1. Kyrkostyrelsen genom en skrivelse,
 2. en ledamot i kyrkomötet eller en biskop *eller en ledamot i Svenska Kyrkans Ungas förbundsstyrelse* genom en egenhändigt underskriven motion,
 3. ett utskott inom dess beredningsområde genom ett betänkande, och
 4. revisorerna, om det gäller ett ärende som har samband med deras uppdrag.
Kyrkostyrelsen, ledamöter i kyrkomötet, biskopar *och ledamöter i Svenska Kyrkans Ungas förbundsstyrelse* får väcka ärenden endast till årets första sammanträde.

Motivering

Svenska Kyrkans Unga är en demokratisk rörelse av barn och ungdomar i Svenska kyrkan. Svenska Kyrkans Unga vill med Kristus i centrum och med dopet som grund verka i hela Guds skapelse och vara en gemenskap i församlingen där de får växa i tro och ansvar.

Svenska Kyrkans Unga har ca 14 000 medlemmar fördelade på 350 lokalavdelningar. Det betyder att Svenska Kyrkans Unga finns representerade i hela landet och organiserar en del av de medlemmar i Svenska kyrkan som saknar såväl rösträtt som valbarhet i kyrkliga val.

I kyrkomötet, precis som i stiftsfullmäktigen, samfälligheter, riksdag, landstingsfullmäktigen eller kommunfullmäktigen, råder en inför framtiden oroande åldersfördelning. En majoritet av ledamöterna befinner sig ovanför 40-strecket

Mot 2011:18 och återväxten är allt annat än garanterad. Ungdomar behövs i kyrkomötets
överläggningar.

Stockholm den 18 juli 2011

P-O Flodström (ViSK) Anki Erdmann (ViSK) Gunilla Lindén (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:19
av Gunilla Lindén m.fl.

Svenska kyrkans engagemang i ECPAT

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att synliggöra Svenska kyrkans medlemskap i ECPAT på alla nivåer såväl i Sverige som i Utlandskyrkan och i Svenska kyrkans internationella arbete.

Motivering

Svenska kyrkan är, liksom Svenska kyrkans unga, medlemsorganisation i ECPAT Sverige. ECPAT arbetar för barns rätt att inte utnyttjas i sexhandel, bland annat genom att försvåra för köparna och genom att motverka spridning av barnpornografi.

Samtliga stora charterresearrangörer i Sverige har skrivit under en uppförandekod för researrangörer mot barnsexhandel. Koden är internationellt erkänd och innebär bland annat att bolagen utbildar personal, ställer krav på hotell de samverkar med och rapporterar misstänkt barnsexhandel. De hotell charterresearrangörerna samverkar med visar detta bland annat genom informationsmaterial och dekaler som uppmanar till rapportering av misstänkt barnsexhandel. Utlandskyrkans församlingar saknar, trots de många besöken av resande, i hög utsträckning liknande informationsmaterial och uppmaningar till rapport av misstänkt barnsexhandel. Svenska kyrkan har inte heller undertecknad någon uppförandekod vad gäller resande, och personalen genomgår inte regelmässigt någon utbildning.

Sedan 2007 samarbetar Svenska kyrkan med bland annat ECPAT inom ramen för Schyst resande. Schyst resande är ett nätverk som uppmärksammar negativa aspekter av resande i världen till exempel människohandel, trafficking och droghandel. Utlandskyrkan arbetar pastoralt med många, såväl brottsoffer som förövare, när de är på resande fot. Trots detta informerar inte Utlandskyrkan i sin folder om Svenska kyrkans medlemskap i ECPAT eller om samarbetet inom ramen för Schyst resande.

Det finns därför goda skäl och goda möjligheter för Svenska kyrkan i Sverige och i utlandet att synliggöra medlemskapet i ECPAT genom att utbilda personal och genom att tydligt visa, i informationsmaterial och genom dekaler, hur misstanke om barnsexköp ska rapporteras.

Stockholm den 18 juli 2011

Gunilla Lindén (ViSK)

P-O Flodström (ViSK)

Anki Erdmann (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:20
av Kjell Petersson

Rätt till försvarsadvokat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå ett tillägg i kyrkoordningens 31 kap. 12 § och 32 kap. 12 § med innebörden att den präst eller diakon mot vilken tillsynsärende har inletts, har rätt till försvarsadvokat.

Motivering

Till domkapitlens uppgifter hör att utöva tillsyn över präster och diakoner. Om någon anmäler att präst eller diakon brutit mot de löften som avlagts vid vigningen, är det domkapitlets uppgift att undersöka om det finns fog för anmälan. Domkapitlet kan fria den anklagade från anklagelserna, men domkapitlet kan också ge prästen eller diakonen en erinran, besluta om prøvotid för fortsatt behörighet eller förklara att prästen eller diakonen är obehörig att utöva sitt ämbete.

För domstolar, och det gäller även specialdomstolar som domkapitlen kan sägas vara, gäller Europakonventionens bestämmelser i artikel 6 om krav på rättvis rättegång. Överklagandenämnden har också i beslut 1/01 slagit fast att de principer som följer av artikel 6 bör vara vägledande vid handläggningen av obehörighetsärenden. När ett tillsynsärende väcks mot en präst eller diakon har den anklagade rätt att få veta vad som läggs honom eller henne till last, den anklagade har rätt att försvara sig och domen ska vara densamma oavsett vilket domkapitel som fattar beslut.

Domkapitlens handläggning av tillsynsärenden lämnar en del övrigt att önska. Det har förekommit att domkapitelsledamöter har uttalat sig i media innan ett ärende avgjorts. Överklagandenämnden har kritiserat två domkapitel för bristfällig handläggning av ärenden. Samma handlande har i ett domkapitel lett till en erinran, i ett annat domkapitel har handlingen visserligen kritiserats men inte lett till erinran.

Man skulle önska att stiftens ser till att (nyttillträdande) ledamöter i domkapitlen ges utbildning i vad som tillhör en rättvis rättegång. Det kyrkomötet skulle kunna göra är att stadga att när präst eller diakon blir föremål för en tillsynsutredning, prästen/diakonen har rätt till försvarsadvokat. I en del fall är det så att den anklagade på eget initiativ och troligen av egna medel bekostar juridisk rådgivning. Men till en rättssäker ordning hör att alla anklagade får denna rätt. Försvarsadvokaten ska givetvis vara opartisk och få sina kostnader täckta av stiftet. Det kan noteras att Överklagandenämnden 17/09 säger att en präst måste underrättas i detalj om innebörden av och grunden för det som läggs prästen till last och få tid och möjlighet att förbereda sitt försvar. Till möjligheten att förbereda sitt försvar borde rätten till juridisk hjälp.

Mot 2011:20 Stockholm den 8 juli 2011

Kjell Petersson (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:21
av Johan Lothigius och Hakon Långström

Offentlighet och sekretess i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att genomföra en utvärdering av hur offentlighetsprincipen tillämpas i Svenska kyrkan samt återkomma med eventuella förslag till förändringar i regelverket.

Motivering

En hörnpelare vid relationsförändringen mellan Svenska kyrkan och staten år 2000 var att kyrkan skulle behålla en del drag av offentlig förvaltning. Det talades om "den offentlighetsrättsliga sfären" som ett slags adelsmärke. I lag om Svenska kyrkan skrevs in rätten att ta del av handlingar samt undantagen från denna rätt (10–11 §§), det senare till exempel tillämpligt bland annat "om det är särskilt motiverat med hänsyn till skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden". Motsvarande skrivningar återfinns i kyrkoordningen 53–54 kap.

Undertecknade är de första att slå vakt om en kyrka präglad av den öppenhet som utmärker en demokratisk organisation som vår. Men vi oroas samtidigt av en praxis som i vissa fall skapar uppenbara risker för kränkning av enskilda personer liksom att rättssäkerheten till och med i värsta fall kan äventyras.

Vi har uppmärksammat mediecitat ur domkapitelsprotokoll där närgångna och mycket personliga uppgifter återges. Vi menar att detta kan skada såväl den, som utsatts för kränkning eller våld och haft modet att anmäla detta, som en kanske oskyldigt anklagad.

Det är av synnerlig vikt för vår kyrka att sådant som i avsevärd mån skadar det anseende en präst eller diakon bör ha utreds av domkapitlet och att adekvat påföljd utmåts. Vi menar samtidigt att det är viktigt att klargöra var gränsen för enskildas personliga förhållanden ska gå.

I dag kan kunskapen om hur utredningar bedrivs av ett domkapitel tillsammans med medias hantering av ärendena paradoxalt nog innebära en högre tröskel för att anmäla missförhållanden, då anmälaren/offret kan riskera att bli uthängd i media.

Skulle det i stället vara möjligt att hålla själva utredningsmaterialet tillgängligt enbart för närmast berörda såsom parter och deras eventuella ombud, förutom självfallet för domkapitlet och handläggande tjänstemän på ett sätt som motsvarar rättsväsendets förundersökningssekretess? Kan sammanfattande texter med beskrivningar i mer övergripande termer införas i protokollen som ju är tillgängliga för media och var och en som är intresserad?

Vi understryker alltså nödvändigheten av att påtala och beivra olika missgrepp i vår kyrka. Det är inte många organisationer, vid sidan av offentlig sektor, som har något som motsvarar våra domkapitel, med teologisk, juridisk och lekmanna-

kompetens. Vi kan vara stolta över ambitionsnivån. Men bör verkligen de offentliga protokollen formuleras med den detaljeringsgrad som i dag stundom sker? Är det nödvändigt för att garantera rättssäkerheten? Tas tillräcklig hänsyn när det rör sig om personalärenden som i andra sammanhang brukar hanteras under sekretess?

I motionen har vi exemplifierat med domkapitlens hantering av tillsynsärenden. Förhållanden i samband med själavårdssekretess har nyligen belysts i en utredning. Men för att få svar på olika frågor om offentlighet och sekretess inom Svenska kyrkan menar vi att det är befogat att göra en översyn även av andra tillämpningar, efter mer än tio år av ”förändrade relationer”.

Hammarö och Stockholm den 5 juli 2011

Johan Lothigius (M)

Hakon Långström (M)

Kyrkomötet

Motion 2011:22

av Christer Kax Sundberg och Anna Ekström

Möjlighet till barntillsyn under kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna att anordna barntillsyn under kyrkomötet som inte överskrider maxtaxans ekonomiska villkor.
2. Kyrkomötet beslutar att ersätta förtroendevalda med barn som har behov av tillsyn med skälig ersättning för kostnader för barntillsyn som uppkommer när de fullgör sitt uppdrag.

Motivering

Kyrkomötet sammanträder under två sessionsveckor. Många ledamöter har av förklarliga skäl inte sin hemvist i Uppsala och inte heller möjlighet till pendling.

Under kyrkomötesveckorna bör kyrkomötet erbjuda barntillsyn på samma ekonomiska villkor som barnomsorg i en kommun, delvis maxtaxa och omsorg under dagar och kvällar. Detta för att göra det möjligt för ledamöter med barn att fullgöra sitt uppdrag.

Alternativt bör kyrkomötet besluta att ge skälig ersättning till förtroendevald med barn för kostnaderna som uppkommer för tillsyn när den förtroendevalda fullgör sitt uppdrag.

Ett exempel från annan demokratisk församling är det som sägs i kommunallagen avseende landsting och kommuner.

I kommunallagen tillfördes 2002 en ny paragraf i 4 kap. 12 § b. Där sägs att "Förtroendevalda med barn som har behov av tillsyn har rätt till skälig ersättning för kostnader för barntillsyn som uppkommer när de fullgör sitt uppdrag".

I 4 kap. 13 § sägs "Fullmäktige skall besluta enligt vilka grunder ersättning enl. § 12–12b skall utbetalas".

Möjligheten att vara förälder och samtidigt ledamot i kyrkomötet bör vara en självklarhet. Barn och barntillsyn ska inte vara ett hinder och därmed bör kostnaderna för barntillsyn inte överstiga kommuners maxtaxa. Barnomsorgen ska vända sig till de ledamöter med barn som har behov av tillsyn för att fullgöra sitt uppdrag. Därför föreslås kyrkomötet besluta att uppdraga till kyrkostyrelsen att se över möjligheterna att anordna barntillsyn under kyrkomötet som inte överskrider maxtaxans ekonomiska villkor.

Eskilstuna den 13 juli 2011

Christer Kax Sundberg (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:23
av Karl-Gunnar Svensson

Om kloster i den evangelisk-lutherska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i Lutherska världsförbundet ta upp frågan om möjligheten att införa kloster i de lutherska kyrkorna.

Motivering

När reformatörerna avskaffade klosterväsendet fanns det goda skäl för det. Några av dessa skäl kan nog anses vara giltiga för den lutherska kyrkan också idag. I den Augsburska bekännelsen, som finns med i Svenska kyrkans bekännelser, ges fyra skäl till varför klosterväsendet avskaffades:

- ◆ att munklivet som sådant gav syndernas förlåtelse
- ◆ att lydnaden, fattigdomen och celibatet i sig gav evigt liv
- ◆ att löftet om kyskhets inte handlade om ett löfte utan var ett tvång
- ◆ att det i klostren förekom gudstjänstformer som inte stämde med evangeliet, bl.a. mässa för döda och helgondyrkan.

Det man däremot inte var emot var klosterlivet som det från början var tänkt att vara. En möjlighet till meditation och bön, en möjlighet att få dra sig tillbaka för en tid och en möjlighet att leva sitt liv i bön. Det man var emot var den förvanskning som skett av klosterväsendet och införandet av ordningar och teologiska principer som, man menade, stred mot Guds Ord och Jesu lära. Det var de tolkningar som den katolska kyrkans läromästare gjorde av klosterväsendet som gjorde att dessa, enligt Augsburska bekännelsens apologi, ”mena, att den evangeliska fullkomligheten består i iakttagandet av människostadgar”.

Men även om det var nödvändigt att lägga ner klosterväsendet då, betyder inte det att allt som fanns med i klosterlivet var något som reformatörerna ansåg vara fel. Mycket var det, men inte allt. En del av klosterväsendet betraktade man som adiaföra, något som man kunde ha eller inte ha. Man menade vidare att klosterväsendet inte spelade roll för den personliga frälsningen eller möjligheten till syndernas förlåtelse.

En av de sakerna som var goda och som nog får räknas som det egentliga skälet till klosterlivet är bönen. Idag kan vi se klosterväsendet mer som bönecentra. Möjligheten att kunna dra sig tillbaka en tid för meditation och återhämtning är något som är väldigt viktigt idag. Behovet av retreat, meditation och bön ökar. Det här är växande behov som vi borde kunna ta vara på ännu bättre i våra lutherska kyrkor. Det borde finnas fler platser i de lutherska kyrkorna med möjligheter till regelbundet, reglerat böneliv och möjligheter till meditationer och retreat.

Det borde kunna skapas fler platser där människor kan få möjlighet att ägna sina liv, om de så önskar, åt bön och meditation som t.ex. komuniteten i Taizé.

Det borde finnas fler platser där människor, som där lever i bön och meditation, kan hjälpa andra att få tillfällig återhämtning i sina liv. Där företag och organisationer kan skicka medarbetare för retreat och återhämtning för att undvika utbrändhet och ge möjligheter för människor att komma tillbaka i välmående och arbete.

Det finns redan platser och kloster i den lutherska kyrkan som kan erbjuda detta, även om de inte är så många. I Sverige finns det idag ca tio kommuniteter som har någon form av koppling till Svenska kyrkan. 1990 gjorde biskoparna ett uttalande om kommuniteter och kloster:

I många evangeliska kyrkor i olika länder har människor, som vikt sina liv åt Kristus, känt en kallelse att leva i förpliktande gemenskap. De har bildat kommuniteter och kloster, som många gånger blivit till stor välsignelse för det andliga livets fördjupning, det kristna tjänandets förnyelse och som tecken för kyrkans synliga enhet.

Inom Svenska kyrkan finns några kommuniteter av olika tradition. De har betytt mycket som uttryck för kyrkans fromhet och tjänst bland utsatta grupper i samhället. Biskoparna uttrycker sin glädje över detta och vill utveckla relationen mellan stift och kommuniteter.

Ett liv i förpliktande gemenskap är en autentisk livsform och ett levande vittnesbörd i en evangelisk kyrka. Att bära fram sitt liv i utgivande tjänst, lovsång och bön är en kallelse för var och en som döps till Kristus. Människor, som tillsammans söker fullgöra denna kallelse inom ramen för en gemensam regel, kan – med Guds nåd – tjäna som förebilder i lydnad och tro. Men de får också mer än andra erfara sin egen otillräcklighet och bära kyrkosplittningens smärta.

I vår längtan efter kyrkans förnyelse genom den Helige Ande ber vi att

Gud som kallar människor till ett liv värdigt Kristi
evangelium, skall bevara dem i kärlek och trofasthet, så att
Gud blir ärad och kyrkan blir en förgård till Guds rike.

(Biskopsmötet 1990-01-17)

Vi, som lutherska kyrkor i världen, borde kunna erbjuda olika former av klosterfunktion där bönen kan vara central och viktig för våra kyrkor, men också erbjudandet av retreat och meditationer skulle kunna bli en viktig del. Genom det här skulle också kyrkans hjälp i samhället bli en angelägen och viktig del.

Det här är frågor som jag anser att vi i alla fall borde ställa oss och ta upp till samtal i vårt lutherska världssamfund. På något sätt borde det därmed kunna bli möjligt att åter införa ett klosterväsende som stämmer med en evangelisk-luthersk bekännelse. Behovet av ett evangeliskt-lutherskt klosterväsende borde idag vara stort. Därför menar jag att kyrkomötet ska besluta att uppdra till kyrkostyrelsen att i Lutherska världsförbundet ta upp frågan om möjligheten att införa kloster i de lutherska kyrkorna.

Träslövsläge den 13 juli 2011

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:24
av Anna Ekström m.fl.

Tillåt medlemsförslag i kyrkofullmäktige

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i kyrkoordningen införa bestämmelser som gör det möjligt för medlemmar i en församling att väcka förslag i kyrkofullmäktige (medlemsförslag).

Motivering

Svenska kyrkan är en föregångsorganisation då det gäller att öppna upp för delaktighet. Det tydliggörs bl.a. genom att åldersgränsen för rösträtt sänkts till 16 år. Genom att utreda möjligheten till att väcka förslag direkt till kyrkofullmäktige kan Svenska kyrkan ta ytterligare steg mot att bjuda in sina medlemmar till dialog, engagemang och minska avståndet mellan medlem och förtroendevald.

Vart fjärde år är det kyrkoval och då har medlemmar chansen att välja de förtroendevalda som de vill ska representera dem i församlingen. Mellan valen gäller det att ha kontakt med sina förtroendevalda för att kunna påverka församlingens politiska beslut. Denna kontakt upplever vi i mycket kan bli både bättre och mer omfattande. Dialogen mellan församlingarnas förtroendevalda i kyrkofullmäktige och församlingsmedlemmarna kan inte bli för stor. Vi i FiSK anser att det är ett steg i rätt riktning att göra det möjligt för medlemmar att lämna in medlemsförslag till kyrkofullmäktige.

Medlemmar idag kan uppleva att det enda sättet de kan kritisera eller visa att de har en annan åsikt i en fråga än församlingen är att säga upp sitt medlemskap. Många är vi som upplevt att medlemmar i sin frustration över något inom församlingen som de inte kan göra sin röst hörd för tagit sitt medlemskap någon annanstans. Det saknas ett utrymme för den enskilde medlemmen att göra sin röst hörd.

Sedan den 1 juli 2001 kan kommuner och landsting med stöd av 5 kap. 23 § första stycket femte punkten i kommunallagen (1991:900), KL, införa medborgarförslag. I dag har ca två tredjedelar av alla kommuner och en tredjedel av alla landsting infört förslagsrätten. Det faktum att en så stor andel valt att införa medborgarförslag på denna korta tid talar för att det funnits och finns ett behov av olika vägar för medborgarna att påverka politiken.

Möjligheten att lämna in medlemsförslag kan komma att leda till ett ökat engagemang och ett minskat avstånd mellan medlem och förtroendevald. Därmed stärker medlemsförslaget den representativa demokratins funktionssätt och vitalisera kyrkofullmäktige. Dessutom möjliggör det för barn och ungdomar som ännu inte uppnått 16 år har möjlighet att väcka ärenden. Därför föreslår vi i FiSK att kyrkomötet ska besluta att uppdrar åt kyrkostyrelsen att utreda möjligheten

Mot 2011:24 att i kyrkoordningen införa bestämmelser som gör det möjligt för medlemmar i en församling att väcka förslag i kyrkofullmäktige (medlemsförslag).

Karlskrona den 19 juli 2011

Anna Ekström (FiSK) Georg Lagerberg (FiSK) Susann Torgerson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:25
av Per-Henrik Bodin m.fl.

Ägandefrågan för biskopsgårdar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att klargöra de villkor som är förenade med överlåtelsen av biskopsgårdarna till stiftet.

Motivering

Härnösands stift förvaltar biskopsgården Timmermannen i Härnösand som är tjänstebostad för biskopen. Bristande underhåll under många år samt en icke ändamålsenlig planlösning gör att biskopsgården är i behov av en genomgripande renovering och ombyggnad.

2009 lät stiftsstyrelsen utreda detta vilket visade att kostnaden för åtgärderna ligger i intervallet 10–12 miljoner kronor.

Stiftet är enligt ett kyrkomötesbeslut från år 2000 ägare till biskopsgårdarna då dessa överläts till stiftet vederlagsfritt. Överlåtandet är dock villkorat att det vid en försäljning fordras medgivande från nationell nivå.

Dock råder oklarhet vad som gäller om stiftet fortsättningsvis inte avser använda biskopsgården som tjänstebostad för biskopen och därmed sälja den och tillgodogöra sig köpeskillingen. Det är nödvändigt att dessa frågor klargörs. Så länge ovanstående förhållanden är oklara, är stiftets benägenhet att investera i biskopsgården starkt begränsat, då andra mer praktiska och betydligt billigare lösningar går att finna.

Härnösand den 7 juli 2011

Per-Henrik Bodin (C)

Leif Nilsson (S)

Tommy Eriksson (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:26
av Vivianne Wetterling m.fl.

Skolavslutningar i kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att komma med förslag till diskussionsunderlag eller likvärdigt material när det gäller skolavslutningar i kyrkan.

Motivering

”Här tar man ifrån oss något värdefullt på mycket lösa grunder.”

Så löd en insändare i Göteborgsposten i juni månad. I en skola i Västsverige hade rektorn stoppat skolavslutningar i kyrkan. Insändaren tyckte att detta var fel och menade att Skolverkets krav på att all undervisning ska vara konfessionsfri och att alla avslutningar ska anpassas så att alla elever kan vara med, går utmärkt att tillgodose vid skolavslutning i kyrkan. Han pekade bl.a. på ett nyhetsinslag där elever sa att de uppskattade avslutningarna, även de muslimska eleverna.

Debatten om skolavslutningar i kyrkan är stor, och den har pågått under många år. I en del församlingar har man efter samtal med skolans företrädare gjort avslutningarna i kyrkan frivilliga efter att långa namninsamlingslistor cirkulerat från föräldrar som uppskattat dem och vill att de fortsätter. I andra församlingar har skolorna obligatoriska avslutningar i kyrkan, där prästerna ber och välsignar, trots skolverkets betoning på att tonvikten ska ligga på högtidlighet och traditioner och inte på religiösa inslag.

Diskrimineringsombudsmannen DO, säger att avslutningen i kyrkan kan leda till att elever och föräldrar, som till exempel är ateister eller muslimer, känner sig exkluderade eller kränkta. (SvD 9 juni)

Vi motionärer tror inte att man utestänger barn, unga och föräldrar genom att tillsammans med skolan inbjuda alla till avslutningar i kyrkan. Svenska kyrkan välkomnar alla och påtvingar ingen sin tro. Möten med människor av annan tro, eller av ingen tro alls, är viktiga för mötets skull, menar vi, för hur olika vi än är, så kommer vi närmare varandra om vi träffas.

Skolavslutningar i kyrkan har betytt mycket för människor genom åren, och gör så än idag. Vi tycker att de ska fortsätta, men tror att det behövs någon form av diskussionsunderlag kring hur de ska gå till för att alla – elever, lärare, föräldrar och präster – ska tycka att samlingarna i kyrkan är en värdefull stund, och en fin avslutning på ett skolår.

Skolverket har sagt hur de önskar att skolavslutningar i kyrkan ska gå till, inga religiösa inslag, men vad säger Svenska kyrkan?

Mot 2011:26

Mölndal den 21 juni 2011

Vivianne Wetterling (FISK)

Anna Ekström (FISK)

Christer Kax Sundberg (FISK)

Rune Wallmyr (FISK)

Georg Lagerberg (FISK)

Kyrkomötet
Motion 2011:27
av Anna-Karin Westerlund

Ersättning för kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att 17 kap. 16 a § i kyrkoordningen ska upphöra att gälla.
2. Kyrkomötet beslutar att 42 kap. 8–10 §§ i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:

8 § Den som tillhör Svenska kyrkan har rätt till vigsel i Svenska kyrkans ordning, om inte synnerliga skäl hindrar det. *En församling får inte ta ut någon avgift av makarna.*

Om vigseln har ägt rum i någon annan församling än den som någon av makarna tillhör, har denna församling rätt till ersättning från den församling som den äldre av makarna tillhör eller, om den äldre av makarna inte tillhör någon församling i Svenska kyrkan, från den församling som den yngre av makarna tillhör.

Om en präst har anlitats från en annan församling än den där vigseln har skett har den församlingen rätt till ersättning som i andra stycket. Kyrkostyrelsen fastställer beloppens storlek.

Även när inte någon av de blivande makarna tillhör Svenska kyrkan, får de vigas i Svenska kyrkans ordning, om det finns särskilda skäl. Då får en avgift tas ut.

Beslutet om rätt till vigsel fattas av kyrkoherden i den församling där vigseln begärs. Kyrkoherden får även uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

- 9 § Dödsboet har rätt till begravningsgudstjänst i den församling som den avlidne tillhörde, om inte synnerliga skäl hindrar det. *Församlingen får inte ta någon avgift.*

En begravningsgudstjänst får även firas när någon som inte tillhörde Svenska kyrkan har avlidit, om det finns särskilda skäl och är förenligt med den avlidnes önskemål. Då får *församlingen* ta ut en avgift.

Beslutet om att fira begravningsgudstjänst fattas av kyrkoherden, som även får uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

- 10 § Dödsboet har även rätt till begravningsgudstjänst inom en annan församling än den som den avlidne tillhörde vid dödsfallet, om inte synnerliga skäl hindrar det. Beslutet fattas av kyrkoherden i den församlingen, som även får uppdra åt någon annan präst i församlingen att besluta.

Dödsboet betalar inte någon avgift för begravningsgudstjänsten till församlingen. *Den församling som den avlidne tillhörde ska ersätta den andra församlingen för dess kostnader.*

3. Kyrkomötet beslutar att dessa ändringar ska träda i kraft den 1 januari 2012.

Motivering

I oktober 2010 beslutade kyrkomötet om ändringar i kyrkoordningen med innebörden att en präst inte får ta emot arvode eller ekonomisk ersättning från annan än en församling inom Svenska kyrkan. Bakgrunden till att det gjorts en utredning om detta var uppgifter i TV-programmet Uppdrag granskning om att präster i samband med kyrkliga handlingar fick ersättning kontant och man ifrågasatte då beskattningen av dessa ersättningar.

Man menar att det inte är en ovillkorlig rättighet för den enskilde medlemmen att kunna välja präst. Utredningen förordar dock en generös hållning och menar att prästen ska förordnas av den församling där den kyrkliga handlingen äger rum.

I de fall då en välkänd och omtyckt präst som följt familjen genom livet har gått i pension eller är anställd utanför församlingen då en familjemedlem ska begravas så kan man inte få den prästen man önskar vid begravningsgudstjänsten om inte församlingen kan betala förrättningen, eller att prästen gör detta utan ersättning.

Visst ska människor som redan betalat kyrkoavgift ha rätt till en kostnadsfri begravningsgudstjänst, men om de av olika skäl vill ha en viss präst som förrättar denna och är beredda att betala för detta så förstår jag inte varför de inte ska kunna få det. Vi bör tillmötesgå de anhörigas önskemål och visa dem empati istället för att förbjuda dem att välja präst.

När det gäller de svarta pengarna som virvlar runt så ska väl inte de som är noga med att betala skatt behöva lida för att det alltid finns människor som inte vill göra rätt för sig.

När de anhöriga visar Vita arkivet eller ett testamente som säger att den döde önskar en viss präst så är det svårt för begravningsbyrån att förklara att prästen inte får ta emot pengar av de anhöriga för begravningen. För att efterkomma en avlidens vilja så är de anhöriga beredda att betala för den tjänsten.

Församlingarna har i sin budget oftast inget utrymme för att kunna förordna pensionerade präster eller andra präster som inte är anställda i församlingen. Vissa präster har ett stort kontaktnät och är ofta önskade som begravningspräster och att våra medlemmar inte ska kunna få välja en präst som de känner och har tilltro till det tycker jag är fel.

Samma resonemang som beträffande begravningsgudstjänster kan också föras i fråga om vigselgudstjänster.

För de kyrkomedlemmar som är berörda är det angeläget att omedelbart få till stånd en annan ordning än den som beslutades av förra årets kyrkomöte. Därför bör enligt min mening kyrkomötet besluta att ändra kyrkoordningen enligt nedanstående. En annan möjlighet, som dock är mindre bra eftersom den drar ut på tiden, skulle vara att ge ett uppdrag till kyrkostyrelsen att återkomma till nästa års kyrkomöte med förslag till ändringar i kyrkoordningen. De erfarenheter som redan har gjorts pekar dock på att beslutet förra året var förhastat.

Uppsala 13 juli 2011

Anna-Karin Westerlund (M)

Kyrkomötet
Motion 2011:28
av Tomas Jansson

Församlingars och kyrkoherdars ansvar för verksamheten vid fristående kyrkliga stiftelser

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå förändringar i kyrkoordningen som tydliggör att församlingen inte ansvarar för kyrklig verksamhet vid fristående kyrkliga stiftelser belägna i församlingen.
2. Kyrkomötet beslutar att kyrkoherden inte har ansvar för tillsynen över verksamheten vid fristående kyrkliga stiftelser.

Motivering

Svenska kyrkans organisation består av församlingar, stift och nationell nivå. Men knutna till Svenska kyrkan finns också ett flertal fristående stiftelser och liknande organisationer. Exempel på detta kan vara stiftsgårdar, retreatgårdar eller fjällkyrkor. Dessa kan vara placerade inom en församlings geografiska område och då bedriva en kyrklig verksamhet som inte är anknuten till församlingens.

Kyrkoordningens 2 kap. 1 § andra stycket skriver: "Församlingen har ansvar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen." Vidare säger 5 kap. 1 § att kyrkoherden leder och har tillsyn över all verksamhet. Här inställer sig då frågan vad detta betyder för de fristående kyrkliga stiftelserna belägna inom församlingen. Är de underställda församlingen? Ska kyrkoherden ytterst leda och ha tillsyn över deras verksamhet?

Den avgörande punkten här är tolkningen av vistelsebegreppet. Konfirmander på en stiftsgård eller deltagare på retreat vistas onekligen i församlingen och deltar i kyrklig verksamhet. Innebär det då att församlingen ytterst är ansvarig och att kyrkoherden ska leda och utöva tillsyn? Kyrkoordningen kan tolkas på det sättet utifrån nuvarande skrivning. Men detta torde inte vara avsikten med vistelsebegreppet. Det har tillkommit för att säkerställa att församlingen inte begränsar sig till att enbart måna om de egna församlingsborna. I folkkyrkans väsen ligger att medlemmarnas tillhörighet inte är avgränsad till den egna församlingen. Vistelsebegreppet har däremot inte tillkommit för att införa nyordningen att kyrkliga stiftelser ska ställas under församlingarnas kontroll och kyrkoherdens tillsyn.

I de flesta fall runtom i vårt land har kyrkoordningen inte ställt några problem för de fristående stiftelserna. Man bedriver sin verksamhet som förut och man har ofta god samverkan med den lokala församlingen. Men vad händer den dag då en kyrkoherde plötsligt kommer i konflikt med stiftelsen. Kyrkoherden kanske bestämmer sig för att förbjuda stiftsgården att ha konfirmation eller retreatgården att ha retreatare, eller gör anspråk på att överta ledarskapet för hela verksamheten. Med nuvarande skrivningar i kyrkoordningen torde Överklagandenämnden vara

Mot 2011:28 tvungen att gå på kyrkoherdens linje. Detta är orimligt och kyrkoordningen behöver därför förtydligas.

Rättvik den 15 juli 2011

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:29
av Tomas Jansson

Förordnande av annan präst att i kyrkoherdens ställe vara kyrkorådsledamot i flerförsamlingspastorat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att sista stycket i 5 kap. 4 § i kyrkoordningen ändras till följande lydelse:

Kyrkoherden kan återkalla förordnandet.

Motivering

I flerförsamlingspastorat är kyrkoherden ledamot av kyrkoråden i alla pastoratets församlingar. Dock har kyrkoherden möjlighet att i sitt ställe utse en annan av pastoratets präster att vara kyrkorådsledamot, under förutsättning att kyrkoherden själv är ledamot i minst ett av pastoratets kyrkoråd. Syftet med bestämmelsen är dels att kyrkoherden ska kunna minska sin arbetsbörda; dels att möjliggöra för präst med särskilt ansvar för viss församling att, på kyrkoherdens uppdrag, delta i kyrkorådets arbete.

Förordnandet kan under pågående mandatperiod inte återkallas, enligt nuvarande formulering i kyrkoordningen. Motivet är att den förordnade prästen ska vara fri och obunden i sin roll som ledamot i kyrkorådet. Endast vid undantagstillfället av en nytillträdd kyrkoherde kan ett förordnande återkallas.

Ordningen att kyrkoherden ska kunna delegera uppgiften att vara prästerlig ledamot i vissa av kyrkoråden är i de flesta fall en utmärkt lösning. Men det finns undantag. Om kyrkoherden och den förordnade prästen kommer på kollisionkurs kan stor skada uppstå.

Här uppstår en konflikt med kyrkoherdens uppgifter enligt 5 kap. 1 §, att leda och ha tillsyn över all verksamhet i pastoratet. Därför bör kyrkoordningens skrivning justeras så att kyrkoherden har möjlighet att återkalla förordnandet. Därmed säkerställs kyrkoherdens möjlighet att utöva ledarskap över hela pastoratet.

Rättvik den 15 juli 2011

Tomas Jansson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:30
av Claes Björndahl

Energibesparande och miljöförbättrande åtgärder

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att samla de idéer och erfarenheter av energi- och miljöförbättrande åtgärder för Svenska kyrkans kyrkobyggnader och andra fastigheter som finns i stift, pastorat och församlingar samt i föreningar med anknytning till Svenska kyrkan till en nationell idébank.

Motivering

I många församlingar, pastorat och stift pågår ett intensivt och engagerat arbete för att finna sätt att värma upp kyrkor och andra fastigheter på ett sätt som är energibesparande, skonsamt mot miljön och kostnadseffektivt. Som en hjälp i detta för Svenska kyrkan så viktiga framtidsarbete menar jag att det skulle vara till stor gagn om de idéer och erfarenheter som cirkulerar på olika nivåer i Svenska kyrkan samlades till en nationell idébank. Problemen och utmaningarna när det gäller uppvärmning av våra kyrkor och fastigheter är många gånger likartade varför det vore en fördel om råd, tips och erfarenheter på ett enkelt sätt kunde samlas i en idébank för att på så sätt lättare kunna delas och spridas inom Svenska kyrkan.

Lidköping den 16 juli 2011

Claes Björndahl (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2011:31
av Sten Persson och Monica Lago

En gemensam syn på Svenska kyrkans energianvändning

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i motionens anda verka för att Svenska kyrkan i möjligaste mån har en gemensam syn på vilka energislag som är etiskt försvarbara.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om lokalisering av stora vindkraftverk på kyrkans mark och vilka regler som ska krävas utifrån etiska utgångspunkter.

Motivering

Koldioxidutsläppen måste minska. Onödig användning av energi är ett slöseri med jordens resurser oavsett vilket energislag som används. En del energislag anses mer rena än andra och de förnyelsebara energislagen sol, vind, våg och vatten svarar för en allt större del av den totala mängden energi som produceras och används runt om i landet och världen. Det är bra men ...

Vindkraften är en starkt växande näring som producerar allt mer elenergi från stora vindkraftverk. I takt med att de uppförs och då ofta många tillsammans i vindkraftsparker så växer det lokala motståndet. Man tycker sig i områden som exploateras få ta alla negativa konsekvenser av buller och ljusreflexer från de 150 meter höga nya tornen. De avstånd som miljöprovningar sätter upp räcker inte enligt de drabbade. Det påstås att nya forskningsrön inte beaktas.

När nya verk byggs på Svenska kyrkans mark (prästlönefastigheterna) så är ett ofta hört argument att om Svenska kyrkan så lite värnar om sina medlemmar så har man som drabbad ett enda motdrag och det är att lämna kyrkan.

Det skulle vara av värde för beslutsfattare på stifts- och lokal nivå om Svenska kyrkan på den nationella nivån kan hjälpa till att diskutera frågan om hur förnyelsebar elenergi ska produceras. Främst är det utifrån etiska aspekter vi behöver ett eget regelverk.

Linköping och Tranås den 20 juli 2011

Sten Persson (C)

Monica Lago (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:32
av Olle Burell och Karin Perers

Alla präster ska ha vigselbehörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till 2012 års kyrkomöte återkomma med förslag till åtgärder som säkerställer att samtliga präster i Svenska kyrkan innehar vigselbehörighet.

Motivering

Svenska kyrkans beslut att behålla vigselrätten är grundligt berett och förankrat. När en handfull präster i fjol ansökte hos Kammarkollegiet om att få avsäga sig sin vigselbehörighet sade Svenska kyrkan i sitt yttrande nej, med den principiella motiveringen att en präst inte på det sättet ska kunna dela upp sin vinningstjänst.

Trots detta gick Kammarkollegiet prästerna till mötes, med motiveringen att Svenska kyrkans präster inte har någon lagstadgad skyldighet att vara vigselför rättare inom samfundet och att den som vill därmed också ska kunna avsäga sig sin behörighet. Det är ett ställningstagande som vi måste respektera.

Vi anser emellertid att det ur Svenska kyrkans perspektiv måste betraktas som otillfredsställande att det är upp till den enskilde prästen att avgöra om det ska ingå i befattningen att inneha vigselbehörighet eller inte. Det riskerar att försätta både enskilda personer och Svenska kyrkans församlingar och domkapitel i svåra situationer.

Kyrkomötet måste vidta åtgärder för att säkerställa att samtliga präster i Svenska kyrkan innehar vigselbehörighet, vilket behöver förberedas av Kyrkostyrelsen.

Stockholm den 19 juli 2011 och Mörtarbo den 20 juli 2011

Olle Burell (S)

Karin Perers (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:33
av Olle Burell och Karin Perers

Nationell strategi för ökat ideellt engagemang

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en nationell strategi för hur Svenska kyrkans församlingar ska ges stöd att utvecklas som forum för ideellt engagemang inom kyrkan och i det svenska samhället.

Motivering

Svenska kyrkan är inte endast Sveriges i särklass största medlemsorganisation, utan också en samhällsaktör med lokal närvaro i hela landet. På många orter har både postkontoret, matbutiken och distriktssköterskan försvunnit – men på kyrkogården hålls det snyggt, församlingshemmet står alltid redo att användas och en stor del av kultur- och musiklivet är det Svenska kyrkan som svarar för.

Efter några decennier då kommunerna, landstingen och staten lyckades klara det mesta helt på egen hand, inser numera de flesta att även andra krafter i samhället behövs. Valfärd och livskvalitet är mycket mer än våra lagstadgade rättigheter inom vård och omsorg. Och det är mer än vad skatten räcker till. Svenska kyrkan bidrar varje dag till att göra Sverige mer solidariskt och medmänskligt.

Att troget betala sin kyrkoavgift år efter år, är därför i sig en viktig insats för den ideella sektorn i vårt land. Att ställa upp som förtroendevald, frivilligarbetare eller volontär är att ytterligare stödja en verksamhet som kommer medmänniskor till glädje. I en tid då lokalt och globalt kopplas samman och många söker efter fler sätt att bidra till ett bättre samhälle, har Svenska kyrkan chans att ta täten.

Med sitt finmaskiga nät av kunniga medarbetare och välutrustade lokaler i hela Sverige, har Svenska kyrkan unika förutsättningar att utvecklas som ett forum för ideellt engagemang och volontärskap. Det handlar naturligtvis om att satsa på församlingarnas egen diakoni, barnverksamhet etc., men också om att generöst erbjuda sina resurser för att stärka lokalsamhället på orten där man verkar.

Den omvärldsanalys som ska finnas i varje församlingsinstruktion, ger chans att reflektera över hur Svenska kyrkan lokalt ska ta tillvara sin fulla potential när det gäller att bjuda in både sina egna medlemmar och befolkningen i övrigt till ett liv som engagerad medmänniska och medborgare. På många håll skulle detta också förstärka kyrkans bidrag till integration genom ekumenik och religionsdialog.

Ideellt forum i Svenska kyrkan, som är ett samarbete mellan olika inomkyrkliga organisationer, spelar en viktig roll i sammanhanget. Organisationens syfte är att stödja och utveckla delaktighet och idealitet i det lokala församlingslivet och den skapar mötesplatser för erfarenhetsutbyte, inspiration och kunskapsspridning, framför allt vid de återkommande idédagarna som samlar folk från hela landet.

Ideellt forum samverkar med studieförbundet Sensus som erbjuder utbildningar för kyrkliga arbetslag som vill vidareutveckla församlingens arbete kring idealitet och frivillighet. Tillsammans har man också bidragit till Luleå stifts treåriga projekt Volontärbyrå i Svenska kyrkan, som möjliggjordes genom ett anslag ur kyrkostyrelsens riktade utvecklingsstöd (KRUS), med start 2007.

Projektets effektmål var: "Det ska vara lätt att finna sin uppgift för den som vill göra en ideell insats i Svenska kyrkan", vilket skulle uppnås genom att skapa strukturer och verktyg som underlättade för delaktighet och ideellt engagemang i de lokala församlingarnas utvecklingsarbete. Som pilotförsamling fungerade Piteå landsförsamling, som tillsammans med Luleå stift var projektägare.

I slutrapporten från december 2010 konstateras följande:

Resultatet har i hög grad överträffat projektets uppsatta mål. Den utvecklingsprocess som projektet skulle skapa och utveckla i 7–10 församlingar inom Luleå stift har under projektiden spridits och fått nedslag i tio stift och berör vid projektets avslutning ca 50 lokala församlingar. En orsak till denna framgång är den samarbetsstruktur som burit projektet och de breda kontaktytor som därmed skapats inom Svenska kyrkan som helhet.

Av särskild betydelse för vår kyrkomötesmotion är följande citat ur rapporten:

I anslutning till projektet har många kontakter skapats som visar att Svenska kyrkan är en respekterad och gärna sedd aktör och samverkanspart inom 'den tredje sektorn - det civila samhället'. [...] Det är tydligt att Svenska kyrkan har många viktiga och lättillgängliga kontakter inom räckhåll utanför sina mer interna revir. Den avgörande framtidsfrågan för Svenska kyrkan är utan tvekan hennes förmåga att ta vara på dessa möjligheter.

I Kyrkostyrelsens skrivelse 2010:01, Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2012–2014, sägs i avsnittet 1.1 Uppdrag följande: "Väsentligt är också att ideellt engagerade medlemmar bär upp kyrkans arbete." I resten av den i övrigt utmärkta inledningen till kyrkostyrelsens skrivelse, finner vi dock att en hel del hade kunnat tilläggas, för att göra frågan om frivillighet synlig.

Avsnittet om människors relation till Svenska kyrkan beskriver det faktum att många saknar ett närmare förhållande till Svenska kyrkan och att det är en stor utmaning för folkkyrkan att visa hur hon är relevant i människors liv. Här skulle vi vilja lyfta fram, att frivilligt engagemang och volontärskap hjälper människor att känna att de lever enligt de kristna värderingarna och ingår i kyrkan.

I avsnittet om den digitala revolutionen sägs att "de vardagliga relationerna är inte alltid eller ens i första hand knutna till grannar, lokala institutioner och andra sammanhang där man bor". Här menar vi, att främjandet av ideellt engagemang måste ske såväl lokalt som digitalt och uppdrag erbjudas såväl lokalt som på distans, för att möta den yngre generationens önskemål och förväntningar. Vidare sägs att "Det sker politiska och ideologiska förändringar i samhället när det gäller synen på hur samhällets välfärd ska organiseras. [...] Kyrkan är redan en viktig aktör i dessa sammanhang men dess roll skulle kunna bli än mer tydlig." Vi menar att volontärer kan spela en viktig roll, om Svenska kyrkan i framtiden tar på sig fler och utökade roller inom välfärden i bred mening.

Kyrkostyrelsen sammanfattar genom att peka på vikten av "mod till förändring och en förmåga att se nya lösningar och möjligheter". Med varmt instämmande i detta, vill vi hävda att främjandet av ideellt engagemang och volontärskap är ett viktigt sätt att bygga starkare relationer. Det ökar medlemmarnas delaktighet och gemenskap med andra i församlingen och med kyrkan i sig.

Mot bakgrund av ovanstående, anser vi det vara angeläget att kyrkostyrelsen ges i uppdrag att utarbeta en nationell strategi för hur Svenska kyrkans församlingar ska ges stöd att utvecklas som forum för ideellt engagemang inom kyrkan och i det svenska samhället. Att utvärdera projektet ”Volontärbyrå i Svenska kyrkan” torde vara en naturlig utgångspunkt för denna framtidssatsning.

Mot 2011:33

Stockholm den 19 juli 2011 och Mörtarbo den 20 juli 2011

Olle Burell (S)

Karin Perers (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:34
av Sven-E Kragh och Karin Perers

Svenska kyrkan som trossamfund

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att med utgångspunkt i Svenska kyrkans självsyn göra en analys utifrån de tio åren som ett fritt trossamfund, och hur Svenska kyrkan ska gå vidare i utvecklingen som kyrka.

Motivering

Under drygt tio år har Svenska kyrkan med växlande framgång försökt anpassa sig till den av svenska staten erbjudna rättsliga profil som ett trossamfund.

Svenska kyrkan lämnade år 2000 den organisationsform som man hade och som i mångt och mycket hämtade sina rättsliga regler från kommunerna som funnits under halvt annat århundrade, med allt vad det innebar av prövade rättsliga gränser. Viss lagstiftning har genom övergångsregler funnits kvar under ett årtionde.

Det rättsliga begreppet trossamfund är nytt som begrepp. Hur förhåller sig delarna (församlingarna, stiftet och den nationella nivån) till helheten – trossamfundet? Från den kyrkokommunala regleringen har vi fått en stor självständighet för de lokala enheterna som självständiga juridiska enheter. Hur förhåller det sig när delarna vill samverka ur bland annat skattesynpunkt.

Ja, dessa tio år av ny relation till den svenska staten har väckt ett antal frågor, som Svenska kyrkan utifrån sin egen självsyn som folkkyrka måste bearbeta. Arbetet med att utveckla Svenska kyrkans syn på sig själv inom rättsprofilen trossamfund behöver analyseras med dessa tio års verksamhet som erfarenhetsbakgrund. Därför bör kyrkomötet ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utföra en sådan analys och med gjorda erfarenheter komma tillbaka till kyrkomötet med förslag i frågan.

Karlstad och Mörtarbo den 18 juli 2011

Sven-E Kragh (C)

Karin Perers (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:35
av Håkan Sunnliden m.fl.

Möjlighet för enskilda präster att avstå vigselförordnande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att 23 kap. 4 § i kyrkoordningen ska ha följande lydelse:

Domkapitlet ska för ansökan om förordnande att vara vigselförrättare lämna kyrkostyrelsen uppgifter om de präster som enligt 31 kap. 16 § står under domkapitlets tillsyn. Domkapitlet ska även underrätta kyrkostyrelsen om en präst som har ett förordnande som vigselförrättare inte ska *eller vill* ha ett sådant förordnande.

(SvKB 2009:00)

Motivering

Svenska staten har genom riksdagsbeslut visat att den ensamt äger det juridiska äktenskapsbegreppet. Något samråd eller konsultation med landets samfund och trosinriktningar har i praktiken inte skett. Svenska kyrkan hade därför att förhålla sig till riksdagens beslut och nya äktenskapsbegrepp. I samband med detta beslutade också kyrkomötet att ansöka om vigselrätt för sina präster hos Kammarkollegiet. Det fanns ett emellertid ett flertal motioner och ett antal reservanter som menade att kyrkomötet genom detta beslut på ett onödigt sätt byggde in framtida problem av bibelteologisk, ekumenisk och även demokratisk karaktär¹. Möjligheten för enskilda präster att avstå sitt vigselförordnande fanns inte.

Nu har ett antal präster sänt tillbaka eller önskat att få sända tillbaka sitt vigselförordnande till Kammarkollegiet. Dessa präster har gjorts till tillsyns-ärenden och bestraffats på olika sätt. Domkapitlet har inte kunnat lösa de inre spänningar som finns kring frågan om vigselförordnandet, men genom att göra ett enkelt tillägg enligt ovan, menar motionärerna att problemet kan lösas smidigt. Det finns flera fördelar med en sådan lösning.

Svenska kyrkan visar på detta sätt

- ♦ en öppenhet för de två olika sätt att förstå äktenskapet som finns inom Svenska kyrkan,
- ♦ en tydlighet till Äktenskapsbalken 3 § andra punkten ”Den som är behörig enligt första stycket är inte skyldig att förrätta vigsel”, att ingen präst är skyldig att agera myndighet.

Kyrkan kan då istället för att framstå som exkluderande mot dessa framstå som inkluderande mot de parter som önskar kyrklig vigsel. Förutom detta undviker Svenska kyrkan konflikter med sina egna präster. Det finns skäl att tro att åtskill-

¹ Motioner som 2009:26, 28, 34, 40 avslogs. Det fanns reservanter från POSK, FISK, KD, FK, SD, M.

Mot 2011:35 naden mellan staten och kyrkan kommer att bli mer synlig och att en utveckling mot civiläktenskap kommer att betraktas som naturlig.
Motionärerna menar att kyrkomötet nu har en unik möjlighet att förekomma och rätta till det som inte beslutades år 2009.

Värnamo den 19 juli 2011

Håkan Sunnliden (FK)

Bertil Olsson (KR)

Gustaf Bengtsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:36
av Susann Torgerson m.fl.

Friare församlingstillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur en friare församlingstillhörighet ska bli möjlig.

Motivering

Frågan om en möjlighet att tillhöra en annan församling än den där man är folkbokförd har diskuterats i decennier inom och utom kyrkomötet. I en tid då människor rör sig över allt större områden och har sin anknytning till fler platser än den där de är folkbokförda känns nuvarande stela medlemskapsregler alltmer irrelevanta. Frågan om en friare församlingstillhörighet har utretts och ofta har det största hindret uppgivits vara Lagen om Svenska kyrkan och det bosättningsbegrepp som förekommer där.

Strukturutredningen som nyligen lagt fram sitt förslag till en förenklad struktur för Svenska kyrkan föreslår bland annat att varje medlem inom ett pastorat ska vara valbar till det nya organet, församlingsrådet, som föreslås inrättas och som i mycket föreslås överta de funktioner som idag åvilar kyrkorådet i en församling i ett pastorat. Detta innebär i praktiken en fri församlingstillhörighet inom ett framtida pastorat. En person som är engagerad i en församling där hon eller han inte är folkbokförd ska trots detta kunna utses till ett viktigt uppdrag. Detta är ett stort steg på vägen mot en friare församlingstillhörighet. Men vi menar att detta inte är nog.

Nu är det dags att på allvar utreda hur en friare församlingstillhörighet, även utanför det pastorat där en medlem är folkbokförd, ska kunna genomföras. I det utredningsarbetet ska också samtal med regeringen om tolkningen av bosättningsbegreppet i Lagen om Svenska kyrkan kunna förekomma.

Grundsund den 6 juli 2011

Susann Torgerson (FiSK)

Inger Gustafsson (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Britt Louise Agrell (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:37
av Bo Hanson och Gun Eriksson

Flygplatskyrka på Arlanda och Landvetter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur Svenska kyrkans verksamhet vid flygplatserna Arlanda och Landvetter långsiktigt ska finansieras och ledas.

Motivering

Arlanda flygplats ligger i Märsta kyrkliga samfällighet och Landvetter flygplats i Landvetter-Härryda pastorat. Enligt kyrkoordningen är det Märsta och Landvetter-Härryda som är ansvariga för den kyrkliga verksamheten vid flygplatserna i enlighet med vistelsebegreppet. Det framstår som orealistiskt att dessa två ekonomiska enheter ensamma ska stå för huvuddelen av kostnaderna för flygplatskyrkorna. Stiftelsen bidrar visserligen med en mindre del av finansieringen, men den största delen belastar de lokala enheterna. Flygplatskyrkan betjänar inte bara människor från de lokala sammanhangen utan till stor del människor från helt andra delar av landet.

Med denna utgångspunkt kan det synas naturligt med ett nationellt ansvar likt det som finns för Svenska kyrkan i utlandet, SKUT. Med en fortsatt finansiering via respektive stift bör sannolikt ansvaret finnas kvar på den nivån. Olika alternativ behöver utredas. Även en diskussion om vilken kyrklig service en flygplatskyrka bör erbjuda behöver föras i lämpliga fora.

Pjätteryd den 10 juli 2011 och Odensala den 15 juli 2011

Bo Hanson (ÖKA)

Gun Eriksson (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:38
av Sten Persson och Emma Thorén

Anslag till pilgrimsverksamheten i Vadstena

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bevilja Linköpings stift för pilgrimsverksamheten i Vadstena 1 miljon kronor per år i syfte att behålla en verksamhet som efterfrågas av allt fler.

Motivering

Till 2010 års kyrkomöte fanns en motion (2010:26) som syftade till att Svenska kyrkan på det nationella planet skulle engagera sig i pilgrimsverksamheten. Detta skulle enligt motionen kunna göras på ett flertal sätt men främst genom att stödja det arbete som görs såväl i Vadstena som i andra stift och församlingar.

Utskottets svar som också blev kyrkomötets ställningstagande gick i korthet ut på att pilgrimsverksamheten sköts bäst av de stift och församlingar som känner att frågan är viktig och en del av den kyrkliga verksamhet som vänder sig till samhället på en bred front. Hade motionen yrkat på ett anslag eller fast stöd kunde detta ha övervägts av utskottet men med den allmänna skrivning som motionen hade 2010 kunde något sådant stöd inte föreslås.

Linköpings stift har i bokslutet för 2010 beviljat pilgrimsverksamheten i Vadstena 3 561 000 kr att jämföras med budgetens ram på 3 367 000 kr. Budgeten för 2011 ger en ram på 3 546 000 kr. Det är en tung del av stiftets verksamhet som Pilgrimscentrum i Vadstena tar i anspråk. Anslaget ska ställas mot många andra värdefulla verksamheter som Linköpings stift bedriver.

Stiftet ser att Pilgrimscentrum i Vadstena är en kraft att räkna med på det nationella planet. T.ex. anordnar Pilgrimscentrum pilgrimsledarkurser som hjälper både anställda och ideella medarbetare i Svenska kyrkan att komma igång och fortsätta med pilgrimsvandringar på hemmaplan. Både 2010 och 2011 anordnades seminarier om pilgrimsteologi med deltagare från hela Sverige samt Danmark och Norge. Under sommaren 2011 har pilgrimsvandringen Pax 2011 som gått genom flera stift administrerats av pilgrimscentrum. Det visar att pilgrimscentrum i Vadstena faktiskt är ett centrum för pilgrimsverksamheten i Sverige. Pilgrimscentrum har erfarenheten och resurserna att stödja och utveckla de lokala pilgrimsinitiativ som tas överallt i vårt land. Att från nationell nivå ge ekonomiskt stöd till pilgrimscentrum i Vadstena är därför ett sätt att också stödja andra delar av Svenska kyrkan som vill bedriva pilgrimsverksamhet.

Linköping och Mariannelund den 20 juli 2011

Sten Persson (C)

Emma Thorén (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:39
av Rune Wallmyr m.fl.

Anställningsrutiner för att hindra miljonrullning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över anställningsrutiner när personal rekryteras, när anställningsvillkor beslutas och när anställningar avslutas.

Motivering

Under hösten har redovisats att mycket stora avgångsvederlag utbetalats när anställningar av chefer avslutades. Stora belopp går också till att köpa ut chefer som av olika orsaker ofrivilligt skiljs från sin tjänst. Sammantaget blir detta betydande belopp och detta skorrar mycket illa i en organisation som Svenska kyrkan.

Vi har att förvalta avgifts- och gåvomedel där människor förväntar sig en god och samvetsgrann förvaltning. Senaste årets summering av avgångsvederlag och utköp resulterade i ungefär samma antal miljoner som totala insamlade medel till Svenska kyrkans internationella arbete (37 miljoner kronor), ett förhållande som ser ut som en tanke.

En stor avgångsersättning har ofta sitt ursprung i brister i upprättade anställningskontrakt. Därför behöver uppenbarligen hela systemet med anställningsformer ses över.

Årjäng den 21 juli 2011

Rune Wallmyr (FiSK)

Christer Kax Sundberg (FiSK)

Georg Lagerberg (FiSK)

Britt Louise Agrell (FiSK)

Karin Långström Vinge (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:40
av Dan Sarkar

Inför konfirmation som villkor för fadderskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att konfirmation införs som ett villkor för att bli fadder genom att kyrkoordningen 19 kap. 7 § ändras från: ”Som fadder kan någon antecknas som är döpt och är villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran.” till ”Som fadder kan någon antecknas som är döpt, *konfirmerad* och villig att dela ansvaret för den döpta personens kristna fostran.”.

Motivering

Motionen innebär egentligen bara att man tydliggör vad som redan ligger i paragrafens innebörd. Kyrkoordningens nuvarande formulering innehåller nämligen i praktiken konfirmationen som en förutsättning: Att dela ansvaret för den döptes kristna fostran innebär rimligtvis att man fått den kunskap i tron som Svenska kyrkans konfirmationsläsning ger och att man sagt sitt ja till att vara kristen i konfirmationen. Skälen för att tydliggöra fadderskapets konfirmationskrav är starka:

Dopet är på riktigt Svenska kyrkan tar dopet och den döpte på allvar. Var och en som döps har rätt att få en kristen fostran. Konfirmationskravet på faddrarna är ett rättvisemärke, en kvalitetsstämpel på att den döpte får vad hon eller han har rätt till.

Konfirmationen är på riktigt Svenska kyrkan tar konfirmationen och konfirmanden på allvar. Människans ja till att vara kristen betyder något som får praktiska konsekvenser och konfirmationens sändningsord blir konkreta: ”Ni är kallade till den stora uppgiften att göra (Jesu Kristi) kärlek och rättfärdighet kända i världen” – i det här fallet för ett fadderbarn.

Fadderskapet är på riktigt Svenska kyrkan tar fadderskapet på lika stort allvar som faddrarna. Att bli fadder är ett uppdrag som fyller de flesta med stolthet och glädje. Medlem 2010 efterlyser Svenska kyrkans relevans för den enskilde: Förmodligen finns en nyckel för kyrkans framtida strategiarbete i diskussionen kring hur viktig den upplevs vara för enskilda individer. Ett sätt att verka för konfirmationens revansch är att ge konfirmationen det andliga bemyndigande som den lockande fadderuppgiften kräver.

Medlemskapet är på riktigt Svenska kyrkan tar medlemmarna och medlemskapet på allvar. Det är den döpte och konfirmerade medlemmen som tillsammans med föräldrarna är Svenska kyrkans huvudsakliga ansvarstagande för den döptes kristna fostran – inte Svenska kyrkans barnverksamhet. Barnverksamheten är däremot viktig som ett kompletterande redskap för föräldrarna och faddrarna i

Mot 2011:40 den döptes kristna fostran. Men Svenska kyrkan förväntar sig ett aktivt lärjungaskap av sina medlemmar. Ingen får reduceras till ett objekt för de anställdas verksamhet och dopet får aldrig reduceras till en konsumtionsvara.

Broby den 7 juli 2011

Dan Sarkar (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:41
av Dan Sarkar

Behövs omvändelse?

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda behovet av omvändelse för Svenska kyrkan.

Motivering

På julafton 2010 skickade den etiopiska Mekane Yesus-kyrkan ett brev till Svenska kyrkan angående 2009 års kyrkomötesbeslut om samkönade vigslar. Brevet avslutas med en allvarlig maning till Svenska kyrkan att omvända sig. Brevet och maningen berör både Svenska kyrkans hantering av beslutsprocessen, själva vigselbeslutet, samt synen på Bibelns auktoritet och bibeltolkning.

I sitt svar av den 7:e juni i år avvisar ärkebiskop Anders Wejryd möjligheten till omprövning av vigselbeslutet och berör även beslutsprocessen, synen på bibeltolkning och Bibelns auktoritet. Men samtidigt skriver han att Svenska kyrkan tar allvarligt på uppmaningen till omvändelse och menar att såväl varje kyrka som deras enskilda medlemmar hela tiden måste omvända sig från många saker¹.

Vi har alltså både en officiell uppmaning från den tredje största lutherska kyrkan i världen till omvändelse och ett officiellt svar från vår egen ärkebiskop om att vi tar uppmaningen på allvar och behöver ha en kontinuerlig omvändelseprocess i Svenska kyrkan.

Kyrkomötet bör av respekt för vår systerkyrka och vår ärkebiskop utreda på vilka områden det behövs omvändelse för Svenska kyrkan. En bred utredning tar upp alla tänkbara områden där vi brustit i vår kärlek – både de områden som Mekane Yesus-kyrkan listar och sådana områden som har skapat eller fortfarande skapar sår, t.ex. kärleken till Jesus och hans ord, till den kristna gemenskapen, till etniska och teologiska minoriteter och till hela det svenska folket.

Målet med omvändelsen är att få del av försoningens välsignelse: när synd bekänns börjar den förlora sin makt, brustna relationer börjar helas, kraft vinnas, och Svenska kyrkan visar att hon både lever i och av den förlåtelse hon har som sin dyraste skatt att förmedla till världen.

Broby den 10 juli 2011

Dan Sarkar (FK)

¹ We take seriously your appeal for metanoia, but mean that every church and its individual members need continuously to seek repentance for many things.

Kyrkomötet
Motion 2011:42
av Berth Löndahl

Utbildning i församlingsutveckling

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå att i den pastoralteologiska utbildningen för präster och i kyrkoherdeutbildningen skall församlingsutveckling och pastorala strategier ingå som ett obligatoriskt moment.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta ett studiematerial om olika modeller för församlingsutveckling i syfte att stärka kyrkoråd, arbetslag och aktiva medlemmar till ett ökat ansvarstagande i att bygga församling.

Motivering

Både i nu gällande kyrkoordning och i Strukturutredningens förslag betonas att kyrkoherden är pastoralt ansvarig ledare i ett pastorat. Till det pastorala ansvaret hör den teologiska motiveringen för och reflektionen kring allt som rör en församlings liv.

Till det pastorala hör inte minst församlingsutveckling, församlingsväxt och församlingsbyggande. Idag ingår emellertid inte utbildning i församlingsutveckling och pastorala strategier vare sig i den teologiska universitetsutbildningen eller den pastoralteologiska terminen för blivande präster eller i de kyrkoherdeutbildningar som är obligatoriska för att inneha kyrkoherdetjänst. En sådan utbildning borde vara nödvändig för att den som har det pastorala och andliga ledaransvaret skall vara rustad för uppdraget att utveckla en församlings gudstjänstliv och övriga verksamhet.

Allt färre är medlemmar i Svenska kyrkan och allt färre tar aktiv del i en församlings liv. För att kunna nå fler och så bidra till en positiv utveckling för den egna församlingen behöver även förtroendevalda, arbetslag och aktiva församlingsmedlemmar ges möjlighet att fördjupa sig i församlingsutveckling och olika pastorala modeller. Vi behöver därför ett studiematerial för att öka kunskapen om omvärldsanalyser, ge hjälp till att på ett bättre sätt relatera till omgivningen och förmedla kunskap om olika modeller för församlingsutveckling och pastorala strategier. Ett sådant material skulle bli en hjälp att formulera en konkret och bärande vision för församlingens liv och att finna nya vägar för en församling att möta sina annars passiva medlemmar.

En sådan utbildning och ett sådant studiematerial bör omfatta såväl nationell som internationell forskning för att hämta impulser till det egna lokala sammanhanget.

Bunkeflo, Malmö den 14 juli 2011

Berth Löndahl, FK

Kyrkomötet
Motion 2011:43
av Berth Löndahl

Framtida modell för kollektupptagning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda en framtida modell för kollektupptagning.

Motivering

Kollektupptagningen är ett viktigt liturgiskt moment i Svenska kyrkans gudstjänster. Den är inte bara en insamling av pengar utan framför allt ett moment, som påminner församlingen om att Gud är alla goda gåvors Givare och därför ger vi tillbaka något av detta till Gud. Vi frambär till Gud det som redan är Guds, men som Gud i sin godhet gett oss del av.

Samtidigt är kollektupptagningen en insamling av pengar och en praktisk fråga. Kontanthantering i samhället minskar och lär, enligt de signaler som kommer från bankväsendet, försvinna helt inom en ganska snar framtid. Vi har allt mindre kontanter i våra plånböcker men allt fler bank- och kreditkort. Det är därför angeläget att finna nya former för kollektupptagning och insamling av medel till de olika ändamål, som anges för varje söndag.

En modell av Kollektomat finns på marknaden och kan leasas. Detta är emellertid dyrt och är inte ett alternativ för de flesta av Svenska kyrkans församlingar.

Kyrkomötet bör därför uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda framtida modeller för kollektupptagningen med hänsyn till den i samhället pågående förändringen av kontanthantering då kontanthantering minskar och kortanvändning eller andra betalformer ökar.

Bunkeflo, Malmö den 14 juli 2011

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:44
av Berth Löndahl

Central upphandling av miljöcertifierad el för Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten till ett för hela Svenska kyrkan giltigt avtal med elleverantör för miljöcertifierad el från vatten- och/eller vindkraft.

Motivering

Svenska kyrkan förbrukar mycket energi genom uppvärmning av kyrkor och andra fastigheter. I enlighet med den miljöprofil, som bör prägla allt inom Svenska kyrkan, borde all el som Svenska kyrkan förbrukar vara miljöcertifierad och komma från vatten- och/eller vindkraft.

Svenska kyrkan borde därför inleda centrala förhandlingar med kraftbolagen för att

- ♦ få garantier för att den el som hon förbrukar är miljöklassad,
- ♦ genom sådana centrala förhandlingar få ett prismässigt förmånligt avtal,
- ♦ ett sådant avtal skulle alla församlingar, pastorat och samfälligheter kunna ta del av.

Enligt den information som jag har fått, så finns idag inget sådant avtal mer än mer begränsad utsträckning.

Bunkeflo, Malmö den 14 juli 2011

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:45
av Berth Löndahl

Möjlighet till prästvigning för kandidater från väckelserörelser inom Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda frågan om möjlighet till prästvigning för dem, som kallas till olika väckelserörelser inom Svenska kyrkan, oavsett synen på manligt–kvinnligt prästämbete, dock utan rätt att inneha tjänst inom Svenska kyrkan.

Motivering

Svenska kyrkan har att vårda sina medlemmar med respekt för vars och ens integritet, alltifrån de medlemmar som inte delar hennes grundläggande tro eller deltar i hennes gudstjänster till dem, som har sin kristna hemvist i väckelserörelser eller olika kommuniteter inom Svenska kyrkan. Dessa senare betjänas av präster vigda av biskop inom Svenska kyrkan, de tar del av hennes sakramentala handlingar, erkänner de för Svenska kyrkan grundläggande dokument, som nämns i kyrkoordningen.

Många av dessa väckelserörelser/kommuniteter har en lång och djup tradition, samlar stora skaror på sina stormöten men delar inte självklart den inom Svenska kyrkan gällande ordningen med ett prästämbete, som förutsätter att man fullt ut tjänstgör med alla vigda oavsett kön. Till dem som skulle ha behov av prästvigningar utifrån sin egen tradition hör bl.a. Laestadianerna och ELM (Evangelisk Luthersk Mission) men även flera kommuniteter. Som en följd av att man inte får sitt behov av präster, som delar deras tradition, tillgodosett, förs diskussioner om egna prästvigningar och/eller egen sakramentsförvaltning under ledning av kallad predikant.

Det vore olyckligt om dessa väckelserörelser lämnar sin långvariga relation till Svenska kyrkan. Det vore olyckligt om dess medlemmar inte ges möjlighet till själavård och sakramentsförvaltning utifrån deras syn på Bibeln och ämbetet. Det vore olyckligt om det andliga arv, som dessa rörelser bär, inte längre skulle vara en del Svenska kyrkans mångfald. Och, om inte annat, så vore det en ekonomisk förlust, då inom en snar framtid några tiotusental ur dessa rörelser avsäger sig sitt medlemskap i Svenska kyrkan. Svenska kyrkan har ett ansvar för att även de medlemmar, som lever i dessa traditioner, får sitt behov av själasörjare och präster tillgodosett.

En lösning för detta skulle kunna vara att ge möjlighet till prästvigning för den som kallas att betjäna dessa väckelserörelser och kommuniteter, oavsett synen på manligt–kvinnligt prästämbete. Den som prästvigs under dessa villkor, skulle då inte ha rätt till tjänst/anställning inom Svenska kyrkan utan endast ha rätt att utöva ämbetet i de sammanhang till vilken denne är kallad.

Bunkeflo, Malmö den 14 juli 2011

Berth Löndahl (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:46
av Sven-E Kragh

Församlingskyrkan som gudstjänstrum

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till 2013 ta fram en handlingsplan tillsammans med stiftens gällande utveckling av kyrkan som gudstjänstrum samt att lämna lägesrapport om detta arbete till kyrkomötet 2012.

Motivering

Kyrkan är församlingens viktigaste byggnad. Kyrkorna byggdes för att ge utrymme och möjlighet till gudstjänstfirande. I församlingens uppgift betonar vi gudstjänsten. Den församling som inte firar huvudgudstjänst en gång/vecka bör regleras.

De flesta som aktivt deltagit i kyrkans arbete under de senaste 15 åren kan oftast beskriva den kamp, som församlingar utkämpat för att ta bort några bänkar eller för att utforma kyrkorna för en levande gudstjänstfirande församling.

Kyrkan som kulturbyggnad med alla dess förväntningar från församlingsbor och antikvariska myndigheter har också en viktig funktion, men för en kyrka med våra förutsättningar är det viktigast att kunna fira gudstjänst i alla dess former. I en rapport från kyrkostyrelsen till regeringen (kulturdepartementet) för år 2010 citerad i Strukturutredningens utredning "Närhet och samverkan" står det på sid. 282 följande:

I rapporten anger Kyrkostyrelsen att Svenska kyrkan planerar att utveckla en strategi eller en handlingsplan för framtida användning och förvaltning av kyrkobyggnader och relaterade kulturvärden för att kunna bevara och utveckla dessa värden i en organisation med stadigt sjunkande medlemstal och krympande ekonomi.

Förvisso står Svenska kyrkan inför ett antal utmaningar. En av dem är för de flesta församlingar det krympande antalet gudstjänstdeltagare. Vi måste i kyrkan utgå från vår huvuduppgift att sprida evangelium bland annat i gudstjänsten.

Vidare framgår av citerade utredning att den antikvariska myndigheten utifrån sitt uppdrag slår vakt om att "bevara".

Utifrån församlingarnas uppgift och stiftens stöd i detta bör kyrkostyrelsen få i uppdrag, med Svenska kyrkans primära evangelisationsuppgift som grund, att till 2013 ta fram en handlingsplan tillsammans med stiftens gällande utveckling av kyrkan som gudstjänstrum. Eftersom de antikvariska myndigheterna synes ha kommit långt i sitt arbete bör en lägesrapport lämnas till kyrkomötet 2012.

Karlstad den 21 juli 2011

Sven-E Kragh (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:47
av Peder Fohlin

Bibelns år 2012

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå år 2012 som ett Bibelns år.

Motivering

Enligt vår tideräkning så är det 2000 år sedan Jesus undervisade i templet som tolvåring utifrån texten i Lukas 2 kap. I Svenska kyrkan är vi duktiga på att fira gudstjänst, utöva diakoni och mission, men på många håll brister det med undervisningen. Bibelsamtal och andliga samtal får väldigt liten plats i församlingarnas verksamhet. Att lyfta fram Bibeln under ett år och dess undervisning leder förhoppningsvis till att bibelsamtal och andliga samtal får större utrymme i våra församlingar.

Ett sätt att göra detta är att utlysa år 2012 till ett Bibelns år och göra detta tillsammans med Svenska Bibelsällskapet och andra som verkar för bibelns budskap om den kristna tron som t.ex. Alpha i Sverige, Gideoniterna, Verbum och Sensus.

Jag tror att bibelundervisningen behöver lyftas fram, söndagsskolan hade en stor funktion i vårt samhälle under mer än hundra år. Där görs också en del nysatsningar under kommande år och så har vi satsningen på konfirmandundervisningen som en annan viktig del av vår verksamhet.

Den nya konfirmandbibeln som har kommit kan få vara ett viktigt redskap i detta uppdrag.

Fole den 14 juli 2011

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2011:48
av Roland Johansson

En gudstjänst till

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete som innebär att alla pastorat inom ett år har börjat med att ha "En gudstjänst till" enligt motiveringen nedan.

Motivering

Gudstjänster är det mest centrala i kyrkans verksamhet. Till gudstjänster samlas folk för att lovsjunga och stärkas i tron. Och även om inte alla deltar i gudstjänster så vet man att människor samlas och ber i kyrkan. Den gudstjänstfirande församlingen utvecklar gudstjänsten och följer handböcker som reglerar hur vi firar gudstjänst men samtidigt har vi stor frihet. Landets församlingar har olika traditioner och är mer eller mindre duktiga på att fira gudstjänst. Frågan är vad innebär det att fira gudstjänst och vad innebär det att vara duktig.

Ett bra gudstjänstliv i en församling kan bl.a. mätas i antal gudstjänstdeltagare, och då inte bara vid enstaka tillfällen utan över en längre period. Gudstjänstlivet måste byggas upp utifrån långsiktiga strategier för hur församlingen skall utvecklas. Därför behövs nya offensiva planer där man bestämmer sig för att vända en nedåtgående trend och öka till fler gudstjänstfirare och gudstjänster.

Jesus gav oss i missionsbefallningen uppdraget att gå ut i världen och göra människor till lärjungar. Det gäller fortfarande. Vi måste få kontakt och kommunicera med människor. Kyrkoordningen ger kyrkan uppdraget att "fira gudstjänst". Vi skall göra det regelbundet och i hela landet.

Gudstjänster kan firas på många olika sätt. I församlingar och på stift pågår arbete med gudstjänstförnyelse. Grupper med anställda och frivilliga samlas och byter tankar och testar nya former.

Fredrik Modéus har i sin senaste bok studerat församlingar som växer. Där finns bl.a. centrering på evangeliet och att människor skall komma till tro. Där finns också mål för hur man skall engagera människor som kommer till kyrkan. I en av församlingarna har det under många år genomförts s.k. Alphakurser, en kortkurs i kristen tro. Många nya människor har kommit och blivit kvar i kyrkan. I en stor morgontidning skrev några av dem en artikel med rubriken "Kyrkan bättre än vi trodde".

I samma kyrka har deltagandet i söndagens gudstjänst ökat så att det blivit trångt både i kyrkan, på parkeringsplatserna vid kyrkan och vid det alltid förekommande kyrkkaffet efter gudstjänsten. Man har därför bestämt att ha en gudstjänst till på söndagarna.

Under de senaste årtiondena har det i Sverige och på många håll runt omkring i världen startat projekt i församlingar med mål att nå fler människor, både till

befintliga livaktiga kyrkor och till kyrkor som hamnat på mycket låg aktivitetsnivå.

I den nyligen avlämnade strukturutredningen *Närhet och samverkan* har man diskuterat i vad mån sammanläggningar av församlingar påverkar gudstjänstlivet. Det finns ingen klar slutsats men man skriver ”Det finns dock uppgifter från Lunds stift som pekar på att antalet gudstjänster och även antalet deltagare där har minskat mer i de församlingar som har lagt samman än i övriga”.

I utredningens tabellbilaga kan man läsa att ”Totalt sett minskade antalet firade huvudgudstjänster i församlingar som påverkats av någon typ av sammanläggning från ca 36 000 till 26 000 under perioden 1999–2009”.

I den församling där jag tillbringar flera sommarmånader har det för några år sedan skett sammanläggning. Det har för min del inneburit att jag hittills i år inte kunnat fira gudstjänst någon enda gång i min närmaste kyrka. För många har det medfört att man slutat fira gudstjänst i kyrkan. Man åker inte flera mil extra för att gå i kyrkan.

Med ovan nämnda positiva och negativa förändringar föreslås att det i varje pastorat skall firas ”En gudstjänst till”. All den tid som måste ha blivit över när antalet gudstjänster minskat skall återtas och användas för gudstjänst. Men det behöver inte vara samma form som tidigare. Här gäller det att hitta nya mer anpassade och intressanta gudstjänster. Det kan handla om andra tider och andra dagar och annan ordning. Börja med kyrkkaffe eller annan förtäring redan före gudstjänsten. Mer lekmän, både kyrkvärdar och gudstjänstvärdar. Här kan listan göras lång men det får bli en uppgift för dem som skall genomföra det beslut som tas av Kyrkomötet.

I fallet med utökning till fler gudstjänster i samma församling kan och skall man ha mer medverkan av lekmän och kanske mer ungdomsinriktat. I övrigt gäller samma som ovan.

Sollentuna den 20 juli 2011

Roland Johansson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:49
av Mikael Grenstedt m.fl.

Möjlighet för präster och diakoner att förtidsrösta vid val av biskop

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå en ändring i kyrkoordningen som innebär att en präst eller diakon som inte kan delta vid val av biskop ges möjlighet att förtidsrösta.

Motivering

Idag finns det ingen ersättare om en röstberättigad präst eller diakon inte kan närvara vid ett biskopsval, vilket alla elektorater har. Detta gör i praktiken att det ofta blir fler elektorater än präster och diakoner som kan rösta vid val av biskop, trots att det aldrig var tanken. Det går rimligtvis inte att ha ersättare för röstberättigade diakoner och präster. Det som däremot torde vara möjligt är att röstberättigade präster och diakoner som inte kan närvara vid val av biskop ska kunna förtidsrösta, så att deras röster ändå kan räknas med.

Västerås, Visby, Södertälje och Umeå den 11 juli 2011

Mikael Grenstedt (FK)

Peder Fohlin (KSV)

Gustaf Bengtsson (POSK)

Torbjörn Arvidsson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:50
av Mikael Grenstedt m.fl.

Rösträtt för EFS-präster anställda i samarbetskyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå en sådan ändring av kyrkoordningen att EFS-präster anställda i samarbetskyrkor ska vara röstberättigade vid val av biskop och i val till domkapitel.

Motivering

Vid kyrkomötet 2009 togs beslutet att även diakoner ska vara röstberättigade vid val av biskop i det stift där de tjänstgör. I kyrkoordningen 8 kap. 13 § andra punkten står det att rösträtt har ”de som är anställda tills vidare eller minst sex månader som präster eller diakoner i stiftet eller i någon av dess församlingar”. Det kan inte anses rimligt att präster vigda för tjänst i EFS och med tjänstgöring i en samarbetskyrka undantas från dessa regler.

Västerås, Umeå, Lycksele, Södertälje och Visby den 11 juli 2011

Mikael Grenstedt (FK)

Torbjörn Arvidsson (KR)

Anna-Sara Walldén (C)

Gustaf Bengtsson (POSK)

Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2011:51
av Mikael Grenstedt m.fl.

En ordinarie präst och diakon i varje domkapitel

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå en ändring i kyrkoordningen med innebörden att det väljs en ordinarie präst samt en ordinarie diakon till varje stifts domkapitel, samt, för att antalet ledamöter i domkapitlen fortfarande ska vara udda och nuvarande balans mellan vigda och icke vigda behållas, att ytterligare en ledamot vilken inte är vigd till biskop, präst eller diakon inväljs.

Motivering

Vid nuvarande val till domkapitel väljs en ordinarie präst eller diakon, kyrkoordningen 9 kap. 1 § tredje punkten, 2 § fjärde punkten, 3 § tredje punkten. Detta skapar dock ofta diskussioner där diakonerna försöker få in en diakon som ordinarie ledamot, medan prästerna å sin sida försöker få in en präst som ordinarie ledamot. I en del stift löser man det hela genom att låta en präst väljas in vid ett domkapitelsval, för att vid nästa val låta en diakon väljas in. Denna fråga handlar i grund och botten om ifall det inte är bättre att det alltid väljs in såväl ordinarie diakon som präst. Detta medför dock, för att antalet ledamöter fortfarande ska vara udda och nuvarande balans mellan vigda och icke vigda behållas, att ytterligare en ledamot som inte är vigd till biskop, präst eller diakon väljs in.

Västerås, Södertälje och Visby den 11 juli 2011

Mikael Grenstedt (FK) Gustaf Bengtsson (POSK) Peder Fohlin (KSV)

Kyrkomötet
Motion 2011:52
av Micke Åsman

Gemensam telefonväxel för hela Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten för en gemensam telefonväxel för hela Svenska kyrkan.

Motivering

Det pågår som alla vet ett gediget arbete med GIP, Svenska kyrkans gemensamma IT-plattform. Ett arbete som vill förenkla Svenska kyrkans församlingars arbete med IT. Det är en centralisering där Svenska kyrkan på nationell nivå erbjuder utrymme i en server som är stationerad i Uppsala, en lysande idé där församlingar slipper att inköpa egen server och där IT-kompetensen finns i Svenska kyrkan. Det sparar pengar och hjälper oss alla att utföra församlingens grundläggande uppgift.

Det finns också ett intranät för alla anställda, förtroendevalda och frivilliga där vi internt kan lägga ut protokoll, policies, inspirationsmaterial, m.m. Vi har också Kyrkobokföringssystemet (Kbok 2003), Kollekt- och betalningssystemet (KOB) osv.

Ovanstående är exempel på hur vi kan använda IT på ett sätt som förenklar för oss alla, som gör det billigare, som knyter oss samman.

Nu kommer nästa utmaning, nämligen en gemensam telefonväxel för hela Svenska kyrkan. Det här skulle innebära att vi skulle kunna ringa gratis till varandra eftersom vi alla skulle vara kopplade till en gemensam växel. Svenska kyrkan skulle kunna tjäna stora summor som skulle kunna användas till det vi egentligen ska göra, nämligen vår grundläggande uppgift.

Hammarö den 11 maj 2011

Micke Åsman (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:53
av Micke Åsman

Inspiration till religionsdialog

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsammans med företrädare för islam och judendomen medverka till att skapa ett samtalsunderlag för att verka för en ökad förståelse och respekt för andra människors tro.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inspirera Svenska kyrkans församlingar att aktivt arbeta med religionsdialog.

Motivering

Kyrkoordningen pekar på vistelsebegreppet och ger oss, både anställda och förtroendevalda och frivilliga, tydliga riktningar för vilka vi är till för. Församlingen är till för alla som vistas där. Kyrkoordningen är tydlig, vårt ansvar är alla som vistas i församlingens geografiska område.

Med de vindar som blåser inte bara i Sverige, men också i Norden och Europa, av ökad främlingsfientlighet är det av största vikt att Svenska kyrkan är med och tar ett aktivt ansvar för en ökad förståelse och arbetar för alla människors lika värde, oavsett religionstillhörighet. Arbeta med religionsdialog pågår kontinuerligt i hela världen och i Sverige ser vi utmärkta former för det i bl. a. Sofia församling i Stockholms stift. Ett intensifierat arbete med religionsdialog i Svenska kyrkans församlingar kan förhoppningsvis leda till förståelse, respekt och ett multikulturellt samhälle där alla, oavsett religion och trostillhörighet, lever tillsammans, sida vid sida.

Att inspirera varandra att arbeta med religionsdialog är en bra strategi att motverka främlingsfientlighet och rädsla. Att lära känna människor med annat etniskt ursprung och annan trostillhörighet än den kristna tron är också ett sätt att lära känna sig själv och vara förankrad i sin egen tro och tradition. Det kan skapa möjligheter för ökad förståelse och respekt för vars och ens tro som i förlängningen kan skapa en tolerans för olikheter.

Hammarö den 11 maj 2011

Micael Åsman (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:54
av Anna Ekström m.fl.

En vigselordning i handboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utarbeta en vigselordning utformad för alla.

Motivering

Kyrkomötet 2009 tog beslut om att vigsel i Svenska kyrkan öppnades upp för alla par oberoende kön. Efter beslutet kom ett särtryck ur handboken *Vigselgudstjänst för par av samma kön*. I handboken ryms nu två kyrkliga vigselhandlingar en "Vigselgudstjänst" och en "Vigselgudstjänst för par av samma kön".

Skillnaderna i de två vigselordningarna är mycket små och eftersom det rör sig om samma kyrkliga handling bör de två vigselordningarna nu slås ihop till en.

Vårt förslag är därför att kyrkomötet ska uppdra till handbokskommittén att utarbeta en vigselordning utformad för alla.

Karlskrona den 23 juli 2011

Anna Ekström (FiSK)

George Lagerberg (FiSK)

Susann Torgersson (FiSK)

Christer Kax Sundberg (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:55
av Sofija Pedersen Videke

Domkapitlens uppgift vid anmälan om brott

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning kring domkapitlens uppgift.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över hur Svenska kyrkans nationella nivå kan garantera offer ett rättssäkert förfarande vid anmälan om brott begångna av kyrkans anställda.

Motivering

Under våren har tidningen Aftonbladet publicerat en rad artiklar om samtliga tillsynsärenden i Svenska kyrkans domkapitel. Artiklarna har främst handlat om sexuella övergrepp som begåtts av präster och hur dessa ärenden har beretts i olika domkapitel.

Tyvärr är det ofrånkomligt att sexuella övergrepp förekommer inom verksamheter där man har hand om människor, men det är av största vikt att de ärenden som kommer till kännedom i kyrkan behandlas likvärdigt och rättssäkert. Det är av största vikt att man tar anklagelser om sexuella trakasserier eller andra brott enligt svensk lag på största allvar. Man ska behandla såväl offer som påstådda förövare på bästa sätt. För att upprätthålla detta finns en gemensam ordning som gäller för alla i samhället, som bygger på polisanmälan, utredning och ev. rättsskipning i domstol. Brott begångna inom Svenska kyrkan ska inte behandlas annorlunda.

Det bekymrar mig att flera ärenden, och liknande, publicerades i Aftonbladet redan i december 2009 och att Svenska kyrkans hantering av dessa ärenden inte har utvecklats till det bättre, trots diverse riktlinjer och policies. Aftonbladet tolkar domkapitlens agerande i flera fall, som att domkapitlen är Svenska kyrkans egen domstol, där man hanterar inte bara tillsynsärenden utan också aktivt tar ställning i skuldfrågan, även då ingen dom från svensk domstol föreligger.

Det är av yttersta vikt att brott enligt svensk lag utreds och inte tystas ner, oavsett vem som är offer och vem som är förövare. Det är en viktig signal till såväl de som utsatts för brott av anställda i Svenska kyrkan, som för de anställda som arbetar kvar inom kyrkan, trots att de begått brott som de inte utretts och dömts för.

Jag föreslår att kyrkomötet beslutar tillsätta en utredning kring domkapitlens uppgift, så att det tydliggörs att Svenska kyrkan inte har en egen juridisk prövning av brott mot svensk lag. Om så är nödvändigt, kan denna utredning komma med förslag till ändringar i kyrkoordningen.

Rydebäck den 22 juli 2011

Sofija Pedersen Videke (S)

Kyrkomötet

Motion 2011:56

av Susann Torgerson och Inger Gustafsson

Definiera diakonernas ställning och uppgifter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att i kyrkoordningen tydliggöra diakonatets ställning i Svenska kyrkan.

Motivering

Sedan ett antal år ingår diakonerna i den så kallade vigningstjänsten. I och med detta har de blivit mer likställda med prästerna vilket i sin tur har lett till att rollfördelningen mellan diakon och präst har blivit mer oklar. I debatten har diakoner framfört att de känner sig osäkra på sin roll och ibland också missnöjda med arbetsuppgifter och bristande ansvar. Några debattörer har också föreslagit att diakoner ska kunna utses till kyrkoherdar. Det är olyckligt om en yrkeskategori i vår kyrka känner sig frustrerad i sin uppgift.

En orsak till osäkerheten inom yrkeskåren kan vara att man inte riktigt uppfattar vilken ny kompetens eller funktion en diakon får i och med vigningen. I kyrkoordningen saknas närmare definition av diakonatet.

Snart kommer en ny utbildningsordning att antas. Inför detta och för att klargöra diakonatets ställning och diakonernas uppgifter är det viktigt att vi klargör vad som gäller nu och i framtiden. Väsentligt är också att framhålla att kyrkoherden är den som är arbetsledare för diakoner och har att inom regelverket avgöra vilka arbetsuppgifter diakonerna i församlingen ska ha.

Vi behöver också erinra oss bakgrunden till beslutet om det ”nya” diakonatet. Inför beslutet om den nya vigningstjänsten inom vår kyrka anförde två utskott bland annat följande. Andra kyrkolagsutskottet: ”Ja till karitativt diakonat men nej till liturgiskt diakonat.”

Det finns en mycket stark uppslutning kring ett karitativt präglat diakonat. Detta är tydligt uttryckt i inledningstexten till sjunde avdelningen om kyrkliga uppdrag och befattningar. Där anges att diakonens uppdrag är ett barmhärtighetens tecken, innehåller kärlekens gärningar särskilt mot utsatta människor, har en karitativ inriktning och möter mänsklig nöd. I kyrkoordningens texter saknas varje antydning om ett diakonat med särskilda liturgiska uppgifter. Alla i kyrkan skall självfallet hämta sin andliga näring i och sändas ut i tjänst från gudstjänsten. Men det finns inga specifika liturgiska uppgifter som en diakon måste utföra. Tvärtom vill utskottet betona att diakonatet motiveras som uppdrag i Svenska kyrkan genom sin socialt karitativa inriktning och som ett tecken på kyrkans gemensamma sociala kallelse och tjänst. Diakonater finns därför att Svenska kyrkan behöver det.

Gudstjänstutskottet uttryckte i sitt yttrande 1999:1 samma sak på ett annat sätt:

Det diakonala vigningsuppdraget i kyrkan har inte till syfte att frånta andra medarbetare i församlingslivet och i gudstjänsten legitima uppgifter och uppdrag. De som är diakonvigda i Svenska kyrkan har inte några uppdrag i gudstjänsten som är speciellt avdelade för dem. Däremot kan och skall diakoner på samma sätt som andra medarbetare utföra lämpliga uppgifter i kyrkans gudstjänst. Även om inte diakonen är förbehållen särskilda uppdrag i liturgin är det likväl viktigt att hela kyrkans diakonala uppdrag på olika sätt blir synliggjort och kommer till uttryck i gudstjänsten. Detta är en viktig påminnelse för alla som har uppdraget att förbereda och gestalta gudstjänstlivet.

Andra kyrkolagsutskottet fortsatte:

Utskottet tar avstånd från varje form av kvalitetstänkande, där det som skiljer någon från en annan skall anses avgöra identiteten i ett uppdrag. En aspekt på det är att kyrkans sändning står i centrum snarare än den enskildes behov av bekräftelse. För kyrkans framtid är det utomordentligt viktigt att alla som har ett uppdrag söker att fullgöra sin del av kyrkans gemensamma uppdrag.

Reaktionen mot en kyrkorättslig reglering av diakonatet beror i inte ringa utsträckning på ett avståndstagande mot vissa utvecklingstendenser i kyrkolivet där diakoner i likhet med exempelvis kyrkvårdar alltid tilldelas vissa uppgifter i gudstjänsten, där liturgiska kläder alltid används och gudstjänstdeltagarna inte ser någon skillnad mot prästernas liturgiska kläder, där gudstjänstuppgifter skall definieras i befattningsbeskrivningar etc. Utskottet konstaterar då att det är viktigt att alla som tillhör församlingen får komma med sina erfarenheter, bidra till och ha uppgifter i församlingens gemensamma gudstjänst. Vidare ser utskottet att det handlar om attityder, samarbete och pastoral klokhet om motsättningar skall undvikas och gemenskapen främjas. Sådant är nödvändigt men kan inte regleras i en kyrkoordning.

Det pågår idag en debatt om diakonatet och därför finns det anledning att nu närmare precisera dess ställning och uppgift inom Svenska kyrkan.

Stockholm och Jönköping den 22 juli 2011

Susann Torgerson (FiSK)

Inger Gustafsson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:57
av Susann Torgerson

Behåll och utöka Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att göra följande ändringar i förhållande till kyrkostyrelsens förslag i skrivelse 2011:5 *Svenska kyrkan i utlandet – struktur och delaktighet*.

1. Beträffande bevarande av nuvarande nämnden utökad med två ledamöter och ersättare:
 - a) Nuvarande lydelse i kyrkoordningen bibehålls i 2 kap. 16 §, 7 kap., 8 kap., 10 kap., 11 kap., 33 kap. och 34 kap. 13 §
 - b) i 2 kap. 17 § ersätts ordet kyrkostyrelsen av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet,
 - c) i 12 kap. 9 § behålls kyrkoordningens nuvarande lydelse med följande ändringar:

Där orden nio ledamöter förekommer på två ställen ersätts de av orden elva ledamöter. Meningen som börjar Åtta av dessa ... ersätts av följande mening: Åtta av dessa väljs av Kyrkomötet, två ledamöter och ersättare för dessa utses av utlandsförsamlingarnas kyrkoråd och en ledamot därutöver ska vara biskopen i Visby stift.
 - d) I samtliga förslag ovan där ordet utlandskyrkan förekommer ersätts det av Svenska kyrkan i utlandet.
 - e) I 34 kap. 12 a § ersätts ordet kyrkostyrelsen av Svenska kyrkan i utlandet på två ställen.
2. Beträffande annat valsätt för de två kyrkomötesmandaten för representanter för medlemmar i Svenska kyrkan utomlands
 - a) Nuvarande lydelse i kyrkoordningen bibehålls i 38 kap. 3 § och 18–95 §§
 - b) I 38 kap. 17 § ersätts ordet valkretsmandat av ordet mandat samt läggs en mening med följande lydelse till:

För två av de fasta mandaten gäller dock att de tillsätts av utlandsförsamlingarnas kyrkoråd.

Motivering

Kyrkostyrelsens förslag beträffande Svenska kyrkan i utlandet innebär bland annat inrättande av ett råd i stället för den nuvarande SKUT-nämnden och ett valsätt till kyrkomötet vad gäller utlandsrepresentanterna som är behäftat med väsentlig rättsosäkerhet.

Vi är alla ense om att det behövs en förändring så att även de medlemmar av Svenska kyrkan som är bosatta utomlands får väsentligt bättre möjligheter att delta i besluten som rör deras församlingar och Svenska kyrkan i stort. Men kyrkostyrelsens förslag till genomförande har logiska brister när det gäller

omorganisation från nämnd till råd och valsättet innebär väsentliga nackdelar från rättssäkerhetssynpunkt.

I kyrkostyrelsens förslag ges alla personer som är bosatta utomlands och som påstår sig vara medlemmar i Svenska kyrkan rösträtt och valbarhet till kyrkomötet. Ingen kontroll kommer att (kunna) göras av om deras uppgifter om medlemskap i kyrkan är riktiga. De behöver inte heller vara medlemmar i någon svensk församling utomlands eller svenska medborgare. Det är inte rimligt att den rättssäkerhet som krävs för rösträtt och valbarhet i Sverige ska vara mindre när det gäller de två mandaten i kyrkomötet för dem som representerar Svenska kyrkans medlemmar som är bosatta utomlands.

Kyrkostyrelsen anför att ansvaret för verksamheten utomlands åvilar kyrkostyrelsen i stället för den nuvarande nämnden och föreslår därför att ett så kallat råd inrättas. Detta låter sig sägas men en dylik stor förändring bör självfallet gälla hela den nationella nivån och inte enbart Svenska kyrkan i utlandet. Kyrkostyrelsen är också redan nu ansvarig för den verksamhet som bedrivs av de båda övriga nämnderna, internationella nämnden och nämnden för utbildning, kultur och forskning. Men beträffande dessa föreslås, ologiskt nog, ingen förändring. Det rimliga är att för närvarande låta nämnden för Svenska kyrkan i utlandet vara kvar tills dess denna större omorganisation beslutas och att utöka SKUT-nämnden med ett par representanter för medlemmar i svenska församlingar utomlands. När en omorganisation av Svenska kyrkan på nationell nivå beslutas kan det självfallet innebära att alla nämnderna tas bort och ersätts av råd organiserade på likvärdigt sätt.

Grundsund den 22 juli 2011

Susann Torgerson, FiSK

Kyrkomötet
Motion 2011:58
av Susann Torgerson

Både präster och diakoner bör ha sin representant i domkapitlet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att kyrkoordningens 9 kap. 1 §, tredje stycket ska ha följande lydelse:

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som ska vara präst. För den ledamot som är präst eller diakon utses en ersättare som är präst eller diakon. *I det fall den ordinarie ledamoten är präst ska ersättaren vara diakon. I det fall den ordinarie ledamoten är diakon ska ersättaren vara präst.* För den ledamot som är eller har varit ordinarie domare utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav. För de övriga ledamöterna utses tre ersättare.

Motivering

Det är rimligt att både prästerna och diakonerna är representerade i stiftens domkapitel. Så är numera inte alltid fallet.

Domkapitlet är sammansatt på ett ovanligt sätt, detta för att säkerställa en rättssäker behandling och för att tillgodose önskemålet om en allsidig kompetens hos kapitlet. Sålunda består ett domkapitel (utom vad gäller ärkestiftet och Visby stift) av biskop, domprost, en präst eller diakon, en domarledamot och tre övriga ledamöter. För biskopen och domprosten utses en gemensam ersättare som ska vara präst, för prästen eller diakonen utses en ersättare som är antingen präst eller diakon, för domarledamoten utses en ersättare med samma kvalifikationskrav som den ordinarie ledamoten och för de tre övriga ledamöterna utses tre ersättare.

När det gäller den präst eller diakon som representerar stiftets präster och diakoner är det således fritt att välja antingen präst eller diakon både som ordinarie ledamot och som ersättare. Om bara den ena kategorin väljs kommer viss kompetens i vissa fall att saknas i domkapitlet. Särskilt angeläget är att säkra den teologiska kompetensen då domkapitlet har en viktig uppgift vid rekrytering av framför allt kyrkoherdar men även komministrar.

Grundsund den 22 juli 2011

Susann Torgerson (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:59
av Leif Nordlander

Andligt ledarskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppmana kyrkostyrelsen att i ett globalt perspektiv söka kontakter som utvecklar och inspirerar det andliga ledarskapet i Svenska kyrkan.

Motivering

Hittills talas det mycket lite om det andliga ledarskapet. Kyrkoherdar ska, med all rätt, utbildas så att de skall klara dagens krav som chefer i relation till lagar och förordningar, myndigheters krav och samhällets förväntningar. Men det som är kyrkans esse – andligt ledarskap – överlämnas till frivilligorganisationer i bästa fall. Det är väl i och för sig gott och väl men Svenska kyrkan på central nivå måste inse att det andliga ledarskapet är ytterligare en dimension som sker i den helige Andes kraft och är inte något som chefskurser i allmänhet tillhandahåller. Men det synes ibland som om Svenska kyrkan inte räknar med Guds kraft och möjligheter utan hållningen är: ”det är vi som ska göra det”. Det är en djupt obiblisk och icke-luthersk tanke där allt skall underordnas Guds Ord och handlande i den helige Ande. Svenska kyrkan famlar i sitt identitetssökande och följer än den ena än den andra vindkantringen istället för att söka sig till rötterna. I den anglikanska kyrkogemenskapen ligger man återigen väl framme. Man har startat utgivning av en serie böcker genom Ridley Hall, ett av Church of Englands prästseminarier, om ledarskap i detta avseende. Man skriver så

I början av Kyrkans sändning inbjöds inte apostlarna att utforska sina egna resurser eller att planera sina strategier, utan befalldes att vänta på den helige Ande. Samma befallning ges kyrkan idag i obekanta och oförutsägbara tider.

Vara den 9 juli 2011

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:60
av Leif Nordlander

Målskrivning för mission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå en sådan ändring i kyrkoordningen att stiftets ansvar för framtagande av en målskrivning för mission i stiftet tydligt framgår.

Motivering

I Svenska kyrkans församlingar finns en församlingsinstruktion som tjänar som grunddokument för allt församlingsarbete som ryms under de fyra huvuduppgifterna ”att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission”.

Jag menar att stiftet på ett aktivt och relevant sätt bör formulera sitt uppdrag som något mer än det som idag finns formulerat i kyrkoordningen om stiftens uppgift. Flera av stiftet i Svenska kyrkan har relation till stift inom den anglikanska kyrkogemenskapen. Dessa har alla ett ”*mission statement*” för sin uppgift. Stiftet behöver utvecklas i att leda stiftens församlingar i en tydlig missionsinriktning i ett postkristet Sverige. Detta kan också tjäna till att stärka Svenska kyrkans episkopala struktur och att biskoparna får en plattform att inte bara utöva tillsyn, vilket är en huvuduppgift, men också utöva ett ledarskap i en tid då kyrkan på nytt behöver finna sin plats i samhället. Det sker främst genom att utöva diakoni och mission. I det urbana och multikulturella stiftet Birmingham har man tagit initiativ till mission genom Transforming Church sedan 2009 med den dynamiske biskopen av Aston, Andrew Watson, i ledningen. De skriver på hemsidan:

Transforming Church syftar till att vara en gåva till församlingarna, inte en extra börda; att förse dem med en ram för kyrkoutveckling istället för ett kopieringsunderlag för hur alla kyrkor borde göra; och att starta med den lokala kyrkan inte avsluta där. I centrum för visionen för ’Transforming Church’ ligger förståelsen att Gud är en missionerande Gud som kallar oss att dela Guds mission till hela skapelsen.

Man arbetar konkret, teologiskt och strategiskt. Det borde vi göra på ett tydligare sätt också i vårt land och i vår kyrka.

Vara den 7 juli 2011

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:61
av Leif Nordlander och Bertil Murray

En utjämning ska ske

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fr.o.m. bokslutet för år 2011, och till dess att annat beslutas, avsätta 50 procent av ev. överskott till systerkyrkor i en svår situation som ett extra stöd utöver det som regelmässigt budgeteras genom Svenska kyrkans internationella arbete.

Motivering

Svenska kyrkan tillhör de mest privilegierade kyrkorna i världen. Visserligen kommer intäkterna under överskådlig tid att gradvis minska på alla nivåer. Men samtidigt redovisar bl.a. nationell nivå fortfarande många gånger överskott. Generellt är det påfallande att Svenska kyrkan, trots vissa neddragningar fortfarande har en ekonomi som är extremt god i förhållande till vad som är vanligt i kristenheten i stort och bland våra lutherska systerkyrkor, främst i syd.

Vi satsar medel på många olika företeelser som kan ifrågasättas ur ett globalt perspektiv. Samtidigt har de lutherska kyrkorna i t.ex., Sydafrika, Zimbabwe och Tanzania inte pengar att betala löner till sina präster och diakoner. I Tanzania ligger lönen på mellan 500–600 kronor i månaden men inte ens detta kan man få in. Från Sydafrika hör vi i Skara stift om de stora problemen där prästerna kör taxi för att klara familjen när lönen inte betalas ut. Prästerna har t.ex. inte pengar att betala sina barn skolutbildning utan är beroende av enskilda givare. Motsvarande utmaningar möter i andra kyrkor.

Här skulle våra överskott kunna bli ett konkret och behövligt stöd. Naturligtvis måste det ske på ett sådant sätt att felaktigt beroende inte uppstår. Idag har man ett negativt beroende – vi vill inte stödja så att beroende inte uppstår men istället utsätter vi enskilda för en fattigdomsfälla av oanade mått. Det är ett större problem än om vi skulle gå in och stödja så att de har rimliga levnadsvillkor.

Svenska kyrkan har länge betonat att vi är en del av den världsvida kristna kyrkan. En sådan delaktighet förpliktigar. Det är orimligt att de ekonomiska förutsättningarna skiljer så dramatiskt. Det är också sorgligt att Svenska kyrkan under de senaste åren så pass mycket talat om ansträngd ekonomi och materiella svårigheter. De flesta andra kyrkor skulle uppfatta våra ekonomiska förutsättningar som extremt goda. Jesus talar åtskilliga gånger om rikedom och fattigdom. Det är, säger han, svårt för den som är rik att nå in i Guds rike. Många kan säkert vittna om att rikedom är en fara inte bara för enskilda människor utan också för organisationer och kyrkor.

Det är visserligen sant att ett överskott på nationell nivå och i vissa stift och församlingar ska relateras till att andra församlingar har en ansträngd ekonomi och skulle behöva särskilt understöd. Men det är också sant att vi på ett generellt

plan fortfarande under lång tid framåt kan räkna med finansiella förutsättningar som är oerhört mycket bättre än vad som är vanligt i kristenheten. Vi behöver förändra vårt perspektiv och se hur lyckligt lottade vi är i stället för att sucka över försämringar. Genom ett beslut om att dela med sig av kommande eventuella överskott till dem som har det mycket sämre får vi hjälp till ett annat perspektiv. Vi kan lyfta våra huvuden och frimodigt se mot framtiden samtidigt som vi kan stödja andra på det sätt vi är kallade att göra. Låt oss, som i den unga kyrkan, stödja dem som har det sämre. I en okänd framtid kan vi behöva deras stöd tillbaka. Så kan, med Bibelns ord, en utjämning ske.

Skara stift och Uppsala stift den 14 juli 2011

Leif Nordlander (FK)

Bertil Murray (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:62
av Anders Åkerlund

Nationell finansiering av den internationella verksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka principer som ska gälla för finansieringen av olika verksamheter på kyrkokansliet med hänsyn tagen till den internationella verksamhetens integrering på alla nivåer.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att fastställa en tidsplan för effektuerandet av den ursprungliga nivån på 75 miljoner kronor för nationell finansiering av Svenska kyrkans internationella arbete. Detta gäller utöver det beslutade anslaget för byggprojektet på Olivberget.

Motivering

Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan. Uppdraget att bedriva internationell mission och diakoni är en central del av kyrkans väsen. Svenska kyrkans nationella nivå har till uppgift att samordna stiftens och församlingarnas internationella engagemang. Det internationella arbetet är alltså en central och integrerad del av kyrkokansliets och kyrkostyrelsens ansvar där den internationella nämnden har ett särskilt ansvar.

I budgetskrivelsen till kyrkomötet 2007 står följande:

Den andel av kyrkoavgiften i form av allmän utjämningsavgift och församlingsanslag som avsetts för internationell mission och diakoni är relativt liten. Kyrkostyrelsen avser under perioden att vidta åtgärder för att göra det tydligare även ekonomiskt att detta arbete är en del av Svenska kyrkans gemensamma ansvar och arbete.

Kyrkomötet beslöt med stor enighet att gradvis öka den nationella finansieringen av den internationella verksamheten. Två motiv var i huvudsak vägledande: dels att likvärdig verksamhet skulle ha likvärdig finansiering inom kyrkokansliets verksamhetsområde, dels att insamlade medel i huvudsak skulle användas för insamlingens ändamål. I rambudgeten 2010–2012 fastställdes den nationella finansieringens inriktning till 75 miljoner kronor.

Nu står vi inför besparingskrav som en följd av vikande finansiella tillgångar på det nationella planet. Samtliga avdelningar och verksamheter i kyrkokansliet berörs, också den internationella verksamheten. Men principerna för hur dessa besparingar ska genomföras och på vilka grunder vissa avdelningar får ta en större andel av besparingarna är oklara. Enligt vår uppfattning kan inte det internationella arbetet belastas med en större besparing än annat nationellt arbete, allra helst eftersom gåvomedlen är avsedda för att ge stöd till partners och fattiga människor i andra länder. Det vore etiskt problematiskt och stämmer knappast med uppfattningen att sätta de mest utsatta människorna i centrum.

Mot 2011:62 Besparingsförslaget för kyrkokansliet 2011–2012 är 60 miljoner kronor, vilket motsvarar cirka 11 procent av den totala nationella finansieringen, exklusive utjämningsystemet och kapitalförvaltningen. Enligt förslaget ska den internationella verksamheten under perioden stå för 15 miljoner kronor vilket utgör 25 procent av hela kostnadsreduceringen. Om den internationella verksamheten fick ta sin del av sparbetinget, dvs. 11 procent, skulle det motsvara cirka 6,6 miljoner kronor.

Med anledning av kyrkostyrelsens skrivelse 2011:1 har jag i denna motion velat belysa några aktuella problemställningar och jag framför ovanstående förslag till beslut.

Uppsala den 30 juni 2011

Anders Åkerlund (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:63
av Leif Nordlander

Luther i fem år

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att kyrkomötena 2012 till 2017 får ta del av minst ett kvalificerat föredrag om Svenska kyrkans lutherska identitet under sina sessioner.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att publicera en serie med skrifter om luthersk teologi de närmaste fem åren.
3. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram material för ett Lutherjubileum 2017.
4. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ordna en jubileumshögtid 2017 med seminarier kring Martin Luther och hans teologi och dess betydelse idag.

Motivering

2017 är ett märkesår i den lutherska kristenheten. Det är 500 år sedan Martin Luther spikade upp teserna på kyrkporten i Wittenberg. Den tyska lutherska kyrkan ligger långt framme i sina planer. Redan 2007 inleddes Luther Dekade, dvs. tio år med Luther ur olika aspekter, teologiskt, historiskt etc.

Vi borde väl kunna ordna fem år och fördjupa vår identitet som evangelisk luthersk kyrka.

Svenska kyrkan har en svag luthersk identitet. I det allmänna samtalet så skyller man dålig självkänsla och deppighet på "Luther" utan att Svenska kyrkan protesterar mot ett sådant snedvridet synsätt. Fördomar om luthersk teologi och hållning får stå oemotsagda. Detta får till konsekvens att man får en snedvriden och föga positiv bild av det som är Svenska kyrkans grundhållning teologiskt enligt Kyrkoordningen där det uttrycks att vi är ett evangeliskt lutherskt trossamfund. Det skapar dessutom en osäkerhet i ekumeniska kontakter då den bristande självkännedom teologiskt slår igenom i en rädsla som uppstår i mötet med människor av annan kristen tradition.

Jag kan, efter att ha på plats deltagit i den undervisning som sker i skolan i Bayern, konstatera att barn i låg- och mellanstadiet troligen vet minst lika mycket eller mer om Luther och hans liv än en genomsnittspräst i Svenska kyrkan. Den nyss avgångne biskopen av Göteborg Carl Axel Aurelius har tillsammans med komminister Margareta Brandby Cöster presenterade en nytolkning av Lilla katekesen som nu har publicerats med en lättillgängligt skriven "Inledning" av Carl Axel Aurelius och en sorts studiehjälp av Margareta Brandby Cöster. Låt oss få fler sådana aktstycken.

Vara den 20 juli 2011

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:64
av Helena Klahr Fast

Stöd till hivsmittade och deras anhöriga

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för en fortsatt förändring i synen på hivsmittade och aidssjuka i vårt land, för att motverka stigmatisering och bidra till ett värdigt bemötande.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att verka för att det etableras stödverksamhet i kyrkans regi, för att ge stöd åt hivsmittade och deras anhöriga i vårt land.

Motivering

Alla människor har samma värde. Alla människor är älskade av Gud. Att bli smittad av en farlig sjukdom, som dessutom är obotlig, kan vara en traumatisk livserfarenhet. Det finns många människor i vårt land som idag är hivsmittade. De och deras anhöriga bör få möjlighet att få stöd på olika sätt genom Svenska kyrkan, helst i sitt närområde. Det kan ske t.ex. genom samtalsgrupper, gemenskapsgrupper och en inventering av vilken slags praktiskt stöd dessa människor själva efterfrågar.

Tyvärr finns det fortfarande kvar en stigmatisering av de drabbade, vilket bidrar till att hindra hivsmittade människor från att få det stöd de behöver från en församling. För att citera moder Teresa "Om du dömer människor, så har du ingen tid över att älska dem". Svenska kyrkan bör aktivt delta i arbetet för att förändra dessa attityder.

På Svenska kyrkans hemsida finns en hel del information om arbetet mot hiv och aids, men nästan enbart i andra länder/världsdelar. Det behövs mer information om situationen i Sverige, med antal drabbade, på vilka orter Svenska kyrkan har samtals- och stödgrupper, samt vilken slags stödarbete Svenska kyrkan bedriver i övrigt för och tillsammans med de hivsmittade i vårt land.

På hemsidan finns även material för att ta upp frågan i konfirmandgrupper, vilket är utmärkt. Detta skulle behöva kompletteras med mer material inriktat på vuxna. Inklusiva mässan från Costa Rica är ett steg i rätt riktning, men det behövs mer material, exempelvis som utgångspunkt för samtal, kurser, undervisning.

En del av de frågor som av Svenska kyrkan centralt skulle kunna sammanställas material om är:

- ♦ hur kyrkan kan förmedla hopp till hivsmittade och deras anhöriga i vårt land,
- ♦ vilka behov de hivsmittade och deras anhöriga har och hur kyrkan kan möta de behoven i samarbete med de hivsmittade själva
- ♦ En mer detaljerad titt på goda idéer och förebilder i kyrkor i andra länder, hur kyrkan kan bygga upp ett stödarbete för hivsmittade och deras anhöriga, som en slags idébank inför att bygga upp sådant arbete i Sverige.

Mot 2011:64 Lindveden, Trollhättan den 23 juli 2011

Helena Klahr Fast, (KR)

Kyrkomötet
Motion 2011:65
av Staffan Holmgren

Partiella samfälligheter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att framlägga förslag till kyrkomötet om införande av regler i kyrkoordningen om partiella samfälligheter.

Motivering

Möjligheterna att bilda partiella samfälligheter togs bort i samband med relationsändringen. Motivet var främst att skapa enklare regler för kyrkans organisation. Kyrkomötet har också avvisat motioner om att återinföra möjligheten att bilda partiella samfälligheter.

Strukturutredningens förslag innebär att nuvarande flerpastoratssamfälligheter skall upphöra och omvandlas till pastorat. Detta skulle för Göteborg och Malmö innebära mycket stora pastorat. En möjlighet är givetvis att splittra upp flerpastoratssamfälligheten i ett antal stora pastorat utan samfällighetsbildning. För begravningsverksamheten är detta inte tänkbart och även av andra skäl är det inte särskilt önskvärt. Då skulle en partiell samfällighet vara en bra lösning. Oavsett vad kyrkomötet kommer att besluta i anledning av strukturutredningens förslag bör möjligheten till partiell samfällighetsbildning därför införas.

Samverkan i begravningsfrågor kommer att bli en nödvändighet på många håll och då skulle en partiell samfällighet vara en lämplig samarbetsform.

Det kan som framhållits även för andra ändamål än begravningsfrågor vara lämpligt att ha partiell samfällighet som samarbetsform i framtiden.

Skummeslövsstrand den 19 juli 2011

Staffan Holmgren (M)

Kyrkomötet
Motion 2011:66
av Staffan Holmgren

Ändring av kyrkoordningens bestämmelse om kyrkoherdens ansvar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att upphäva kyrkoordningens 5 kap. 1 § andra stycket.

Motivering

Genom att kyrkoherden enligt kyrkoordningen blivit chef för all verksamhet i ett pastorat ställs självklart större krav på att kyrkoherden leder verksamheten på ett professionellt sätt. Kyrkorådet/kyrkonämnden har som styrelse arbetsgivaransvaret för att kyrkoherden utövar sitt chefskap på ett tillfredsställande sätt. Grundläggande för att verksamheten skall fungera är att chef och styrelse har ett ömsesidigt förtroende för varandra.

I kyrkoordningens 5 kap. 1 § andra stycket finns angivet att kyrkoherden utifrån avgivna vigningslöften och på eget ansvar ska fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Avsikten med denna formulering är att markera att i de frågor där kyrkoherden endast står under tillsynen av domkapitlet kan inte kyrkorådet ge kyrkoherden direktiv.

Men denna formulering innebär samtidigt en risk för missolkning. I de verksamheter som omfattar t ex administration, begravningsverksamhet och allmänna arbetsgivarfrågor står kyrkoherden givetvis under kyrkorådets direktivrätt.

För att minska riskerna för konflikter i pastoraten föreslås att 5 kap. 1 § andra stycket utgår. Alternativt kan man tänka sig att endast orden ”på eget ansvar utgår”.

Skummeslövsstrand den 17 juli 2011

Staffan Holmgren (M)

Kyrkomötet
Motion 2011:67
av Staffan Holmgren

Framtidskommission

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsammans med biskopsmötet tillsätta en framtidskommission med representanter för olika kyrkliga riktningar i Svenska kyrkan.

Motivering

Regeringen har tillkännagivit att det skall tillsättas en framtidskommission för att belysa strategiska frågor för samhällsutvecklingen på längre sikt.

Inom Svenska kyrkan finns en rad olika tolkningar av vad Svenska kyrkan är och vad t.ex. den minskande medlemsanslutningen innebär på lång sikt. Av och till blossar diskussioner upp om fundamentala trossatser, som visar på en mycket stor tolkningsbredd. Vilken inriktning är avgörande för att Svenska kyrkan skall vara en viktig faktor i många människors liv även framöver.

Den senaste medlemsundersökningen visar vilka förväntningar medlemmarna har på Svenska kyrkan. Är det diakonala satsningar, är det mission eller är det politiska ställningstaganden som skall vara prioriterat. Företrädare för Svenska kyrkan uppvisar mycket skilda uppfattningar i bl.a. dessa frågor. Det finns därför anledning – oavsett om man ser dagens situation som en allvarlig kris för Svenska kyrkan eller inte – att brett analysera framtiden.

Vid en sådan analys är det väsentligt att alla viktigare riktningar inom Svenska kyrkan får möjlighet att delta i en öppen dialog. Ärkebiskopen bör som främste företrädare för den officiella Svenska kyrkan vara kommissionens ordförande och tillsättningen av kommissionen bör ske i samverkan mellan kyrkostyrelsen och biskopsmötet.

Skummeslövsstrand den 19 juli 2011

Staffan Holmgren (M)

Kyrkomötet

Motion 2011:68

av Torvald Johansson och Hans-Olof Andrén

Säkra kvalitén i kyrkomusikertillsättningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur kvalitén i kyrkomusikertillsättningar ska säkras, där särskilt möjligheten att återföra behörighetsprövningen av kyrkomusiker till domkapitlen övervägs.

Motivering

I och med kyrkoordningens tillkomst upphörde domkapitlens prövning av kyrkomusikernas behörighet vilket övergick i församlingarnas händer, se kommentaren till kyrkordningen 34 kap. 15 §. Huruvida församlingarna ska ha organist eller kantor fastställs dock av domkapitlen i församlingsinstruktionen.

I kommentaren till kyrkoordningen står att läsa att från den dåvarande Centralstyrelsen:

En rimlig ambitionsnivå är att organisterna dels inte tillåts bli färre i stiftet, dels gärna fördelas geografiskt på så sätt att även kringliggande församlingar kan få nytta av organistens särskilda kunskaper och erfarenheter. Avsikten är således inte att det skall ske någon nedrustning av den kyrkomusikaliska kvalitén. (CsSkr 1999:3 s. 2–234 f.)

Dessvärre finns flera exempel på där församlingar bryter mot sin egen församlingsinstruktion och tillsätter obehöriga kyrkomusiker. Det kan vara en kantor på en i instruktionen beslutad organisttjänst eller ännu värre, en person som helt saknar kyrkomusikalisk utbildning. I ”bästa” fall begär församlingar dispens från organistkravet, trots att man kanske i sin av domkapitlet utfärdade församlingsinstruktion angett att organist skall finnas. Vanligen får inte domkapitlet veta när en tillsättning skett förrän det är för sent. I ett tidigare läge kunde församlingen informeras om de arbetsrättsliga konsekvenserna som ofta blir följden av ett felaktigt beslut. Från centralt håll, Kyrkomusikernas riksförbund, känner man till sådana exempel från stiftet i Göteborg, Linköping, Luleå, Strängnäs, Uppsala och Stockholm.

Under senare år har flera sökande med utländska examina och utbildningar sökt tjänster i Sverige, något som förmodligen kommer att öka. Denna grupp kan ingå i begreppet sökande med ”motsvarande examen” (kyrkoordningen 34 kap. 15 §). Det är inte okomplicerat för en församling att bedöma huruvida sökande A eller B är behöriga i dessa fall. Domkapitlens musiksakkunniga eller musikkonsulenter kan givetvis lämna råd, men problemet är att de i mycket liten grad tillfrågas och att det idag saknas en central instans, som kan göra rättssäkra bedömningar och jämförelser av sökanden med en utländsk utbildningsbakgrund.

Sedan flera år tillbaka är det en brist på utbildade kyrkomusiker. Den felaktiga och ibland godtyckliga behandling som allt oftare sker vid tillsättningar skickar en

Mot 2011:68 märklig signal till blivande musiker, som lagt ner lång tid, engagemang i och gjort ekonomiska uppoffringar för sina studier. Eftersom domkapitlen äger frågan om organist eller kantor, bör det övervägas om behörighetsprövningen också ska ske där.

Strängnäs och Göteborg den 25 juli 2011

Torvald Johansson (POSK)

Hans-Olof Andrén (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:69
av Camilla Widepalm Heurén och Ulla Rickardsson

Förnyade arbetsformer i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten med fler inslag av digitala hjälpmedel i utskottsarbetet med syfte att minska andelen papperskopior samt förnya arbetssättet under utskottssammanträde.

Motivering

Som i alla demokratiska processer går det i kyrkomötet åt mängder utav papper i form av protokoll, motioner, betänkande och övriga skrivelser före, under och efter båda sessionerna.

Redan idag använder många ledamöter bärbara datorer, och alla offentliga handlingar publiceras på Svenska kyrkans webbplats. Ett sätt att se möjligheter med datorn som hjälpmedel vore att i större utsträckning införa digital utrustning på sammanträden, då alla handlingar redan i sitt grundformat finns digitalt.

Vid kyrkomötets utskottsarbete justeras protokollen ett flertal gånger, och vid varje tillfälle trycks nya dokument upp. Genom att införa digital presentation är förhoppningen att andelen papperskopior minskar och förändringar i betänkande kan justeras under pågående sammanträde.

Harplinge den 24 juli 2011

Camilla Widepalm Heurén (C)

Ulla Rickardsson (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:70
av Anders Roos

Kyrklig anställds inställning till vigsel mellan personer av samma kön

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utforma sådana anvisningar att en lika behandling sker såväl vid antagning till diakon- och prästkandidat, som vid anställning, som vid tillfällen då präst ansöker om att bli befriad från vigselrätt.

Motivering

Vid kyrkomötets beslut om samkönat äktenskap sades det klart att detta var beslut om en ordning för kyrkan. Man ville som kyrka kunna erbjuda personer av samma kön att vigas vid en vigselgudstjänst i Svenska kyrkans ordning. Det skulle inte vara obligatoriskt för anställd inom kyrkan att mot sitt samvete medverka i en vigselgudstjänst mellan två av samma kön. Det skulle vara kyrkoherdens uppgift att se till att vigselgudstjänst kan firas.

Beslutet skulle heller inte påverka anställningar till kyrklig tjänst på så sätt att den som av samvetsskäl inte anser sig kunna medverka vid vigselgudstjänst mellan personer av samma kön inte heller skulle nekas anställning. I linje med detta ligger att frågor om inställning till vigsel mellan personer av samma kön inte ska ställas vid anställningssamtal eller i vart fall inte vara avgörande vid anställning.

Präst ska inte vara tvingad att förrätta vigsel mellan personer av samma kön. I linje med detta ligger att inställning i frågan inte heller ska vara avgörande i rekrytering.

Under tiden sedan beslutet har några enskilda präster genom ansökan har blivit befriade från rätten att viga. Reaktionerna på prästernas agerande har varit olika från olika domkapitel. Besluten har gått isär och tydligt är att det finns skillnader i anställningsvillkoren i Svenska kyrkan beroende på till vilket stift den församling hör i vilken prästen är anställd.

Vid anställningsintervjuer har i vissa fall frågor förekommit om man som präst är beredd att viga människor av samma kön. Troligen kan svaret ha haft betydelse för om man blivit anställd eller ej.

Vid intervjuer med biskopar om deras inställning huruvida vigselfrågan spelar roll vid antagningsprocessen till diakon eller präst i Svenska kyrkan har svaren varit skiftande. Vi löper risken att få en olika behandling beroende på vilket stift man söker sig till.

Bilden speglar tydliga skillnader i bedömning mellan de olika stiftet. Detta skapar förvirring och oro hos många.

Kyrkomötet bör ge kyrkostyrelsen i uppdrag att utforma sådana anvisningar att en lika behandling sker så väl vid antagning till diakon- och prästkandidat som

Mot 2011:70 vid anställning som vid tillfällen då präst ansöker om att bli befriad från vigselrätt.

Sollentuna den 25 juli 2011

Anders Roos (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:71
av Anna Ekström och Vivianne Wetterling

Ta bort de "vita kuverten" för alla kyrkoanställda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheten att förbudet för präster att ta emot ersättning för kyrkliga handlingar av annan än en församling inom Svenska kyrkan utvidgas till att gälla alla anställda inom Svenska kyrkan.

Motivering

Kyrkomötet 2010 tog beslut om att präster inte får ta emot arvode eller ekonomisk ersättning för en förrättning från annan än en församling inom Svenska kyrkan. Detta för att få bort de så kallade vita kuvert som präster haft möjlighet att ta emot från anhöriga vid förrättningar. Detta bör gälla alla kyrkans anställda. En anställd musiker, vaktmästare etc. ska inte vid en förrättning kunna ta emot arvode eller annan ekonomisk ersättning från någon annan än en församling inom Svenska kyrkan.

Allt för att den enskilde medlemmen inte ska sättas i en situation att vara betalande medlem och samtidigt behöva betala extra vid förrättningar.

Karlskrona den 20 juli 2011 och Mölndal den 25 juli 2011

Anna Ekström (FiSK)

Vivianne Wetterling (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:72
av Torgny Larsson

Möjliggör fler i stället för färre utlandskyrkor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att vid beslut om vilka utlandsförsamlingar eller utlandsverksamheter som ska finnas, beakta vad som i motionen anförts.

Motivering

Organisationen för Svenska kyrkans utlandsverksamhet har ändrats många gånger. Det är därför av stor vikt att den nya organisationen kommer att fungera väl under lång tid. I huvudsak är kyrkostyrelsens förslag bra. Det är tillfredsställande att det slås fast att utlandskyrkan är en nationell angelägenhet för hela Svenska kyrkan.

Det är också bra att de medlemmar i utlandsförsamlingarna som inte är folkbokförda i Sverige, ges möjlighet att delta i valen till kyrkomötet. Förslaget innebär visserligen att antalet utjämningsmandat minskar, men snart är kanske tiden inne att helt slopa dessa. Med hänsyn till stiftens roll och ställning är det mycket som talar för att alla mandat borde vara fasta.

Likaså är det bra att kyrkostyrelsen avser att återkomma med förslag om införande av särskild kyrkoavgift. Även förslaget att biskopen i Visby fortsatt ska utöva tillsynen bör genomföras. Däremot kan sammansättningen av det särskilda utlandsdomkapitlet ifrågasättas. Argumentationen för obligatorisk personalunion med Visby domkapitel för flera ledamöter är inte helt övertygande.

Vad som emellertid särskilt bör beaktas inför kyrkomötets beslut är hur utlandsverksamheten i fortsättningen skall kunna utvecklas trots begränsade ekonomiska resurser.

Kyrkostyrelsen föreslår i sin skrivelse 2011:5 om Svenska kyrkan i utlandet att ”Kyrkostyrelsen beslutar vilka utlandsförsamlingar som tillhör Svenska kyrkan och vilka övriga utlandsverksamheter som ska finnas”, (kyrkoordningens 2 kap. 16 §).

I princip finns inget att invända mot detta, men problemet är hur det tillämpas. Under de senaste åren har det skett en nerdragning av utlandsverksamheten, framför allt i Europa. Detta har bl.a. inneburit att Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet i början av 2010 beslöt stänga sjömanskyrkan i Skagen. Detta väckte bestörtning bland många och beslutet kunde med skäl ifrågasättas.

Därför tog den stiftelse som tidigare ägt kyrkan ett initiativ till att återöppna den i egen regi. Detta skedde också i maj månad detta år. I stiftelsens styrelse ingår bl.a. företrädare för västkustfiskarna, präster och andra kyrkligt verksamma personer främst i Göteborgs stift. Verksamheten finansieras nu genom gåvor och kollekter samtidigt som ett stort antal volontärer mot ringa eller ingen ersättning utför viktiga uppgifter. En vänförening med flera tusen medlemmar har bildats.

Det finns dock problem för denna frivilliga verksamhet. Den utgör inte en organisk del av Svenska kyrkan. Ingen biskop har tillsynsansvar, även om stiftsstyrelsen och biskopen i Göteborg på olika sätt stödjer verksamheten. Det har också fått till följd att danska myndigheter inte medgett vigselrätt för tjänstgörande präst, något som väckt stor förvåning bland många. För några år sedan vigdes närmare 200 par per år i Sjömanskyrkan i Skagen.

Denna kyrka tillkom på 1920-talet för att svara mot västkustfiskarnas andliga och kroppsliga behov. Sedan dess har många svenskar kommit dit genom åren. Förutom fiskare och sjömän besöks kyrkan av körer, arbetslag, konfirmandgrupper, turister, gudstjänstdeltagare och människor som vill samtala med präst, husmor eller någon annan från kyrkan. Som exempel kan nämnas att tjänstgörande präst i samband med terrordåden i Norge besökte fritidsbåtar och erbjöd möjligheten till ljuständning för de många offren, något som tacksamt togs emot. Det finns även en svensk befolkning på orten, även om den är liten.

Det är viktigt att beakta att den verksamhet som bedrivs i Skagen har stora återverkningar på det kyrkliga livet i södra och västra Sverige. Därför är detta inte enbart en lokal angelägenhet. Exempelen är många där människor hittat vägen tillbaka till kyrkan därhemma genom att besöka Skagen.

Det som här har anförts gäller i varierande utsträckning även andra orter där Svenska kyrkan bedriver eller bedrivit verksamhet.

I Sverige har Svenska kyrkan åtagit sig att vara rikstäckande. I utlandet bör kyrkan ha som målsättning att så långt möjligt finnas där svenskar bor eller vistas. Även om anslagen i vissa fall blir små bör ambitionen vara att undvika nedläggning när det finns ett lokalt eller regionalt engagemang och behov av kyrklig verksamhet. Därför är det av största vikt att kyrkostyrelsen bättre än SKUT-nämnden prövar möjligheterna till fortsatt och på sina håll utökad verksamhet.

Sammanfattningsvis bör kyrkostyrelsens förslag i huvudsak bifallas. Samtidigt bör kyrkomötet ge kyrkostyrelsen tillkänna vikten av vad som ovan anförts.

Limhall, Kyrkesund den 23 juli 2011

Torgny Larsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:73
av Margareta Sandstedt

Svenska kyrkan instiftar en teatergrupp

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att kontakta en teatergrupp i syfte för en riksomfattande barnteaterturné. Detta för att på ett annorlunda och inspirerande sätt lyfta upp ett intresse kring kristendomens historia och berättelser.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avsätta medel och resurser för marknadsföring och genomförande av barnteaterturnén.

Motivering

Utifrån det faktum att Sverige tillhör ett av världens mest sekulariserade länder har Svenska kyrkan en stor utmaning i att levandegöra kristendomens ursprung och historia. Många ur den äldre generationen minns från barnsben fascinationen över Bibelns olika berättelser. Detta utifrån färgstarka bilder och dramatik ur Barnens bibel där många av oss även har minnen från söndagsskolorna som letts av duktiga ledare. Söndagsskolorna har i flera fall satt ett avtryck hos den unge där intresset för kristendom och existentiella frågor getts utrymme och därmed tillåtits odlas. Då barn till sin natur har ett öppet sinne kan kristendomens berättelser kring mystik, gott och ont, spänning och etiska dilemman bidra till intresse och längtan till en andlig värld. Bibelns berättelser innehåller allt för att vara en bestseller. Här återfinns passionsdrama, övernaturliga inslag, krig och människans kamp för det goda. Det är därför lätt att identifiera sig med huvudfigurerna då berättelserna i sin storhet återspeglar människans vardagliga kamp i den lilla tillvaron. Att barn och särskilt unga dras till denna typ av drama vittnar filmsuccéer som Harry Potter och Sagan om ringen om. Detta kan tolkas som att det finns en längtan efter att få se bortom den materiellt torra verklighetsåskådning som kännetecknar ett västerländskt synsätt mot en tillvaro som spränger alla förnuftets gränser.

Att Svenska kyrkan ska ha missionsuppdraget som en av sina huvuduppgifter vittnar kyrkoordningen om och fastläser på inga sätt formerna för hur mission ska bedrivas. Däremot kan det vara klokt att utgå från den tidsanda man lever i och anpassa tillvägagångssättet till en form som bevisligen attraherar de unga.

Ett sätt att levandegöra kunskap om Bibelns berättelser till barn och unga kan därför vara att instifta en professionell teatergrupp på riksnivå till syfte att besöka varje bibliotek eller Folkets hus i Sveriges samtliga kommuner. Svenska kyrkan har därmed ett utmärkt tillfälle att marknadsföra evenemanget i kommunerna som ett erbjudande till föräldrar, skolor och daghem att tillsammans med barnen få kontakt med kristendomens rötter i ett sekulariserat Sverige.

Gävle den 26 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:74
av Margareta Sandstedt

Avbryt samarbetet med Expo

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att avbryta samarbetet med Expo.

Motivering

Det är allmänt känt att den kristna kyrkan historiskt gjort sig skyldig till övergrepp av olika slag samt agerat som statens förlängda arm utifrån egna politiska intressen. I viss mån fortsätter detta in på tjugohundratalet. Ursäkerhet och avbön har i efterhand getts respektive gjorts, vilket är värdefullt för varje förändringsarbete. Trots historiska exempel (Ryssland, Spanien och Latinamerika) som uppenbart kan fördömas, ser vi hur Svenska kyrkan verkar för att vara en politisk medlöpare till delar av det inrikespolitiska etablissemangen. Liknande tendenser fanns i bl.a. Göteborg efter Ådalen 1931, då kyrkans företrädare skrev om fruktan för "det röda vilddjuret" och saluterade kaptenen ansvarig för skytteplutonen; med trolig syftning på socialdemokratien.

I dag syns tydligt hur Svenska kyrkan hyser stor acceptans till politiskt förtryck, då man öppet samarbetar med Expo. Expos företrädare hänger sig åt åsiktsregistrering, osanningar och skrämselpropaganda är knappast i enlighet med Jesu lära, vars ändamål var att visa vägen till sanning, frid och hälsa. En kristendom som utgår från Jesu lära förespråkar inte samröre med politiska förtryckare. Fokus ska ligga istället i undervisning om kristendom och Guds rike. Expo är därför inget organ som Svenska kyrkan bör vara lierad med. Särskilt beklämmande anser jag det är att Svenska kyrkan godtyckligt använder sig av Expos utbildningsmaterial och osanningar, utan någon som helst kritisk granskning av vare sig innehåll eller personer som företräder organisationen.

Expos existensberättigande, med beredvilligt ekonomiskt stöd från statskassan, är att bedriva klappjakt på bl.a. enskilda personer som företräder Sverigedemokraterna. Detta trots att partiet är demokratiskt, folkvalt och företrädare för delar av det svenska folket inom kyrka, riks, kommun och landsting. Detta är synnerligen något som bör väcka till eftertanke, allra minst inom en organisation som vill beteckna sig som en öppen folkkyrka. Således går Svenska kyrkan utanför dels sitt egentliga uppdrag och dels, genom samarbete med det inrikespolitiska etablissemangen, går i den politiska maktens ledband.

Det uppdrag Svenska kyrkan har enligt kyrkoordningen är att bedriva gudstjänst, mission, undervisning och diakoni. Svenska kyrkan bör därför ta detta uppdrag på allvar och låta människor komma till tro i stället för att gå i takt med personer och organisationer med antidemokratisk agenda.

Mot 2011:74

Låt därför Svenska kyrkans uppgift i stället vara att tillsammans med samtliga nomineringsgrupper arbeta för ökad mission i vårt land, kristen undervisning, höja intresset för gudstjänster och bistå diakoniverksamheten. Samarbetet med Expo bör omedelbart avbrytas.

Gävle den 26 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:75
av Margareta Sandstedt

Medvetandegör skillnaden mellan kristendom och islam

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta fram folkbildande material som belyser skillnaden mellan kristendom och islam.

Motivering

Islam är en växande religion i vårt land emedan intresset för kristendom avtagit ju längre tiden gått. Detta symboliseras framförallt av de nedläggningar av församlingar som just nu pågår runt om i landet. Utifrån den pågående sekulariseringen har de senaste generationerna fått en bristande förståelse för kristendomens grundtankar. Kännedom saknas även för många om islams grunder och målsättning, vilket lämnar fritt spelrum för teologiska tolkningsmodeller.

Islam och dess heliga skrift förevisar, en i förhållande till Bibeln, framställningar av en lång rad bibliska personer och händelser som inte stämmer överens med det tidigare ursprunget. Detta är ett allmänt känt religionshistoriskt faktum. Även en mängd andra olika trossamfund såsom Mormonerna, Bahai och Jehovas vittnen väljer alternativa tolkningar av vad som förekommer i Bibeln vilket skiljer Svenska kyrkan åt.

Det är av största vikt att Svenska kyrkan skapar en egen stark profil. I detta ligger inte bara att berätta vad man tycker, utan även vad som skiljer sig från andras åsikter. Fokus just nu ligger väldigt mycket på det ekumeniska arbetet, vilket har urvattnat bilden av kyrkan i allmänhetens ögon. Svenska kyrkan bör därför sträva efter att upprätta klarhet och tydlighet.

Då det ingår i Svenska kyrkans uppdrag att förkunna evangelium och tydliggöra meningen bakom de berömda Jesus-orden att "sanningen ska göra er fria", torde en belysning av det kristna budskapet vara mer aktuellt än någonsin i vårt land. Utan den sanning Jesus förmedlar kan nämligen ingen frälsning bli möjlig. Svenska kyrkan bör därför ta fram folkbildningsmaterial för att belysa skillnaderna mellan Svenska kyrkans, islams och de andra trossamfundens syn på grundtankarna och händelserna i Bibeln.

Gävle den 26 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:76
av Margareta Sandstedt

Vetenskap och tro

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bilda nätverk med läkare och forskare för att i större mån belysa kristendomen i ett modernt perspektiv.

Motivering

Utifrån att vår tids människa intagit en vetenskaplig världsuppfattning har tro och vetenskap avskärmat sig från varandra, en utveckling som påbörjades redan vid upplysningstiden. Den beröringsskräck som ännu idag finns mellan dessa två världar är dessvärre beklaglig då modern forskning på flera håll gör upptäckter som ibland närmar sig religioners trosuppfattning.

Just därför anser jag att kyrkan behöver ett nytt förhållningssätt till vår tids människor där en balanserad blandning av tillit till det gudomliga och intellektuellt vetande samverkar i en harmoniserad balans. Svenska kyrkan bör även våga inbjuda till samtal och diskussioner kring andliga upplevelser som ett steg att väcka samhörighet och identifikation. Jag ser därför att det är stor tid att Svenska kyrkan ger sin organisation ett innehåll som den moderna människan förväntar sig av ett trossamfund. Hur ser forskning på livet efter detta och hur kan detta knytas ihop med vår kristna tro.

Det andliga livet är dessvärre något Svenska kyrkan hittills avskärmat sig från i syfte att bredda sig och bli accepterad av så många som möjligt vilket också är något som Jesus varnar oss för i Matt. 25–26. Önskvärt vore därför att kyrkan fokuserar på att göra evangelierna trovärdiga med en intellektuell prägel för att göra kristendomen intressant för denna tidsålder.

Gävle den 27 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:77
av Margareta Sandstedt

Kyrkan bör samarbeta med kvinnojourer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att söka samarbete med kvinnojourers riksförbund kring kvinnovåld samt uppmuntra församlingar till öppen delaktighet.

Motivering

På senaste år har trycket ökat markant på landets kvinnojourer vilket resulterat i att det är kö till skyddade boenden. Normalt brukar trycket generellt öka efter semestertider men till skillnad från tidigare har även nya målgrupper sökt sig till kvinnojourer, vilket medverkat till ett konstant tryck. Dessa är främst unga kvinnor som är utsatta för hedersrelaterat våld och där vissa av dem riskerar bli bortgifta under sommaren. Om detta vittnar flera kvinnojourer om.

Det är ofta ett livsavgörande steg att aktivt söka hjälp och skydd hos kvinnojourer då kvinnorna ofta har utsatts för regelbunden hjärntvätt och en fysisk misshandel som efter en tid anses normativ i familjestrukturen. Att söka aktiv hjälp i en sådan situation handlar därför oftast om att en insikt blivit funnen om att något i tillvaron är väldigt fel. Vad gäller våld som uppstår ur religiöst – och kulturellt slag finns här en möjlighet för Svenska kyrkan att peka på kristendomens helande människosyn, medverka till ett andligt helande och en väg till en kärleksfull Gud. Många av dessa trasiga kvinnor som länge befunnits i vanmakt och fördömlse av en sträng Gud, kan här ges möjlighet att se en annan sida av Gud som kristendomen förmedlar.

Att vara utsatt för våld av både fysisk och psykisk art är för många en skambelagd händelse, där det i vissa fall råder begreppsförvirring om var skuldbördan ligger. I många fall handlar våldet om att det hos förövaren förekommer missbruk, psykisk instabilitet eller en dysfunktionell störning i familjen. I andra fall kan det handla om religiösa föreställningar som både finns i hederskulturer och i övriga sekter. Detta är starkt patriarkaliska och dominerande. Man kan därför inte bortse från att många utsatta kvinnor går med djupa funderingar och därmed har behov av att upprätta i sitt människovärde. Precis som det idag finns fängelsepräster, sjukhuspräster och präster på högskolor, torde det därför även finnas behov av andliga vägledare på landets kvinnojourer. Vägledarna kan vara antingen präster eller diakoner. Att dessa bör vara av det kvinnliga könet är oftast en förutsättning för att kunna samverka aktivt på kvinnojourerna, då många kvinnor är rädda för män. Detta bör därför ses som en angelägen fråga som Svenska kyrkan kan medverka i.

Gävle den 27 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:78
av Margareta Sandstedt

Svenska kyrkan och Ship to Gaza

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillse att anställda inte tar ställning i utrikespolitiska konflikter utom när specifikt kristna berörs.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att Svenska kyrkan, genom aktieägardirektiv, ger i uppdrag till Kyrkans tidning att i fortsättningen inte skicka journalister på blockadbrytande åtgärder samt förhålla sig objektiv till nyhetsrapportering.

Motivering

Det är oroväckande att ett av Svenska kyrkans främsta språkrör och biskopen Brunne agiterar i en så komplicerad fråga som Israel-Palestina konflikten. Svenska kyrkan bör förhålla sig neutral i denna konflikt och endast, i förekommande fall, koncentrera sig på situationen för kristna boende i Israel respektive boende inom de palestinska territorierna.

Förvisso kan konstateras att blockaden av vattnen utanför Gaza med stor sannolikhet är på gränsen till, eller helt enkelt folkrättsvidrig. Dock har Israel ett legitimt intresse av att kunna skydda sig mot raketattacker. Enda sättet för militär materiel ska komma in i Gaza är via gränsen mot Egypten där EU har erbjudit sig att hjälpa till vid gränsövergången via den av Israel kontrollerade landgränsen och via vattnet i Medelhavet. Om ingen kontroll av farvattnet i Medelhavet skulle ske är det väldigt troligt att såväl Syrien som Iran fortsätter förse Hamas med militärt materiel.

EU uppmanade de inblandade länderna som härbärgerat fartyg som deltog i Ship to Gaza II att försöka stoppa alla eventuella försök att bryta blockaden. Israel å sin sida erbjöd sig att föra över samtliga leveranser landvägen, troligen efter föregående kontroll.

Såväl Kyrkans tidning som biskop Brunne fortsatte att propagera för blockadbrytande åtgärder, istället för att gå med på kraven och uppnå det viktiga; att nödenheter och material kom det palestinska folket till del och minska lidandet.

När Svenska kyrkan, i egenskap av aktieägare i tidningen, och biskopen Brunne anser det viktigare att nå billiga politiska poänger och misskreditera Israel än något annat får det vara nog. Det är dags för Svenska kyrkan att ställa sig utanför denna konflikt när man uppenbarligen inte hjälper utan istället stjälper. Samtliga viktiga aktörer på området, här avses Kvartetten, anser inte att Ship to Gaza gjorde någon nytta i konflikten. Personligen litar jag mer på det utrikespolitiska omdömet hos några av världens bästa konflikthanterare än biskop Brunnes och eventuella journalister med dolda agendor.

Mot 2011:78

En tillfredsställande hållbar lösning på det palestinska folkets lidande i Gaza kan endast komma genom en lösning på konflikten, och inte genom farsartade mediaspektakel.

Jag föreslår därför att Svenska kyrkan dels ger direktiv till sina anställda att inte, i egenskap av företrädare för Svenska kyrkan, ta ställning i utrikespolitiska konflikter där inte kristna berörs och att Svenska kyrkan, genom aktieägardirektiv, ger i uppdrag till Kyrkans tidning att i fortsättningen inte skicka med journalister på blockadbrytande åtgärder och förhålla sig objektiva i sin nyhetsrapportering.

Gävle den 26 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:79
av Margareta Sandstedt

Ge bönen ett nytt ansikte för ökad trosgemenskap

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att inrätta en studie och riksomfattande kampanj kring bönen för att stärka tron i det svenska församlingslivet och i större grad ingjuta respekt för dess användande.

Motivering

Att ha tilltro till bönen kraft har många gånger vittnat om en häpnadsväckande respons. Då Jesus lärde ut bönen kraft till sina lärjungar försågs dessa med verktyg till att förlösa människor från bindningar av skadlig karaktär. Därmed bevisades att himmelriket redan fanns i människans absoluta närhet.

Det är idag tveksamt huruvida kyrkans företrädare lyckas förmedla himmelrikets utbredning utifrån Jesu undervisning då bön ofta används slentrianmässigt och rituellt. Människor som till naturen är verbalt begåvade tar ofta ledningen till en allmän riktad bön som passar allt och alla. Bön kan därför upplevas som något man intellektuellt måste prestera för att vinna godkännande av Gud. Då kunskap och träning till stor del gått förlorad tenderar osäkerhet bidra till minskad användning av bön och minskad tro i vårt land. Att avhjälpa detta innebär samtidigt en utmaning till vägledning i det att bedjaren avhålls en föreställning av att vår Herre, likt en marionett viljelöst förväntas sprattla efter varje önskan och befallning. Kunskap och insikt kring bönelivet torde därför även inbegripa en strävan till andlig mognad och personlig utveckling hos målgruppen vilka önskar en seriös undervisning i ämnet.

Tyvärr anser idag många i vårt land att Svenska kyrkan avskärmat sig från traditionell uppfattning kring en uppriktig tro, möjligtvis på grund av rädsla av att uppfattas som omodern, ovetenskaplig och naiv. Intresset för kyrkan som vägvisare till andligt växande har därför krympt till att Svenska kyrkan idag mer handlar om ett historiskt och kulturellt symbolvärde. Svenska kyrkan som kulturbärare är förvisso en mycket viktig del av vårt kulturarv och ska bevaras till varje pris. Samtidigt bör kyrkolivet även fyllas med verksamheter som allmänhetens förväntar sig av ett trossamfund.

I dag kan många uppleva Svenska kyrkan som den beskrivning vi hittar i 1 Tim 2:3 där människor beskrivs ha ett sken av gudsfruktan men inte vill veta av dess kraft. En van bibelläsare kan se hur hela skriften påpekar trons vikt för bönesvar. Tron handlar därmed ofta om att bygga upp en tillit till en osynlig kraft för att med denna samverka med människans önskan och väg till Guds rike. Här finns plats för själavård, andligt växande och mersmak existentiella frågor.

Utifrån ovan nämnda motiv föreslår jag att Svenska kyrkan vänder sig inåt för att med öppet sinne rannsaka den syn man i dag har på bönen för att sedan

Mot 2011:79 utarbeta en strategi för att återupptäcka dess kraft och få människor att växa i tron. Detta i syfte att stå stark i uppdraget att bedriva mission, undervisning och ge en ökad församlingstillväxt.

Gävle den 26 juli 2011

Margareta Sandstedt (SD)

Kyrkomötet
Motion 2011:80
av Britt Louise Agrell m.fl.

Möjlighet att välja präst vid kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att se över clearingsystemet så att kyrkans medlemmar i praktiken kan välja präst anställd i annan församling vid kyrkliga handlingar.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda hur det ska skapas möjligheter för församling att erbjuda kyrkans medlemmar att välja också en präst som inte längre är anställd i församling vid kyrkliga handlingar.

Motivering

Kyrkomötet beslöt 2010 att ändra kyrkoordningen så att det skulle vara möjligt för kyrkans medlemmar att välja präst vid kyrkliga handlingar. Ändringen innebar att den församling där den kyrkliga handlingen ägde rum skulle förordna vederbörande präst och i sin tur erhålla bestämt clearingbelopp från den församling där prästen var anställd. Såväl i kyrkostyrelsens skrivelse som låg till grund för beslutet som under kyrkomötets behandling, betonades att man förutsatte att kyrkoherdarna skulle ha ett pastoralt förhållningssätt och förordna önskad präst trots att man har "egna" präster som i och för sig skulle kunna göra tjänst.

Tyvärr har det visat sig att många församlingar inte motsvarat dessa önskemål från kyrkostyrelse och kyrkomöte utan vägrar att förordna önskad präst som är anställd i annan församling. Skälet till detta förhållningssätt är uppenbarligen att man inte får en ersättning som motsvarar de kostnader församlingen får genom ett sådant förordnande. Clearingbeloppet från den församling där prästen är anställd är lägre än de verkliga kostnaderna.

Om man ska uppnå de mål som kyrkomötet hade med sitt beslut måste clearingbeloppet anpassas efter den mottagande församlingens kostnader.

Det har också visat sig att pensionerade präster fallit mellan stolarna i och med kyrkomötets beslut. Också dessa ska förordnas av den församling där den kyrkliga handlingen äger rum men där får denna församling inte någon som helst ersättning med nuvarande kyrkoordningsregler. Eftersom det ofta är just sådana präster som är "familjepräster" är det viktigt ur den enskilda medlemmens synpunkt att man åstadkommer en ordning där det fortsättningsvis ska vara möjligt för människor att välja också en pensionerad präst i samband med framför allt dop-, vigsel- och begravningsgudstjänster.

Härnösand den 18 juli 2011

Britt Louise Agrell (FiSK)

Anna Ekström (FiSK)

Karin Långström Vinge (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:81
av Margareta Carlenius och Monica Lago

Om medeltidskyrkor som världsarv

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka möjligheterna att nominera Sveriges medeltidskyrkor till världsarvslistan.

Motivering

På FN:s lista över världsarv finns 14 världsarv från Sverige listade. Där finns till exempel Gammelstads kyrkby. Men ingen av våra medeltidskyrkor finns med. Vi menar att dessa utgör ett identitetsskapande inslag och är värda det skydd som är syftet med världsarvslistan.

Ett världsarv måste uppfylla minst ett av tio kriterier. Här följer fem som kan vara relevanta för medeltidskyrkorna:

1. Vara ett mänskligt mästerverk.
2. Visa på viktiga förändringar inom arkitektur, stadsplanering, teknologi, monumental konst eller landskapsdesign.
3. Bära på ett unikt eller ojämförligt vittnesbörd om en tradition eller civilisation (levande eller utdöd).
4. Vara en enastående representant för ett eller flera viktiga steg i människans utveckling.
5. Vara ett enastående exempel på mänsklig bosättning eller användning av land/vatten.

Vid sidan om de tio kriterierna antog världsarvskommittén 1992 att ge en del världsarv status som kulturlandskap, vilket blev det första internationella instrumentet för att skydda denna typ av område. Medeltidskyrkorna som vitt spridd företeelse är av samma karaktär.

Särskilt kriterium 2 och 3 stämmer med den roll våra medeltidskyrkor spelat och spelar i vår historia, något som bland annat påpekas i boken *Gud i Sverige* av Göran Hägg. Det är svårt att peka ut en särskild kyrka av alla dem som finns i Östergötlands och Västergötlands slättområden, i Mälardalen och i Skåne. I det sistnämnda Lunds stift tänker man först på själva domkyrkan och Dalby kyrka i närheten. I Mälardalen finns exempelvis Dingtuna och Härkeberga med målningar av Albertus Pictor. I Skara stift utmärker sig Husaby och Varnhem och i Linköpings stift Örberga och Vreta kloster, som vid nyliga utgrävningar befunnits vara Sveriges allra äldsta kloster, grundat 1110. Där finns också en helt unik anläggning med två trappor ner till och upp ur en bassäng, som genomkorsas av en vattenledning. Detta tolkas som ett baptisterium, en dopanläggning som är äldre än själva klostret och kyrkan.

Vi föreslår att kyrkostyrelsen låter undersöka hur detta breda arv skulle kunna nomineras till världsarv. En sådan nominering med åtföljande diskussion och än

Mot 2011:81 mer, upptagande på världsarvslistan, skulle ge rättmätig uppmärksamhet, kunskap och medvetenhet om dessa värden som Svenska kyrkan förvaltar på hela folkets vägnar och för vilka vi delar ansvaret med andra svenska myndigheter.

Måhända måste inte enskilda byggnader nomineras utan alla eller bara några/någon representant för dessa pärlor som vittnar om Gud i Sverige.

Norrköping och Tranås den 27 juli 2011

Margareta Carlenius (S)

Monica Lago (S)

Kyrkomötet
Motion 2011:82
av Emma Hedlundh

Gör FN:s barnkonvention till svensk lag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att till Sveriges riksdag och andra berörda organ uttala som sin uppfattning att FN:s barnkonvention inkorporeras i svensk lag.

Motivering

Gång på gång visar det sig att FN:s konvention om barnets rättigheter inte står sig i relation till utlänningslagen när barnärenden ställs på sin spets. Flera upprörande fall har behandlats under första halvåret 2011. I den här typen av fall söker de berörda ofta hjälp hos Svenska kyrkans medarbetare och församlingar. Det innebär en besvärlig konflikt mellan humanitetens krav och svensk lagstiftning – en helt onödig sådan. I denna motion föreslås därför att Svenska kyrkan i likhet med t.ex. Unicef Sverige kräver att barnkonventionen inkorporeras i svensk lagstiftning och därmed görs till svensk lag. Den s.k. transformeringsmetoden som hittills använts har visat sig otillräcklig när det gäller att garantera barns rättigheter och ge barnkonventionen fullt genomslag.

Om barnkonventionen inkorporerades i svensk lagstiftning skulle barns rättigheter och ställning stärkas generellt och särskilt inom rättsväsendet och i asylprocesser. Man skulle då kunna ställa högre krav på kompetens hos beslutsfattare, myndigheter och domstolar om vilka behov och rättigheter barn har. Ett barnrättsperspektiv skulle bli ett verkligt inslag i varje beslutsfattareshet vardag och konventionens bestämmelser skulle fungera som en självklar och obligatorisk måttstock när nya lagar arbetas fram.

Företrädare för de flesta stora riksdagspartierna har i pressen uttalat sitt stöd för att i riksdagen besluta om att göra barnkonventionen till svensk lag, men ärendet behöver skyndas på för att undvika att fler barn och ungdomar kommer i kläm. Det är därför angeläget att Svenska kyrkan tar ett kraftfullt initiativ i frågan, inte minst utifrån kyrkoordningens explicita formulering om att barnen intar en särställning i kristen tro.

Uppsala den 25 juli 2011

Emma Hedlundh (POSK)

Kyrkomötet

Motion 2011:83

av Mats Hagelin och Annette Lundquist Larsson

Friare församlingstillhörighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att föreslå ändring i kyrkoordningen som innebär att varje tillhörig som betalar kyrkoavgift ska få bestämma över om tio procent av sin kyrkoavgift ska tillfalla annan församling än den man tillhör.
2. Kyrkomötet beslutar att hos riksdagen hemställa om en ändring av församlingstillhörigheten i lagen om Svenska kyrkan.

Motivering

Fler och fler önskar få välja vilken församling man vill tillhöra. Orsakerna till detta är många – man går i gudstjänst i grannförsamlingen, man är aktiv i kör eller annan församlingsverksamhet i en annan församling, man vill vara med och stödja sin barndomsförsamling eller församlingen där man har sitt fritidshus. Svenska kyrkan måste vara lyhörd för medlemmarnas önskemål. En viktig del i medlemsvården är att låta varje medlem själv få avgöra vilken församling man vill tillhöra.

Kyrkostyrelsen kommer, med största sannolikhet, att till nästa års kyrkomöte lägga fram en skrivelse med anledning av strukturutredningens betänkande. Detta innebär stora förändringar i Svenska kyrkans struktur och organisation och det torde då vara lämpligt att i samband med dessa förändringar också tillgodose många medlemmars önskemål om en friare församlingstillhörighet.

Ett steg mot friare församlingstillhörighet är att låta varje medlem som betalar kyrkoavgift själv få bestämma över om tio procent av avgiften ska tillfalla en annan församling än den man är kyrkobokförd i. Införandet av en sådan möjlighet kan ske inom det befintliga clearingsystemet. Den medlem som vill utnyttja denna möjlighet anmäler detta till sin hemförsamling senast den 1 juli året innan det år som avses.

Simrishamn och Stockholm den 26 juli 2011

Mats Hagelin (M)

Annette Lundquist Larsson (M)

Kyrkomötet
Motion 2011:84
av Bengt Inghammar

Översyn av bestämmelserna för ersättning för kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att bereda möjligheter för medlem att ersätta kostnaderna vid kyrkliga handlingar vid önskemål om präst som ej tjänstgör i hemförsamlingen genom att clearingkostnaderna faktureras medlemmen av hem- eller handlingsförsamling som sedan ersätter prästen.

Motivering

Den kyrkoordning som gäller fr.o.m. 2011-01-01 skapar problem och irritation. I många fall tycks den vid föregående kyrkomöte antagna bestämmelsen inte ha fått de konsekvenser som avsetts.

I stället för att tillmötesgå önskemål om "egen familjepräst" från medlemmar i samband med kyrkliga handlingar, är församlingar bl.a. av budgetskäl tveksamma till att förordna (arvodera) präst som inte tjänstgör i församlingen och att reglera rese- och andra kostnader. Församlingar med svag ekonomi anser sig inte ha budgetunderlag för förordnande av andra präster.

Prästens möjlighet att få ersättning för arbete och utgifter uteblir då helt eftersom hon/han ej får ta emot någon ersättning från annan än församling. Den goda tanken med ändringen att man skulle få ha kvar sin relation till en särskild "familjepräst" riskerar då på sikt att urholkas eftersom präster inte anser sig ha råd att ur egen kassa stå för dessa utgifter.

Medlemmar som förstår att prästen inte får ersättning drar sig också för att be om deras medverkan i synnerhet om det leder till långa resor eller andra kostnader.

Ett annat skäl till ändringen var önskan att komma tillrätta med s.k. "svarta pengar". Risken finns att denna osed snarare kan tilltaga genom den nya ordningen. Präster kan komma att uppvaktas med "presenter" av olika slag, och eventuella kuvert som tidigare öppet kunde redovisas genom att man anmälde inkomsten till skatteverket eller lämnade dem som gåva till lämpligt ändamål, måste nu hemlighållas. Den nya ordningen öppnar alltså för oegentligheter.

Det måste också anses orättfärdigt att en förmån, clearingen, som några få – ofta väl medvetna och företagsamma – medlemmar utnyttjar, skall slås ut och betalas genom avgifterna från alla medlemmar.

Det borde vara möjligt att ändra kyrkoordningen så att medlem som önskar egen präst, via hem- eller handlingsförsamling skall kunna ersätta församling för clearingskostnad, inklusive rese- och andra kostnader, för präst.

Askim den 26 juli 2011

Bengt Inghammar (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2011:85
av Stefan Aro

Meänkieli – ett levande språk i en flerspråkig kyrka

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda vilka insatser som Svenska kyrkan på nationell nivå behöver vidta, för att uppmuntra personer i kyrkans vinningstjänst att i större utsträckning utveckla och använda sin meänkielispråkighet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över rekryteringen till vinningstjänsten så att antalet personer som talar ett minoritetsspråk ökar antalet personer som talar ett minoritetsspråk.

Motivering

I Svenska kyrkan finns församlingar där människor i generationer har talat andra språk än svenska. Meänkieli, eller tornedalsfinska som språket även kallas, talas främst i de fem nordligaste kommunerna och är ett av de fem nationella minoritetsspråken.

I historiskt perspektiv har meänkielin varit en naturlig bärare och förmedlare av Svenska kyrkans tro och liv i Tornedalen. Vikten av att behärska finska eller meänkieli var länge ett krav för exempelvis prästtjänst. Flerspråkigheten har varit utmärkande för det kyrkliga livet liksom samverkan med den laestadianska väckelserörelsen. En inomkyrklig väckelserörelse som under lång tid begåvat Svenska kyrkan med många medarbetare, som aktivt använde sin flerspråkighet, både i predikan och i möten med människor.

Språk är en identitetsmarkör som öppnar upp vägar och länkar samman människor. Att förstå eller tala minoritetens språk är alltid en klar förutsättning för att verka och sprida evangeliet om Kristus bland dem. Meänkieli är fortfarande själens språk i Tornedalen och en nyckel till folkets hjärta. Mellan 25 000 och 40 000 personer uppskattas tala meänkieli i Tornedalskommunerna och för hela Norrbotten är siffran ungefär 75 000 personer.

Minoritetsspråk har generellt lägre status i jämförelse med majoritetsspråket och meänkieli är inget undantag. Språket behöver få återerövra arenor som man tidigare besuttit, och hit räknas inte minst den kyrkliga. Många verksamma inom vinningstjänsten idag, behärskar antingen inte språket eller använder ogärna sin meänkielispråkighet annat än runt köksbordet.

Något måste göras för att meänkielin ska vara ett levande språk i Svenska kyrkan i framtiden. Som exempelvis utbildningsinsatser för att väcka nyfikenhet kring språket och uppmuntra meänkielispråkiga att använda sitt språk även i gudstjänstsammanhang. Även rekryteringsfrågan behöver ses över. Varför har nyrekryteringen från den laestadianska rörelsen nästan helt avstannat och vilka konsekvenser har det medfört för användningen av meänkieli i Svenska kyrkan?

I och med kyrkoordningen 2000 hamnade ansvaret för det flerspråkiga arbetet på den lokala församlingen, men vissa frågor är för stora för att hanteras enskilt av församlingarna. Inom kort väntas kyrkostyrelsen besluta om nya riktlinjer för flerspråkigt arbete i Svenska kyrkan. Förslaget, *En flerspråkig kyrka*, ger exempel på hur ansvaret för det flerspråkiga arbetet kan förverkligas på Svenska kyrkans alla nivåer.

I enlighet med förslagets intentioner om en levande flerspråkig kyrka, är det på sin plats att från nationell nivå genom olika insatser, väcka nyfikenhet kring ett minoritetsspråk som meänkieli och stimulera dess användning i kyrkliga miljöer. Samtidigt som en översyn av rekryteringsförfarandet ur en minoritetsspråksaspekt är mer än välkommen.

Juoksengi den 19 juli 2011

Stefan Aro, (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:86
av Carina Etander Rimborg

Svenska kyrkan och den lutherska reformationen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att undersöka och planera ett firande inför reformationens 500-årsjubileum 2017.

Motivering

I inledningen till kyrkoordningens första avdelning kan vi läsa om Svenska kyrkan som evangelisk-lutherskt trossamfund.

Svenska kyrkan tillhör den evangelisk-lutherska traditionen med den augsburgska bekännelsen från 1530 som förenande bekännelsesdokument.

2017 kommer det att firas att det är 500 år sedan reformationens start. Det var då dr Martin Luther spikade upp sina berömda 95 teser på kyrkporten i Wittenberg.

Redan nu pågår ett Lutherdecennium med olika teman för varje år. 2011 är temat "Reformationen och Friheten". 2012 är temat "Reformationen och Musiken".

Här finns alltså chans att haka på ett koncept där Svenska kyrkan kan vara en del av den evangelisk-lutherska kyrkan i ett ännu större sammanhang. Vi behöver inte uppfinna hjulet själva. Här finns en chans att se till att det blir teologiska samtal, seminarier, diskussioner och debatter som ligger inom de givna temana under de kommande åren, i stora och små sammanhang. Då går det också att ta in influenser utifrån – eftersom det finns flera evangelisk-lutherska kyrkor som tänker i liknande banor.

I Lutherstadt–Wittenberg finns också möjlighet för teologer att få fortbildning under en termin då man träffar teologer från hela världen. Denna möjlighet har Svenska kyrkan inte utnyttjat ännu. Det vore roligt om våra präster skulle kunna få möjlighet att söka denna typ av fortbildning.

Under 2011 är dr Kerstin Wimmer (lärare vid teologen i Lund) gästprofessor och forskare i Lutherstadt–Wittenberg. Hon är där på egen bekostnad men har fått godkännande av biskopen i Lunds stift. Där finns en god kontakt för Svenska kyrkan.

Jag önskar att Svenska kyrkan använder de kommande åren till att vara med i diskussionen och firandet av reformationen, för att stärka vår kyrka som en evangelisk-luthersk kyrka.

Torslanda den 26 juli 2011

Carina Etander Rimborg (POSK)

Mot 2011:86

Länkar:

(om Lutherjubileet)

<http://www.luther2017.de/eng/index.php>

(om Kerstin Wimmer)

http://www.luther2017.de/505_DEU_HTML.htm

Kyrkomötet
Motion 2011:87
av Carina Etander Rimborg

Svenska kyrkan och internet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att samordna Svenska kyrkans närvaro på internet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett teologiskt dokument om Svenska kyrkans närvaro på internet.

Motivering

Internet har nått in i hemmen genom datorer och smartphones på ett explosionsartat sätt. Internet har blivit ytterligare en mötesplats där information sprids, kontakter tas och vänskapsband knyts. Men det är också en plats där det, som i övriga samhället, sker mobbning och trakasserier och ett ställe där människor utnyttjas och används på ett vidrigt sätt.

Svenska kyrkan ska finnas där människor är – vi ska vara där det finns glädje och sorg, fest och nöd. Internet är ett sådant ställe. Det är lika verkligt som ett möte öga mot öga även om de inte helt kan ersätta varandra.

Det har utarbetats riktlinjer och policys på olika nivåer inom Svenska kyrkan för användningen av internet och sociala medier. Jag vet att kyrkokansliet under många, många år har arbetat med frågan. Men ännu är vi inte riktigt framme.

För mig handlar det om att internet ska bli tydligt som ytterligare ett arbetsfält, något som får ta tid och som är ett ”riktigt” arbete, precis som ett ”riktigt” arbete med en ungdomsgrupp i församlingshemmet. Internetfrågorna kan inte behandlas styvmoderligt, som något som man gör vid sidan av. Internetfrågorna måste få en lika stor plats som vilken annan verksamhet som helst där vi möter människor.

Svenska kyrkan måste ta ett samlat grepp om sin närvaro på internet – samla upp alla de goda erfarenheter som gjorts i olika stift under flera år och ta ett nationellt ansvar för utbildning, domäner och service tillsammans med de stift och de församlingar som i dag har satsat på internet i olika former.

Jag tycker också det är dags att vi får höra vad biskoparna tycker och att biskoparna tar tag i frågan mer handgripligt. Att det, precis som vi har konfirmand- och doppastoraler och riktlinjer, församlingsinstruktioner och styrande dokument i olika frågor – tas fram ett samlat teologiskt dokument när det gäller Svenska kyrkans arbete på internet.

Torslanda den 26 juli 2011

Carina Etander Rimborg (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:88
av Ola Isacsson

Finansiering av Svenska kyrkan i utlandet

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i kommande års skrivelse "Verksamhet och ekonomi för den nationella nivån" redovisa sina principiella överväganden kring den nationella nivåns finansiering av utlandsförsamlingarnas verksamhet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i dessa överväganden ge sin syn på den nationella nivåns del i finansiering av utlandsförsamlingars verksamhet, beroende på om det är en utlandsförsamling som huvudsakligen bedriver verksamhet bland personer som betalar kyrkoavgift i Sverige, jämfört med utlandsförsamlingar som huvudsakligen består av kyrkotillhöriga som inte längre betalar kyrkoavgift i Sverige.

Motivering

I flera utredningar har de organisatoriska förutsättningarna för Svenska kyrkan i utlandet bearbetats på ett förtjänstfullt sätt. Utredningarna har belyst på vilket sätt utlandsförsamlingarna är församlingar i Svenska kyrkan. Likaså har formerna för styrning och ledning genomlysts ur ett flertal olika aspekter.

Ett område som nästan helt saknat principiella överväganden är finansieringen av utlandsförsamlingarnas verksamhet. Formerna för kyrkoavgift har bearbetats, och kyrkostyrelsen avser återkomma i frågan. Likaså har fastighetsfrågor bearbetats.

Däremot, menar jag, saknas ett principiellt sätt att närma sig utlandsförsamlingarnas ekonomi. Som exempel på principiella ekonomiska överväganden vill jag nämna:

- ◆ Bör en utlandsförsamling, vars huvudsakliga målgrupp är personer som betalar kyrkoavgift i Sverige, till största delen finansieras av nationell nivå?
- ◆ Är det befogat att kollektmedel används för att finansiera verksamhet bland svenskar som betalar kyrkoavgift i Sverige?
- ◆ Hur bör relationen mellan nationell finansiering och egenfinansiering vara i utlandsförsamlingar där den bofasta gruppen huvudsakligen består av personer som inte betalar kyrkoavgift i Sverige, men man har även verksamhet bland svenska turister.
- ◆ Vilka verksamheter inom Svenska kyrkan i utlandet bör finansieras av kollekt-/gåvomedel?

På sikt ställs frågan om en viss del av den allmänna utjämningsavgiften bör reserveras för verksamhet bland svenskar i utlandet, med motivering att dessa betalar kyrkoavgift i Sverige.

Växjö den 26 juli 2011

Ola Isacsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:89
av Ola Isacson

Ersättning för kyrkliga handlingar

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppmana arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer som sluter avtal för anställda i Svenska kyrkan, att bearbeta frågan om präster anställda i Svenska kyrkan, inom ramen för sin tjänst, kan fullgöra ett visst antal arbetsdagar/år hos annan arbetsgivare i Svenska kyrkan än den ordinarie.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till kyrkomötet förelägga förslag på förändringar i kyrkoordningen som gör det möjligt för den enskilde att till församling betala ersättning för kyrklig handling, när den kyrkliga handlingen leds av präst som inte är anställd i Svenska kyrkan.

Motivering

Jag menar att konsekvenserna av förra årets beslut kring ersättning för kyrkliga handlingar inte blev helt lyckade. Beslutet som sådant menar jag ska kvarstå, men förändringar görs på andra punkter.

Präst med anställning i Svenska kyrkan

I Svenska kyrkan har vi en ordning med lokalanställning av präster. Samtidigt har vi en lång historia av att präster genomför ett begränsat antal arbetsuppgifter utanför den egna församlingen Svenska kyrkan. Det kan handla om att hålla ett föredrag i stiftet, att vara gästpredikant eller att genomföra en kyrklig handling i annan församling än den egna. Rimligen borde detta kunna göras inom tjänsten, inte som extraknäck eller ideellt.

Det smidigaste sättet att reglera sådan tjänstgöring vore i avtal mellan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer. Att avtalet innehåller bestämmelser om att den enskilde prästen får fullgöra ett visst antal arbetsdagar/år i annan enhet inom Svenska kyrkan.

Präst utan anställning i Svenska kyrkan

Förra årets beslut har skapat en stark diskrepans mellan olika församlingar i Svenska kyrkan. Medan somliga utlandsförsamlingar bekostar betydande delar av sin verksamhet genom att ta betalt för kyrkliga handlingar, råder det förbud i Sverige att låta den enskilde betala församlingen när den tar in annan personal än sin ordinarie. – Det är inte lätt att motivera en så väsensskild behandlig av ekonomin kring kyrkliga handlingar i Svenska kyrkans olika församlingar.

När det gäller präster med anställning i Svenska kyrkan, gäller att få till en smidig ordning att få tjänstgöra i annan enhet än den egna. När det gäller pensionerade präster eller präster utan tjänst i Svenska kyrkan tror jag att

Mot 2011:89 medlemmarna har full förståelse för att bidra till deras lönekostnader i samband med den kyrkliga handlingen.

Växjö den 26 juli 2011

Ola Isacsson (POSK)

Kyrkomötet

Motion 2011:90

av Carin Åblad Lundström och Erik Sjöstrand

Volontär, frivillig, ideell – en kallelse för tjänst i kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda behovet av precisering av kyrkoordningens 57 kap. 5 § avseende innehållet i församlingsinstruktionen angående eventuellt tillägg om pastoral för volontärer.

Motivering

Jesus kallar den döpte till att vara lärjunge och medarbetare i församlingen. Det innebär att den döpte kallas till tjänst i kyrkan utifrån sina kompetenser och förmågor (allmänna prästadömet).

I Svenska kyrkan har det under senare år blivit vanligare att församlingarna arbetar för att skapa strukturer för att möjliggöra ett ökat ideellt engagemang genom volontärinsatser (i motionen används volontär som synonym för ideella/frivilliga). Församlingars samordnare och strateger för volontärfrågor, Ideellt forum i Svenska kyrkan och Svenska kyrkans volontärbyrå är några aktörer som har bidragit till nya perspektiv på strukturering av volontärinsatserna. Parallellt med dessa har tidigare volontärer vittnat om sina positiva och negativa erfarenheter av volontäruppdrag och därmed bidragit till utvecklingen av strukturering av volontärinsatserna.

Ett exempel på nya strukturer som växer fram är att flera församlingar använder skriftliga överenskommelser och tidsbegränsade uppdrag för sina volontärer. Här tydliggörs volontärernas insatser i församlingarna och deras insatser begränsas i omfattning. Detta gör det möjligt för fler medlemmar att erbjuda sig som volontärer i kvalificerade tidsbegränsade uppdrag då volontären tydligt vet vad som förväntas. Struktureringen av volontäruppdragen säkerställer även rekryteringen av medarbetare för arbetet med särskilt utsatta grupper såsom barn, äldre och socialt utsatta.

Svenska kyrkan behöver sina volontärer. Den döptes kallelse till tjänst i kyrkan är det grundläggande motivet för att hela tiden arbeta för att fler ska få möjligheten att engagera sig och ta ansvar i våra församlingar. Samtidigt visar prognoser att Svenska kyrkans ekonomiska kostym krymper i framtiden. Detta faktum ger möjligheter för fler volontärer att bära församlingen – utifrån volontärens respektive kompetens och församlingens behov. Ekonomiska omständigheter i församlingarna får dock inte leda till att församlingar förblindas i motiven för att genomföra volontärinsatser i kyrkans tjänst. Vi upprepar att volontärtjänst i Svenska kyrkan alltid utgår från teologiska motiv i dopet och grundar sig i kallelsen till kyrkan (allmänna prästadömet).

Vi anser därför att det vore värdefullt att församlingsinstruktionerna även innehåller en pastoral för volontärer. I denna kan volontärskapet teologiska

Mot 2011:90 motiv tydliggöras och fördjupas och praktiska arbetsmetoder för volontäruppdrag i församlingen formuleras. Vi hoppas att detta kan bidra till en strategisk och långsiktig planering av församlingens volontärarbete.

Uppsala den 27 juli 2011

Carin Åblad Lundström (ÖKA)

Erik Sjöstrand (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:91
av Carin Åblad Lundström

Andliga mödrar och fäder – ett skriftligt dokument med genusmedvetenhet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda behovet av en dialoggrupp som har i uppdrag att formulera ett skriftligt dokument som tydliggör Svenska kyrkans syn på andligt ledarskap med genusperspektiv.

Motivering

Människor i Svenska kyrkan söker sig till sammanhang för andlig fördjupning. Studenter vid prästutbildningar och andra profilutbildningar i Svenska kyrkan möter i utbildningssammanhang andlig fördjupning via ordenssällskap, olika kommuniteter, retreatgårdar och intresseföreningar med koppling till Svenska kyrkan. Exempel på dessa kommuniteter och ordensväsenden är Östanbäck i Sala, Alsike kloster i Knivsta, och Mariadöttrarna i Vallby. Andra exempel är retreatgården Berget i Rättvik och föreningen Credo. Nämnda exempel är några av flera andliga sammanhang som bidrar till medlemmar i Svenska kyrkan och till studenter för yrkesprofilerna i Svenska kyrkans utbildning i andlighet och i andligt ledarskap och detta är betydelsefullt för Svenska kyrkan!

Flera av Svenska kyrkans manliga biskopar har inbjudit till kurser och även medverkat i andliga utbildningar vid Bjärka Säby som har rötterna i Pingströrelsen. Minst ett stift i Svenska kyrkan har ställt sig bakom inbjudan i andlig fördjupning vid Bjärka Säby och inbjudit både manliga och kvinnliga präststudenter att delta. Bjärka Säby har dels koppling till Svenska kyrkan då deras visitator är tidigare biskopen i Visby stift. Samme biskop är även andlig ledare i Östanbäcks kloster. Dels genom att det finns en kvinnlig vägledare som är komminister i Svenska kyrkan knuten till Bjärka Säby.

Till samtliga ovan nämnda sammanhang kallas huvudsakligen manliga ledare från Svenska kyrkan. Det skulle vara av värde för kyrkan som helhet att fler kvinnor tas i anspråk som kaplaner, ledare och talare på kurser i andlighet och andligt ledarskap. När både män och kvinnor finns representerade ger det en hel bild av kyrkans andliga ledarskap i den tredelade vinningstjänsten biskop, präst och diakon. Därför är det hög tid att Svenska kyrkan i skrift formulerar en aktuell syn på andligt ledarskap, utifrån genusperspektiv, som tydliggör Svenska kyrkans samverkan och medverkan i ordenshus, kommuniteter, retreatgårdar och intressegrupper.

Ett skriftligt dokument skulle även kunna tjäna som vägledning och uppmuntran för olika sammanhang i Svenska kyrkan: medlemmar, ämbetsbärare, utbildningsinstanser beslutande organ m.fl. samt bidra till att tillvarata möjligheterna till andlig fördjupning genom kommuniteter, retreatgårdar, ordens-

Mot 2011:91 sällskap och intresseföreningar. Ett dokument skulle därutöver kunna tjäna som vägledning för och uppmuntran till biskopar, präster och diakoner att ta vara på möjligheter till enskild personlig andlig fördjupning samt till utövande av andligt ledarskap som de sänts ut i genom vigningstjänsten.

Uppsala den 27 juli 2011

Carin Åblad Lundström (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2011:92
av Britt Louise Agrell

Undervisning för barn upp till arton år

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att i samband med planerad satsning på undervisning i kristen tro särskilt fokusera på undervisning för barn upp till arton år.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse till årets kyrkomöte KsSkr 2011:1 har man aviserat ett strategiskt arbete kring undervisning om kristen tro och mission i vår kyrka. Det är glädjande att de upprepade försök att uppmärksamma den bristande kunskap som finns i vårt land och bland Svenska kyrkans medlemmar om vad kristen tro innebär nu har resulterat i medvetenhet om situationen.

Hösten 2012 kommer Svenska kyrkan på nationell nivå att anordna ett möte med ett stort antal deltagare från olika sammanhang under ledning av ärkebiskopen där barns situation i dagens samhälle ska lyftas fram. Vid detta möte bör Barnkonventionens artikel om barns rätt till religion särskilt uppmärksammas.

Också i programmet 0–18 år har behovet av undervisning för barn aktualiserats.

I Svenska kyrkan möter vi barn i många olika sammanhang. Det är många barn som deltar i körverksamhet, den öppna förskolan har allt fler deltagare, vissa församlingar anordnar s.k. riddarskolor där man lägger särskild vikt vid hur man ska bemöta varandra, och det finns präster som har samarbete med skolor på orten. Det är viktigt att vi som kyrka vid möten med barn och ungdomar förmedlar kunskap om kristen tro även om det inte är det primära syftet med den aktivitet det är fråga om.

När Svenska kyrkan nu ska påbörja ett sammanhållet strategiskt arbete med att förmedla kunskap om kristen tro bör detta arbete särskilt fokusera på att hjälpa barn och ungdomar att få kunskap om den kristna tro som är grunden för vår Svenska kyrka.

Härnösand den 15 juli 2011

Britt Louise Agrell (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:93
av Daniel Tisell och Ann-Sofie Persson

Den svenska psalmbokens användande

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att under denna mandatperiod initiera ett projekt i vilken användandet av den nuvarande psalmboken undersöks.

Motivering

Att den gemensamma sången i Svenska kyrkan är viktig kan nog de flesta hålla med om. Frågan är huruvida den nuvarande psalmboken främjar en aktiv och varierad gemensam sång. En del tycker säkert att den nuvarande psalmboken tjänar detta goda syfte, även om det s.k. Tillägget inräknas här. Detta Tillägg menar vi visar på behovet av nya psalmer. Under förra årets kyrkomöte diskuterades frågorna om att börja arbeta med en eventuell ny psalmbok. Med denna motion vill vi som motionärer ge kyrkostyrelsen i uppdrag att initiera en undersökning kring hur psalmboken används i våra församlingar och andra sammanhang, t.ex. sjukhusmiljöer. Frågorna som behöver ställas bör handla om vilka psalmer som ofta används, de som aldrig sjöngs och de som ibland återkommer. Hur upplever präster och musiker planerandet av psalmsången vid våra gudstjänster? Vad är problematiskt? Vad fungerar väl? Är antalet offertoriesalmer tillräckliga? Hur fungerar psalmsången vid dop, vigslar och begravingar? Genom detta projekt skulle man undersöka om det finns ett behov av flera nya psalmer eller om den nuvarande psalmboken i tillräckligt hög grad fungerar tillfredsställande. I projektet kan också principiella frågor ställas huruvida det ska finnas en av kyrkomötet antagen psalmbok. Frågor kring hur ny teknik kan påverka bör också tas upp. En vidare undersökning skulle kunna handla om teologin i psalmboken. Vad för slags bild av Gud, människan, världen och den kristna kyrkan uttrycks teologiskt i våra psalmer? Givetvis bör redan befintliga uppsatser och avhandlingar tas tillvara. Det är förstås kyrkostyrelsen som får initiera ett sådant här projekt, metoder, tid och budget. Kyrkomötet kan ge kyrkostyrelsen till känna en vilja i denna fråga.

Stockholm den 25 juli 2011

Daniel Tisell (C)

Ann-Sofie Persson (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:94
av Ann-Sofie Persson

Styra och leda

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att se över vilka verktyg stift, domkapitel samt biskop behöver för att kunna genomföra sitt tillsynsuppdrag, peka på de brister som kan finnas samt föreslå förslag på att stärka verktygens funktion.

Motivering

Orsaken till att jag skriver den här motionen är ett flertal skildringar om hur vi som organisation tyvärr inte fungerar i de fall då enskilda församlingar får problem inom funktionerna styra och leda. Vid stora problem i en församling påverkar det inte bara det drabbade området utan i förlängningen hela vår kyrka.

Jag ser det som en nödvändighet att som kyrka både ha en fungerande ordning för, samt redskap att ta till också när allt inte fungerar som vi önskar. Att det finns någon att vända sig till med befogenhet att förändra, framför allt som alternativet annars ofta blir att försöka sopa problemen under mattan, kan inte nog poängteras. Ofta står vi bredvid, hoppas att det ska gå över, att person/personerna ska gå i pension, att ett nytt val förändrar eller liknande.

Att be, om stöd, hjälp och förbättring är inte nog. För att vi fullt ut ska kunna verka som en helhet, som Svenska kyrkan, måste vi också kunna agera.

Solna den 25 juli 2011

Ann-Sofie Persson (C)

Kyrkomötet
Motion 2011:95
av Fredrik Sidenvall

Rätt till offentlig försvarare vid befogenhetsprövning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att förbereda ett förslag till ändring av kyrkoordningens 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 § där det fastslås att präst eller diakon som är föremål för prövning i ett ärende som kan leda till omplacering eller förlust av rätten att utöva prästämbetet

dels ges rätt att ha en offentlig försvarare,

dels erbjuds rättshjälp efter prövning på liknande sätt som vid allmän domstol.

Motivering

Svenska kyrkan har förbundit sig till en inre rättsordning som skall spegla den offentliga. I kyrkans rättsordning har domkapitlen domstolsställning, vilket bland annat återspeglas i den ordningen att en av ledamöterna skall vara lagfaren domare och att denna alltid skall medverka när disciplinärenden enligt kapitlen 30–32 skall avgöras. Likheten med allmän domstol upphör dock när det gäller den svarandes rätt till juridiskt ombud – försvarsadvokat. Ett sådant ombud skulle säkerställa en allsidig och rättvis prövning utifrån kyrkoordningen och underlätta kommunikation mellan domkapitlet och den som provas då ombudet förutsätts på samma nivå som den lagfarne domaren vara orienterad i juridiken. Av ekonomiska skäl är det för de flesta i vinningstjänsten i Svenska kyrkan omöjligt att själv anlita juridiskt ombud vid en mer omfattande process. Därför bör krav ställas på stiftens domkapitel att det finns budget för rättshjälp efter särskild prövning så att likhet i någon mån kan vinnas inför lagen. En spin-off effekt av detta vore ju att intresset för kyrkorätten skulle öka betydligt vid de juridiska fakulteterna i vårt land.

Lerum den 27 juli 2011

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:96
av Fredrik Sidenvall

Kyrkans tvåtusenårsjubileum 2033 **– 22 års förberedelsestid**

Förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att i samråd med biskops-mötet tillsätta en bred arbetsgrupp för att planera, organisera och initiera arbetet med att förbereda firandet av 2033 i Svenska kyrkan och i den världs-vida kyrkan.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att arbetet med att förbereda firandet 2033 skrivs in i verksamhet och ekonomi för den nationella nivån åren 2012–2014.
3. Kyrkomötet beslutar att den arbetsgrupp som tillsätts får i uppdrag att arbeta fram en långsiktigt tids-, budget- och projektplan för att med Guds hjälp nå följande mål:
 - att till Guds ära och till människornas frälsning i ett gemensamt projekt för hela Svenska kyrkan återupptäcka glädjens fasta grund i korsets, uppståndel-sens och Andeutgjutelsens evangelium,
 - att till uppbyggelse för hela Kristi kyrka arbeta med en ödmjuk attityd till den Heliga Skrift och vad kyrkan upptäckt och tagit emot genom seklerna genom den,
 - att arbeta med vilja till enhet på sanningens grund med hela den världsvida kristenheten,
 - att allvarligt och förutsättningslöst fråga oss vilka sanningar vi upptäckt och ordningar vi har som motiverar oss som fristående samfund,
 - att under tiden fram till den 2033 intensifiera de ekumeniska samtalen med andra evangelisk-lutherska samfund i sökande efter konsensus och förnyat vittnesbörd, med den romersk-katolska kyrkan och biskopen av Rom och med de samfund som av olika skäl söndrat sig från vår kyrka under historiens lopp, i sökande efter den enhet som Herren bad om,
 - att präster och biskopar besinnar Kristi instiftelse av evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete i botens anda för att så med hela för-samlingen med glädje kunna fira det apostoliska ämbetets 2000 årsjubileum,
 - Att vi besinnar och formulerar oss om vad det innebär att vara trogen mot Herren som kallar oss att vara Kyrka och mot människor som Jesu dött och uppstått för och som han vill skall bli frälsta.

Motivering

Redan pågår förberedelser i kristenhet inför ingången av det tredje millenniet av det nya förbundet. Om Herren dröjer kommer den världsvida kristenheten år 2033 att jubla över 2000 år med all den nåd som vunnits genom Jesus försonings-

offer på korset, hans segerrika uppståndelse, utgjutandet av den Helige Ande, grundandet av den apostoliska kyrkan, med evangelium och sakrament och evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete. När nu tusen år är som en dag för Herren höjs också kyrkans vaksamhet, då den ”tredje dagens morgon” gryr och hoppet om Herrens återkomst stärks.

För Svenska kyrkan, liksom alla andra kristna kyrkor, medför märkesåret en anledning att på nytt söka svaret på frågan varför vi finns som Kristi kyrka och varför just vårt samfund måste finnas. Vi får anledning att rannsaka oss tillsammans hur vi har förvaltat det uppdrag som Kristus gav sin kyrka före sin himmelsfärd, att kritiskt granska vår historia och vårt nu och under bön om att den Helige Ande genom Ordet hjälper oss att se hur vi skall befinnas vara trogna förvaltare när Herren kommer. Steget in i ett tredje millennium för kyrkan innebär också ett tillfälle att på nytt upptäcka och glädja sig över den välsignelse det innebär att leva med tillgång till en uppenbart och tillgängligt evangelium. Hur den glädjen på nytt skall kunna smitta av sig på det sekulariserade Sverige och Västeuropa hör till de frågor som vi har att söka svar på under de 24 år som återstår.

För Svenska kyrkan kan det vara välgörande att utöver dagliga ärenden och kortsiktiga projekt som kräver vår uppmärksamhet samla sig kring ett centralt och långsiktigt arbete. Följande mål skulle kunna ställas upp inför firande av 2033, då den tredje dagen gryr för den Uppståndnes Kyrka:

- att till Guds ära och till människornas frälsning i ett gemensamt projekt för hela Svenska kyrkan återupptäcka glädjens fasta grund i korset, uppståndelsens och Andeutgjutelsens evangelium,
- att till uppbyggelse för hela Kristi kyrka arbeta med en ödmjuk attityd till det kyrkan upptäckt och tagit emot genom seklerna och med vilja till enhet på sanningens grund med hela den världsvida kristenheten,
- att allvarligt och förutsättningslöst fråga oss vilka sanningar vi upptäckt och ordningar vi har som motiverar oss som fristående samfund,
- att under tiden fram till den 2033 intensifiera de ekumeniska samtalen med andra evangelisk-lutherska samfund i sökande efter konsensus och förnyat vittnesbörd, med den romersk-katolska kyrkan och biskopen av Rom och med de samfund som av olika skäl söndrat sig från vår kyrka under historiens lopp, i sökande efter den enhet som Herren bad om,
- att präster och biskopar besinnar Kristi instiftelse av evangelieförkunnelsens och sakramentsförvaltningens ämbete i botens anda för att så med hela församlingen med glädje kunna fira det apostoliska ämbetets 2000 årsjubileum,
- att vi besinnar och formulerar oss om vad det innebär att vara trogen mot Herren som kallar oss att vara Kyrka och mot människor som Jesu dött och uppstått för och som han vill skall bli frälsta.

Alehöjd, Lerum Sju sovares dag 2011

Fredrik Sidenvall (FK)

Kyrkomötet
Motion 2011:97
av Ola Isacsson

Behörighet att ansvara för församlingens konfirmandarbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda behovet av en starkare reglering i kyrkoordningens 22 kap. 4 § om vem som får ansvara ”för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten”, i den del av regleringen som gäller när annan än präst i Svenska kyrkan utses att ansvara ”för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten”.

Motivering

Under en rad år har insatser gjorts för att kvalitetssäkra Svenska kyrkans konfirmandarbete. De olika upplagorna av riktlinjer för konfirmandarbetet har varit en viktig del i denna kvalitetssäkring.

Den senaste upplagan av riktlinjerna har en betydligt starkare reglering om vem som får ansvara för konfirmandarbetet än vad kyrkoordningen har. Kyrkoordningen ger kyrkoherden möjlighet att välja vem som helst att ansvara ”för den dopundervisning som föregår konfirmationsgudstjänsten”.

Riktlinjerna har ett annat kompetenskrav: ”Ansvarig ska vara präst i Svenska kyrkan eller någon med kyrklig yrkesutbildning där teologisk och pedagogisk kompetens ingår.”

Konfirmandundervisningen har en särställning i Svenska kyrkans dopundervisning. Därför finns det skäl att ge en starkare reglering av vem som får ha det ansvar som kyrkoordningen talar om. Jag skulle vilja se en ordning där det regleras vilka av utbildningar som ger behörighet av vara ansvarig i församlingens konfirmandarbete. Och inte bara utbildningar utan Svenska kyrkans utbildningar.

Växjö den 27 juli 2011

Ola Isacsson, (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2011:98
av Per Ingvarsson

Pastoraten ska kallas kyrkosamfällighet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att till utredningen *Närhet och Samverkan* bifoga följande motion som menar att pastoraten ska kallas (för det för allmänheten mer begripliga) kyrkosamfällighet och att vi bara ska ha en sorts församling.

Motivering

Det är viktigt att man skiljer på den administrativa nivån och den pastorala nivån. Administrationen är till för att församlingen ska kunna fullgöra sitt uppdrag.

Kristi kyrka och församling är i första hand en gemenskap mellan människor som vill följa Jesus Kristus. Nya testamentet uttrycker denna gemenskap genom att tala om församlingen som Kristi kropp. Denna grundsyn på församlingen som kommunion eller relation måste få sitt uttryck i Svenska kyrkans organisation. Därför bör församlingen och församlingens gemenskap vara den minsta – dock inte nödvändigt reglerade – lokala enheten i Svenska kyrkan.

Den grundläggande organisatoriska enheten måste däremot utgå från kriterier som handlar om nödvändig bärkraft vad gäller ekonomiska och personella resurser och ska därför organiseras i lämpliga stora enheter (kanske så stora som möjligt?). Därför är det också väldigt välkommet att man i strukturutredningen låter pastorat vara denna större enhet och att denna i fortsättningen också blir den minsta reglerade enheten.

Det mesta i strukturutredningen är väldigt bra, dock kan man läsa mellan raderna att man för enhetens skull har tvingats till vissa märkliga kompromisser.

Det är framför allt två saker jag vill peka på, inte minst utifrån de ord som hela tiden återkommer i dokumentet *Närhet och Samverkan*. Jag tänker på orden förenkling och tydlighet. Det är mycket olyckligt att vi inte når ända fram när det gäller just denna förenkling och tydlighet.

1. Ordet pastorat för den ekonomiska enheten är inte riktigt tillfredställande. Visserligen är det ett väl använt begrepp för ett område som en kyrkoherde är ansvarig för, men hur många känner egentligen till vad pastorat står för. Det är, vill jag påstå, bara de som är väldigt inne i vår organisation som vet vad detta begrepp står för. Jag vill t.o.m. påstå att inte ens alla förtroendevalda och anställda vet vad som menas med ett pastorat.

För att återigen göra det tydligt och enkelt för alla så föreslår jag ett annat begrepp för denna enhet nämligen kyrkosamfällighet. Då tror jag att nästan alla förstår att denna enhet har med ekonomi, administration och förvaltning att göra. Dessutom får man en mycket logisk namnlighet som skulle se ut så här.

Kyrko-samfällighet	Församling
Kyrko-fullmäktige	Församlings-stämman (årsmöte ...)
Kyrko-råd	Församlings-råd
Kyrko-herde	"Församlings-herde"

Det ena har med administration att göra och det andra med församlinglivet. Enkelt och mycket logiskt (och lätt att komma ihåg)

2. Varför finns det två olika sorters församlingar i utredningen?

Församling alt 1, som är identiskt med pastoratet och därför har ett kyrkoråd, ett fullmäktige och en kyrkoherde, samt

Församling alt 2, som tillsammans med andra församlingar ingår i ett pastorat (en kyrkosamfällighet) och därmed plötsligt inte har ett kyrkoråd utan istället ett församlingsråd och en "församlingsherde" istället för kyrkoherde.

En församling kan alltså ha antingen ett kyrkoråd/kyrkoherde eller ett församlingsråd/ "församlingsherde". Hur förklarar vi detta enkelt för våra kyrkotillhöriga?

Som tur är, är det mycket enkelt att åtgärda. Vi ser helt enkelt till att vi inte har några enförsamlingspastorat i denna nya organisation. Ett pastorat (en kyrkosamfällighet) måste alltså ha minst två församlingar. Då slipper vi att ha två olika sorters församlingar.

Lika angelägen som jag idag har varit för att verka för enförsamlingspastorat lika olyckligt ser jag att det är om vi får sådana i den nya organisationen. I den nya organisationen säkerställs styrningen och ledningen mycket tydligare än vad det har gjorts idag och därför finns det bara fördelar med flerförsamlingspastorat (tänk kyrkosamfällighet och det säger sig själv att en "enförsamlingssamfällighet" blir en mycket märklig konstruktion).

Nu när vi ändå gör så stora och viktiga förändringar låt oss då verkligen göra det så begripligt vi kan för så många som möjligt.

I Kyrkans Tidning har framkommit vissa farhågor från vissa samfälligheter som i dag är så stora att de är ansetta för stora för att bli pastorat (kyrkosamfällighet). Jag förstår inte riktigt problematiken. Idag leds en samfällighet av en kanslichef. Enda skillnaden blir ju att "den nya samfälligheten (pastoratet) leds av en kyrkoherde istället för en kanslichef och det är kanske så vi ska se på våra nya kyrkoherdar, den nya tidens kanslichefer helt enkelt.

Problem kan uppstå i domkyrkoförsamlingarna. Låt dock domprostarna inte vara kyrkoherdar utan bara "församlingsherdar" så löser man detta problem. Lika självklart (kan jag tycka) som att vi idag inte har någon domprost som är kanslichef!

Linköping Den helige Jakobs dag 2011

Per Ingvarsson (POSK)